

Resultaten

Onderzoek Omgevingsvisie

In opdracht van: Gemeente IJsselstein
Contactpersoon: Anja Adjoumani-Laverman

Utrecht, juli 2020

Postbus 681
3500 AR Utrecht
Telefoon: 030 263 10 80
e-mail: info@duomarketresearch.nl
website: www.duomarketresearch.nl

INHOUDSOPGAVE

1	ACHTERGROND EN ONDERWERPEN ONDERZOEK.....	3
2	ONDERZOEKSOPZET	4
3	RESULTATEN.....	5
3.1	Belangrijke thema's per deelgebied	5
3.2	Stellingen energie.....	10
3.3	Stellingen wonen.....	11
3.4	Stellingen erfgoed, cultuurhistorie en groen	12
4	BIJLAGE	13
4.1	Verantwoording weging respons en betrouwbaarheidsmarges.....	13
4.2	Resultaten naar gebied	15
4.3	Open antwoorden en toelichtingen.....	25

1 ACHTERGROND EN ONDERWERPEN ONDERZOEK

DUO Market Research heeft in opdracht van de gemeente IJsselstein onderzoek gedaan naar de omgevingsvisie van de gemeente. Deze rapportage bevat de resultaten van het onderzoek dat in juni en juli 2020 is uitgevoerd onder de leden van het Inwonerspanel van de gemeente.

2 ONDERZOEKSOPZET

Onderzoeksgroep, onderzoeksmethode en respons

Het onderzoek is uitgevoerd via een online enquête onder het Inwonerspanel. De leden zijn per e-mail benaderd met het verzoek om deel te nemen aan het onderzoek. In de e-mail is benadrukt dat de deelname aan het onderzoek geheel vrijwillig en anoniem is.

Het online veldwerk onder de leden is als volgt verlopen:

1. De inwoners ontvingen een e-mail waarmee ze zijn uitgenodigd om deel te nemen aan het online onderzoek. Deze e-mail bevatte een link waarmee men direct in de online vragenlijst terecht kwam.
2. De vragenlijst kon via de browser worden bekeken en ingevuld.
3. Na enige tijd is er per e-mail een herinnering gestuurd naar de inwoners die op dat moment nog niet aan het onderzoek hadden meegewerkt.

Elke inwoner kon slechts één keer de vragenlijst invullen. De technische realisatie van het online-veldwerk voor het onderzoek is door DUO Market Research in eigen beheer uitgevoerd en gemanaged.

Van 26 juni tot en met 5 juli 2020 hebben de inwoners de mogelijkheid gekregen de vragenlijst in te vullen. In totaal hebben 569 inwoners de vragenlijst ingevuld, hetgeen neerkomt op een responspercentage van 40%.

We hebben geanalyseerd of de gerealiseerde netto-respons een afspiegeling van de gemeente IJsselstein vormt (voor de kenmerken: leeftijd, geslacht en wijk/gebied). Na deze analyse heeft een herweging plaatsgevonden. Dit houdt in dat de antwoorden van de ondervertegenwoordigde groepen "zwaarder" meetellen. De resultaten van het onderzoek zijn op deze manier representatief voor de gemeente IJsselstein als geheel. Voor een verantwoording van de respons en de herweging wordt verwezen naar paragraaf 4.1.

Gebruikte vragenlijst

De vragenlijst is in nauw overleg met de gemeente opgesteld.

Opzet rapportage

Conform de reglementen en gedragscodes van de Autoriteit Persoonsgegevens zijn alle antwoorden van de respondenten anoniem verwerkt.

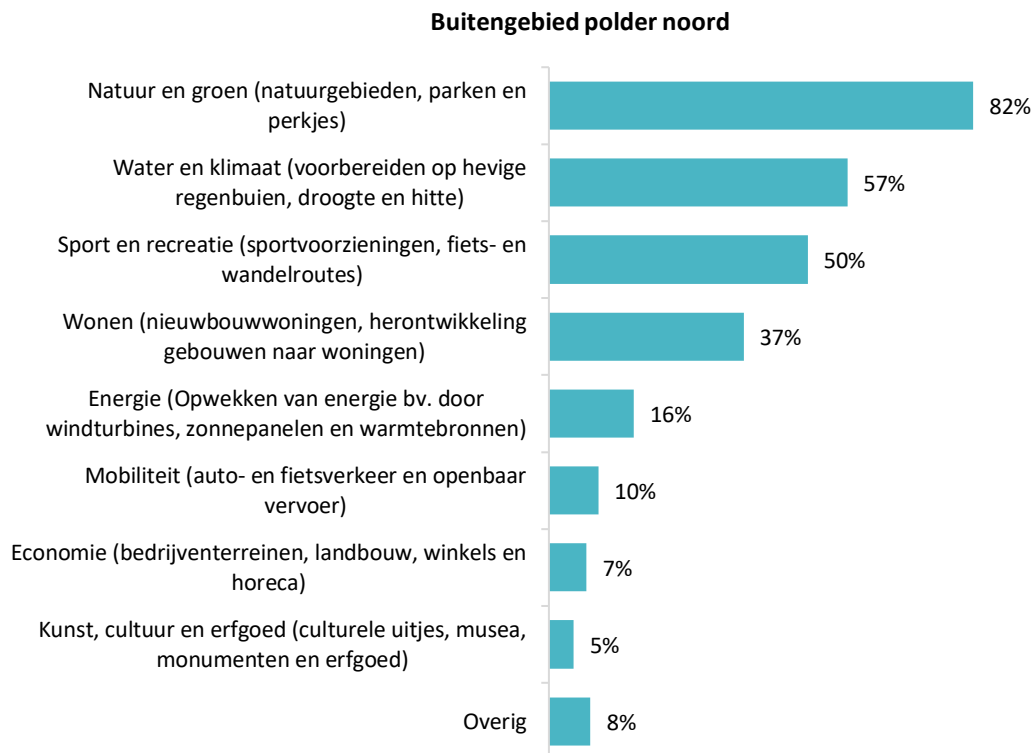
De resultaten van het onderzoek zijn weergegeven in grafieken (zie hoofdstuk 3). In de grafieken zijn de resultaten van de gemeente IJsselstein als geheel weergegeven. In bepaalde grafieken is de vraagstelling en/of zijn de antwoordcategorieën in een verkorte vorm weergegeven. In de bijlage zijn de resultaten naar *wijken/gebieden* (zie paragraaf 4.2) opgenomen. De letterlijke *antwoorden op open vragen* (inclusief de antwoorden bij de optie "anders") zijn ook opgenomen in de bijlage (zie paragraaf 4.3).

3 RESULTATEN

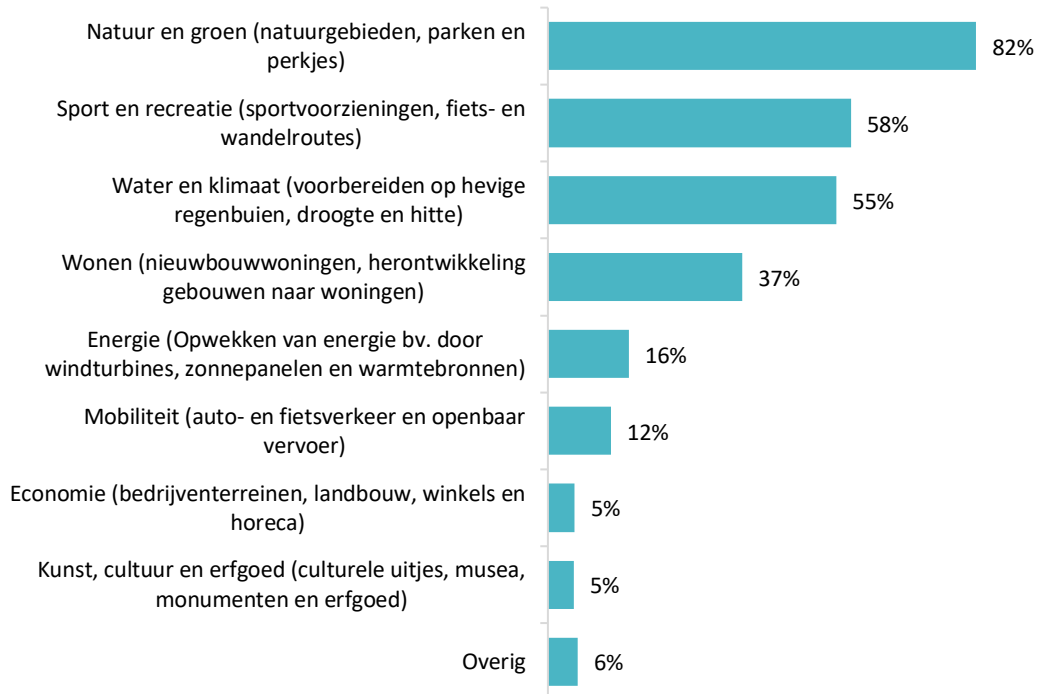
3.1 Belangrijke thema's per deelgebied

Inwoners hebben voor zes gebieden aan kunnen geven wat ze de drie belangrijkste thema's per gebied vinden. Voor de duidelijkheid hebben we in de online vragenlijst het gebied beschreven en een kaart van het gebied opgenomen.

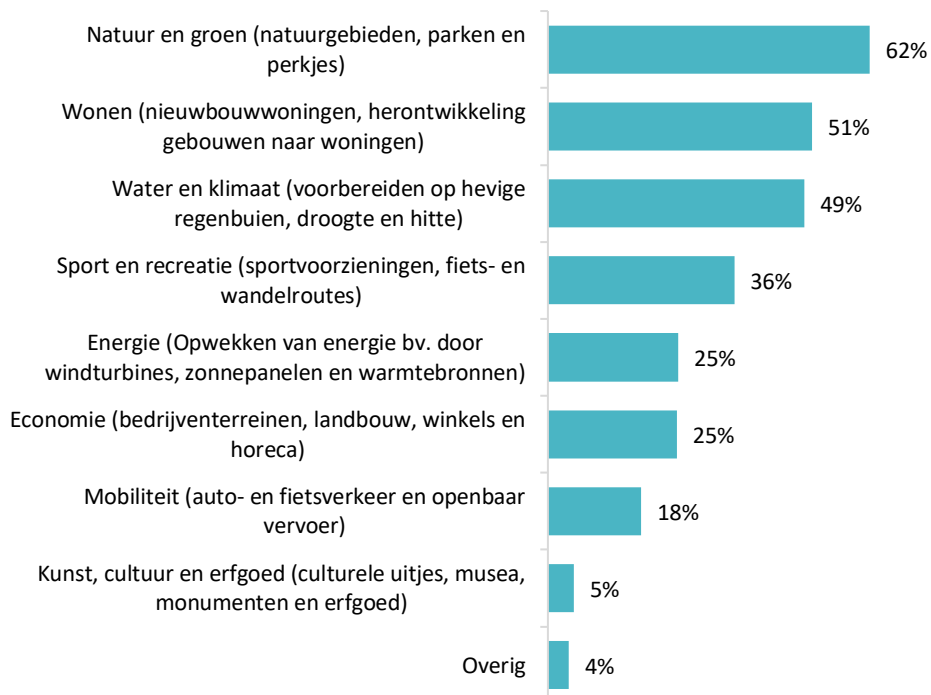
Voor de drie onderzochten buitengebieden (zie deze pagina en de volgende pagina) geldt dat natuur en groen het belangrijkste thema is. Kunst, cultuur en erfgoed is voor elk van deze drie gebieden het minst belangrijke thema.

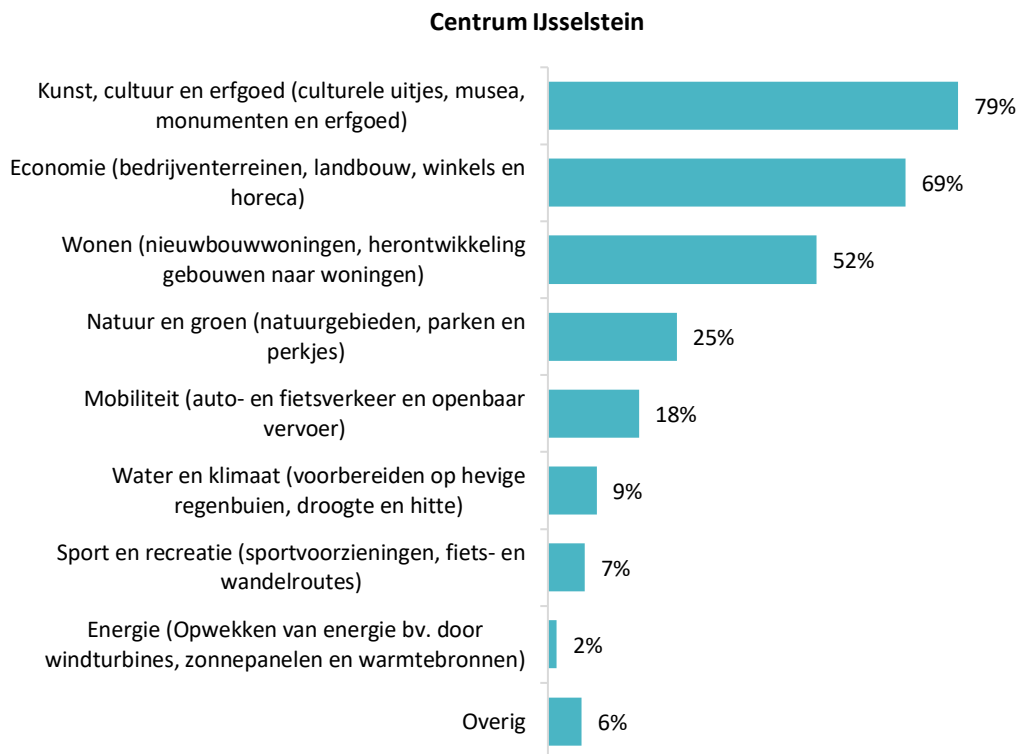
Buitengebied Hollandsche IJssel noord

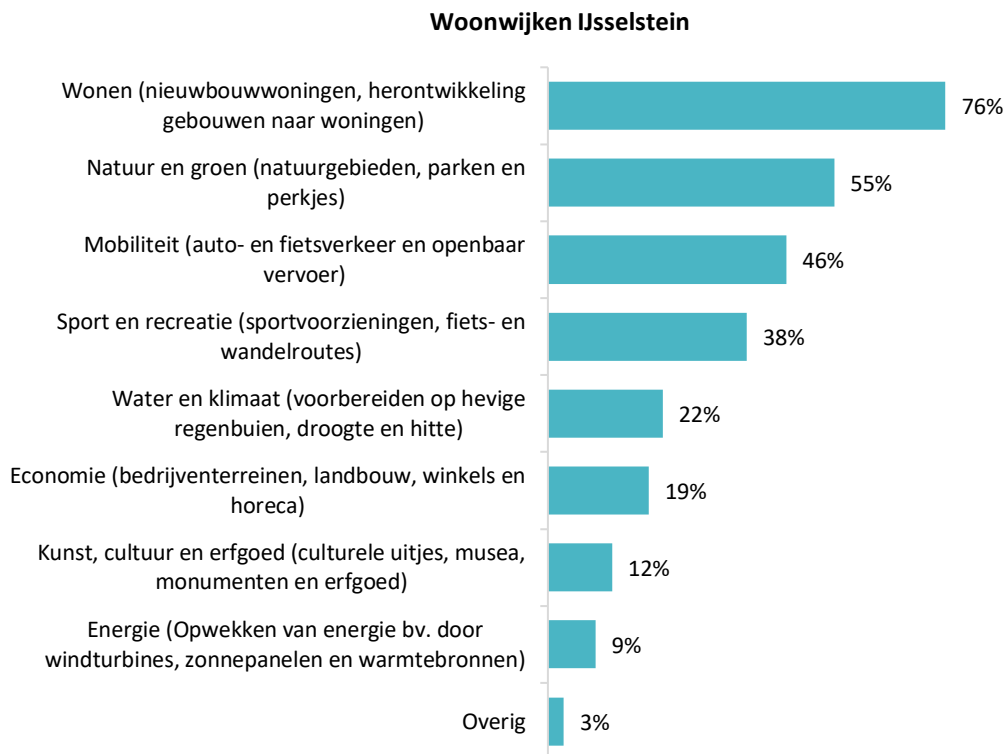
Buitengebied zuid

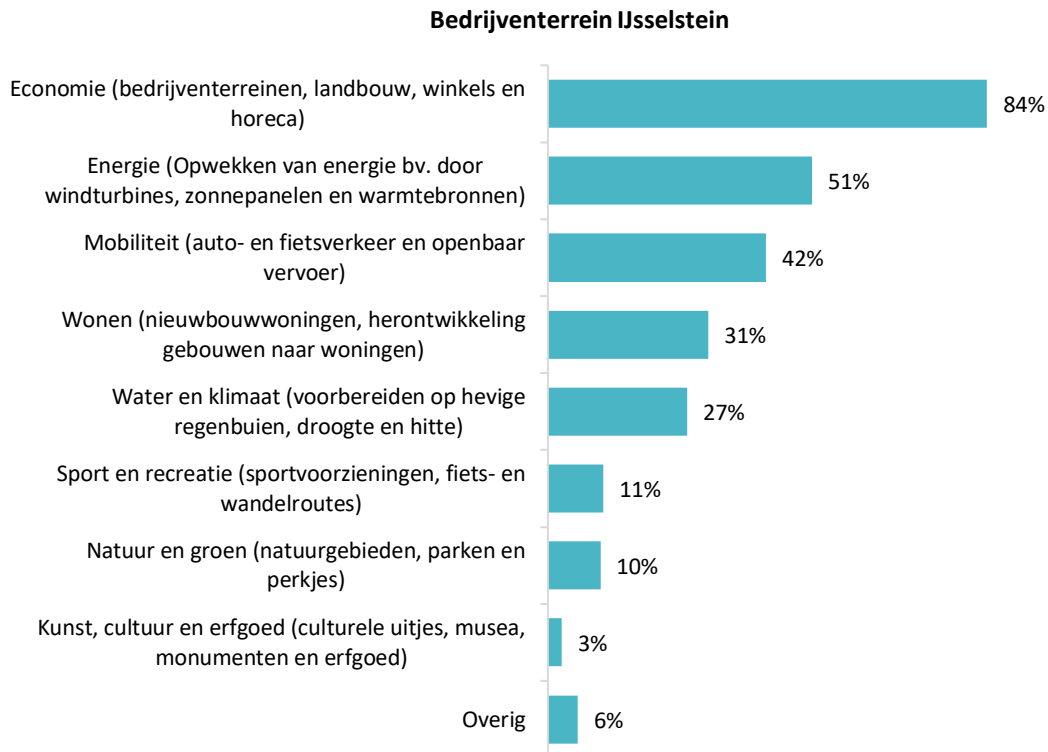
Als het gaat om het centrum van IJsselstein (het oude stadshart) dan vinden inwoners met name kunst, cultuur en erfgoed (79%), economie (69%) en wonen (52%) belangrijk.

Als het gaat om de woonwijken in het stedelijk gebied dan vinden inwoners met name wonen (76%) en natuur en groen (55%) belangrijk.

Bij het bedrijventerrein is economie verreweg het belangrijkste thema (genoemd door 84%). Ook energie wordt door meer dan de helft van de inwoners belangrijk gevonden.

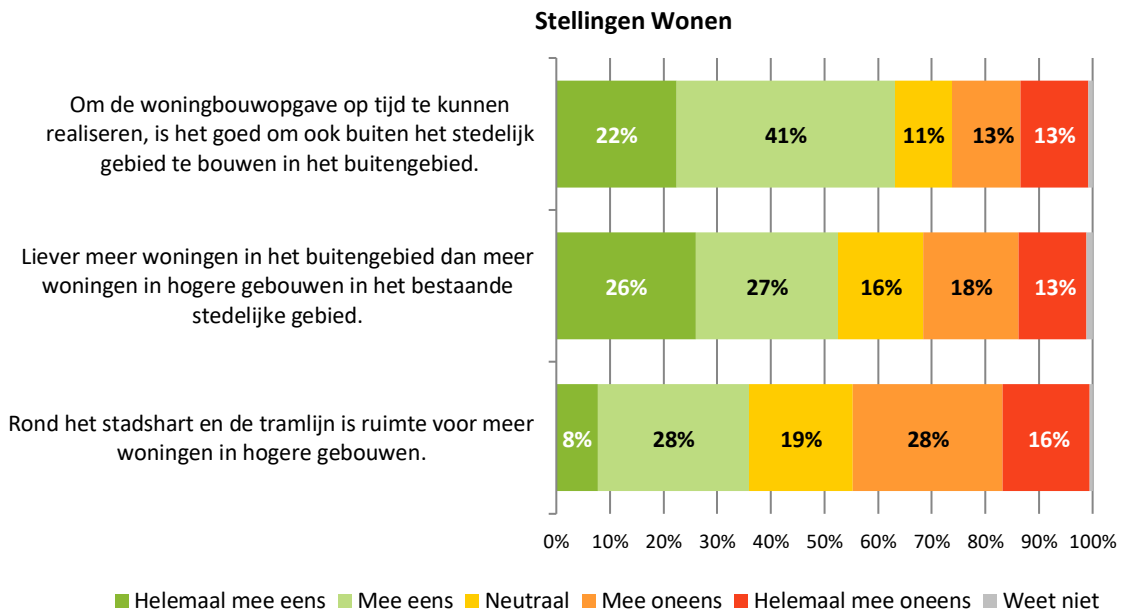
3.2 Stellingen energie

De gemeente wil in 2050 energieneutraal zijn. We hebben de inwoners hierover negen stellingen voorgelegd. Inwoners zijn uitgesproken zijn over aardgas: ze willen niet per se graag snel van het aardgas af, daarnaast valt op dat er een kleine, doch aanzienlijke groep, is die graag snel van het aardgas zou willen. De resultaten laten tevens zien dat inwoners over het algemeen graag meepraten over aardgas vrij maar wel vinden dat de gemeente met een voorstel zou moeten komen over de manier waarop dat gebeurt.

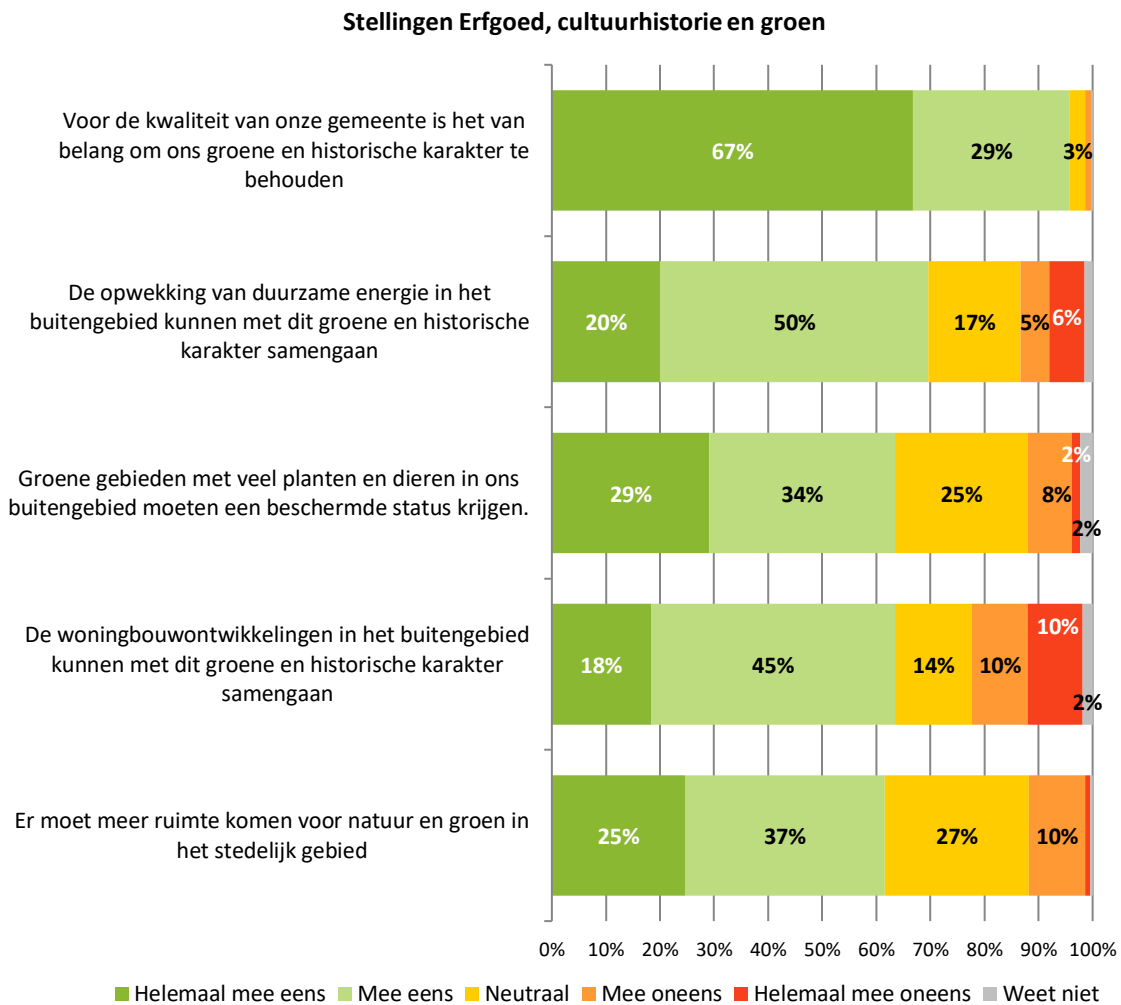
3.3 Stellingen wonen

De gemeente heeft het voornemen om de komende jaren 2.500 woningen te gaan bouwen. We hebben over dit thema drie stellingen voorgelegd. Bijna twee derde van de inwoners is het (helemaal) eens met de stelling dat het goed is om ook buiten het stedelijk gebied te bouwen in het buitengebied.

3.4 Stellingen erfgoed, cultuurhistorie en groen

Tot slot hebben we vijf stellingen voorgelegd over het thema erfgoed, cultuurhistorie en groen. Uit de onderstaande resultaten blijkt dat inwoners veel waarde hechten aan het behoud van het groene en historische karakter.

4 BIJLAGE

4.1 Verantwoording weging respons en betrouwbaarheidsmarges

Weging respons

De respons is geanalyseerd naar *leeftijd, geslacht en wijk/gebied*. Op basis van de werkelijke verdeling en de verdeling in de respons heeft een herweging plaatsgevonden. Bij het wegen van resultaten wordt aan elke persoon die mee heeft gedaan aan het onderzoek een gewicht toegekend. Personen in groepen die ondervertegenwoordigd zijn in de respons, krijgen een gewicht groter dan 1. Personen in oververtegenwoordigde groepen krijgen een gewicht kleiner dan 1. Personen waarvan geen achtergrondkenmerken beschikbaar zijn, hebben de weging 1 gekregen (geen herweging).

De weging is voor drie kenmerken (leeftijd, geslacht en wijk) uitgevoerd, waardoor er per persoon een 'overall'-wegingsfactor wordt gehanteerd.

	Werkelijke verdeling	Verdeling in onderzoek	Wegingsfactor (werkelijke verdeling/verdeling onderzoek)
Leeftijd			
18 t/m 24 jaar	10%	1%	n.v.t.
25 t/m 44 jaar	40%	26%	1,55
45 t/m 64 jaar	35%	43%	0,82
65 jaar of ouder	15%	31%	0,50
Geslacht			
Man	49%	57%	0,86
Vrouw	51%	43%	1,18
Wijk/gebied			
Noord	24%	23%	1,05
West	29%	33%	0,86
Centrum	16%	17%	0,93
Zuid	31%	26%	1,18

Voor nadere uitleg over wegen van onderzoek verwijzen we naar de website van het CBS. U kunt daar zoeken op de uitgave "*Wegen als correctie voor non-respons – CBS*".

Nauwkeurigheid van de resultaten

Als gevolg van non-respons heeft niet de gehele populatie (i.c. alle inwoners) aan het onderzoek deelgenomen. Hierdoor moet er bij de interpretatie van de resultaten rekening worden gehouden met nauwkeurigheidsmarges. De nauwkeurigheid van de resultaten wordt aangegeven met nauwkeurigheidsmarges die worden bepaald door:

1. Het aantal inwoners van de gemeente (meer dan 10.000 inwoners ouder dan 18 jaar).
2. De netto-respons (569 inwoners die de vragenlijst hebben ingevuld).
3. Het gevonden percentage (de uitkomst).
4. Het betrouwbaarheidsniveau (in dit geval wordt een betrouwbaarheidsniveau van 95% aangehouden, wat inhoudt dat er een kans van 95% is dat de resultaten uit het onderzoek correct zijn).

In de onderstaande tabel is weergegeven met welke marges rond de uitkomsten/resultaten rekening gehouden moet worden (uitgaande van de bovenstaande uitgangspunten en met de aanname dat de netto-respons representatief is voor de gehele populatie).

Netto-respons	Uitkomst 50%-50%	Uitkomst 75%-25%	Uitkomst 90%-10%
450	4,6%	4,0%	2,8%
569 (respons huidige meting)	4,1%	3,5%	2,4%
700	3,7%	3,2%	2,2%
800	3,4%	3,0%	2,1%

Toelichting op de tabel

Bij een netto-respons van bijvoorbeeld 'n = 569 inwoners', dient bij een onderzoeksuitkomst van bijv. '75% is positief' rekening gehouden te worden met het feit dat het werkelijke percentage zal liggen tussen: 71,5% (75% - 3,5%) en 78,5% (75% + 3,5%).

4.2 Resultaten naar gebied

In deze paragraaf worden de resultaten naar plaats/wijk gepresenteerd. We hebben hierbij de volgende indeling gebruikt.

Wijk/gebied	Buurt	Aantal
Centrum	Benschopperpoort/Het Podium, Binnenstad, Hazenveld/Overwaard, Kasteelkwartier, Nieuwpoort, Paardenveld, Panoven	96
Noord	Eiterse Waard, Europakwartier, IJsseloevers, IJsselveld Oost, IJsselveld West, Oranjekwartier	162
West	Achternveld, Groenvliet	157
Zuid en buitengebied	De Hoven/De Boomgaard, Bedrijventerrein De Corridor, De Rivieren, De Tuinen, De Wereldsteden, Het Groene Balkon, Het Hart, Het Staatse, Industrierrein Lage Dijk, Over Oudland, Landelijk gebied Noord, Landelijk gebied Zuid	154
Totaal		569

1. Belangrijkste thema's per deelgebied

Kunt u voor Buitengebied polder noord aangeven wat volgens u de 3 belangrijkste thema's in dit gebied zijn?

	Centrum	Noord	West	Zuid en buitengebied	Totaal
Natuur en groen	80%	85%	83%	78%	82%
Water en klimaat	54%	63%	64%	49%	57%
Sport en recreatie	48%	53%	53%	45%	50%
Wonen	35%	38%	29%	46%	37%
Energie	18%	14%	13%	20%	16%
Mobiliteit	9%	7%	9%	12%	10%
Economie	12%	4%	8%	7%	7%
Kunst, cultuur en erfgoed	4%	8%	3%	5%	5%
Overig	9%	3%	11%	8%	8%

Kunt u voor Buitengebied Hollandsche IJssel noord aangeven wat volgens u de 3 belangrijkste thema's in dit gebied zijn?

	Centrum	Noord	West	Zuid en buitengebied	Totaal
Natuur en groen	80%	85%	83%	81%	82%
Sport en recreatie	61%	58%	66%	50%	58%
Water en klimaat	56%	64%	58%	47%	55%
Wonen	36%	33%	31%	47%	37%
Energie	13%	10%	16%	20%	16%
Mobiliteit	16%	9%	12%	13%	12%
Economie	6%	4%	7%	4%	5%
Kunst, cultuur en erfgoed	6%	10%	2%	4%	5%
Overig	4%	3%	5%	10%	6%

Kunt u voor Buitengebied zuid aangeven wat volgens u de 3 belangrijkste thema's in dit gebied zijn?

	Centrum	Noord	West	Zuid en buitengebied	Totaal
Natuur en groen	66%	57%	52%	72%	62%
Wonen	49%	54%	53%	47%	51%
Water en klimaat	54%	53%	49%	44%	49%
Sport en recreatie	33%	30%	37%	41%	36%
Economie	28%	27%	32%	14%	25%
Energie	21%	28%	33%	18%	25%
Mobiliteit	21%	16%	14%	21%	18%
Kunst, cultuur en erfgoed	4%	7%	4%	5%	5%
Overig	5%	3%	4%	5%	4%

Kunt u voor Centrum IJsselstein aangeven wat volgens u de 3 belangrijkste thema's in dit gebied zijn?

	Centrum	Noord	West	Zuid en buitengebied	Totaal
Kunst, cultuur en erfgoed	67%	81%	86%	77%	79%
Economie	64%	65%	73%	70%	69%
Wonen	53%	50%	51%	53%	52%
Natuur en groen	22%	28%	24%	24%	25%
Mobiliteit	21%	23%	16%	13%	18%
Water en klimaat	16%	11%	6%	8%	9%
Sport en recreatie	11%	6%	6%	7%	7%
Energie	2%	1%	2%	2%	2%
Overig	11%	4%	3%	9%	6%

Kunt u voor Woonwijken IJsselstein aangeven wat volgens u de 3 belangrijkste thema's in dit gebied zijn?

	Centrum	Noord	West	Zuid en buitengebied	Totaal
Wonen	74%	79%	74%	78%	76%
Natuur en groen	60%	57%	50%	56%	55%
Mobiliteit	46%	45%	46%	46%	46%
Sport en recreatie	36%	34%	38%	42%	38%
Water en klimaat	24%	23%	23%	20%	22%
Economie	15%	21%	20%	20%	19%
Kunst, cultuur en erfgoed	14%	9%	15%	11%	12%
Energie	7%	11%	12%	7%	9%
Overig	6%	1%	3%	3%	3%

Kunt u voor Bedrijventerreinen IJsselstein aangeven wat volgens u de 3 belangrijkste thema's in dit gebied zijn?

	Centrum	Noord	West	Zuid en buitengebied	Totaal
Economie	79%	86%	90%	80%	84%
Energie	52%	55%	59%	40%	51%
Mobiliteit	49%	39%	33%	48%	42%
Wonen	24%	27%	33%	35%	31%
Water en klimaat	31%	32%	25%	22%	27%
Sport en recreatie	7%	14%	8%	13%	11%
Natuur en groen	8%	9%	5%	16%	10%
Kunst, cultuur en erfgoed	4%	2%	3%	3%	3%
Overig	6%	3%	9%	5%	6%

2. Stellingen energie

Als we als gemeente energieneutraal willen worden moeten we plek geven aan duurzame energiebronnen als windturbines en zonnepanelen.

	Centrum	Noord	West	Zuid en buitengebied	Totaal
Helemaal mee eens	21%	15%	19%	18%	18%
Mee eens	38%	49%	37%	41%	41%
Neutraal	15%	17%	12%	16%	15%
Mee oneens	12%	7%	21%	10%	13%
Helemaal mee oneens	13%	13%	8%	14%	12%
Weet niet	0%	0%	3%	1%	1%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

Als ik mede eigenaar van een windturbine of zonnenveld kan worden, dan mogen die van mij worden geplaatst.

	Centrum	Noord	West	Zuid en buitengebied	Totaal
Helemaal mee eens	5%	6%	3%	6%	5%
Mee eens	27%	16%	10%	25%	19%
Neutraal	29%	37%	37%	25%	32%
Mee oneens	17%	15%	25%	17%	19%
Helemaal mee oneens	18%	20%	20%	22%	20%
Weet niet	5%	6%	5%	5%	5%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

De gemeente moet een voorstel doen voor de manier waarop mijn wijk aardgas vrij moet worden.

	Centrum	Noord	West	Zuid en buitengebied	Totaal
Helemaal mee eens	24%	28%	25%	19%	23%
Mee eens	42%	42%	45%	43%	43%
Neutraal	12%	11%	14%	18%	14%
Mee oneens	8%	10%	8%	10%	9%
Helemaal mee oneens	13%	8%	8%	8%	9%
Weet niet	1%	0%	1%	2%	1%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

Als mijn wijk aardgasvrij moet worden, praat ik daar graag over mee.

	Centrum	Noord	West	Zuid en buitengebied	Totaal
Helemaal mee eens	18%	24%	34%	17%	24%
Mee eens	42%	42%	32%	39%	38%
Neutraal	29%	21%	26%	30%	27%
Mee oneens	4%	6%	6%	8%	7%
Helemaal mee oneens	5%	3%	2%	3%	3%
Weet niet	2%	3%	1%	3%	2%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

Energiebesparende maatregelen (bijv. vloerisolatie, zonnepanelen e.d.) moeten door woningeigenaren zelf worden betaald.

	Centrum	Noord	West	Zuid en buitengebied	Totaal
Helemaal mee eens	11%	9%	7%	10%	9%
Mee eens	27%	28%	26%	22%	25%
Neutraal	15%	30%	28%	25%	25%
Mee oneens	25%	18%	26%	32%	26%
Helemaal mee oneens	20%	14%	13%	10%	13%
Weet niet	2%	1%	1%	1%	1%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

Ik wil graag snel van het aardgas af.

	Centrum	Noord	West	Zuid en buitengebied	Totaal
Helemaal mee eens	10%	4%	9%	7%	7%
Mee eens	19%	12%	6%	13%	11%
Neutraal	21%	35%	29%	28%	29%
Mee oneens	21%	16%	28%	25%	23%
Helemaal mee oneens	27%	31%	27%	27%	28%
Weet niet	1%	2%	1%	1%	1%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

Op alle daken waar dat mogelijk is zouden zonnepanelen geplaatst moeten worden.

	Centrum	Noord	West	Zuid en buitengebied	Totaal
Helemaal mee eens	22%	29%	37%	30%	31%
Mee eens	51%	27%	27%	37%	34%
Neutraal	13%	21%	18%	17%	18%
Mee oneens	8%	18%	9%	11%	12%
Helemaal mee oneens	6%	4%	6%	2%	4%
Weet niet	0%	1%	3%	2%	2%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

In het buitengebied zouden daar waar mogelijk windturbines moeten worden geplaatst.

	Centrum	Noord	West	Zuid en buitengebied	Totaal
Helemaal mee eens	8%	5%	8%	9%	8%
Mee eens	24%	27%	20%	30%	25%
Neutraal	16%	21%	28%	12%	20%
Mee oneens	28%	18%	13%	20%	19%
Helemaal mee oneens	22%	22%	27%	26%	25%
Weet niet	1%	6%	3%	4%	4%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

In het buitengebied zouden daar waar mogelijk zonnenvelden moeten worden geplaatst.

	Centrum	Noord	West	Zuid en buitengebied	Totaal
Helemaal mee eens	14%	12%	15%	18%	15%
Mee eens	37%	34%	31%	34%	34%
Neutraal	20%	22%	18%	11%	17%
Mee oneens	21%	18%	21%	16%	18%
Helemaal mee oneens	8%	10%	14%	17%	13%
Weet niet	0%	3%	1%	4%	2%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

3. Stellingen wonen

Om de woningbouwopgave op tijd te kunnen realiseren, is het goed om ook buiten het stedelijk gebied te bouwen in het buitengebied.

	Centrum	Noord	West	Zuid en buitengebied	Totaal
Helemaal mee eens	22%	20%	16%	31%	22%
Mee eens	47%	43%	40%	37%	41%
Neutraal	13%	12%	11%	8%	11%
Mee oneens	8%	12%	16%	13%	13%
Helemaal mee oneens	9%	14%	16%	11%	13%
Weet niet	0%	0%	1%	2%	1%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

Rond het stadshart en de tramlijn is ruimte voor meer woningen in hogere gebouwen.

	Centrum	Noord	West	Zuid en buitengebied	Totaal
Helemaal mee eens	6%	6%	12%	6%	8%
Mee eens	26%	24%	30%	31%	28%
Neutraal	18%	23%	19%	18%	19%
Mee oneens	29%	26%	29%	27%	28%
Helemaal mee oneens	20%	20%	10%	18%	16%
Weet niet	1%	1%	0%	1%	1%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

Liever meer woningen in het buitengebied dan meer woningen in hogere gebouwen in het bestaande stedelijke gebied.

	Centrum	Noord	West	Zuid en buitengebied	Totaal
Helemaal mee eens	33%	25%	18%	31%	26%
Mee eens	27%	30%	30%	21%	27%
Neutraal	18%	10%	16%	19%	16%
Mee oneens	13%	16%	21%	19%	18%
Helemaal mee oneens	9%	14%	15%	11%	13%
Weet niet	0%	4%	0%	1%	1%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

4. Stellingen erfgoed, cultuurhistorie en groen

Voor de kwaliteit van onze gemeente is het van belang om ons groene en historische karakter te behouden.

	Centrum	Noord	West	Zuid en buitengebied	Totaal
Helemaal mee eens	66%	69%	72%	60%	67%
Mee eens	32%	28%	22%	35%	29%
Neutraal	2%	3%	3%	4%	3%
Mee oneens	0%	1%	2%	1%	1%
Helemaal mee oneens	0%	0%	0%	0%	0%
Weet niet	0%	0%	1%	0%	0%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

De opwekking van duurzame energie in het buitengebied kunnen met dit groene en historische karakter samengaan.

	Centrum	Noord	West	Zuid en buitengebied	Totaal
Helemaal mee eens	22%	15%	18%	24%	20%
Mee eens	45%	52%	52%	48%	50%
Neutraal	21%	15%	18%	16%	17%
Mee oneens	5%	9%	5%	4%	5%
Helemaal mee oneens	5%	7%	6%	7%	6%
Weet niet	2%	3%	1%	1%	2%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

De woningbouwontwikkelingen in het buitengebied kunnen met dit groene en historische karakter samengaan.

	Centrum	Noord	West	Zuid en buitengebied	Totaal
Helemaal mee eens	18%	9%	18%	25%	18%
Mee eens	52%	53%	36%	46%	45%
Neutraal	16%	16%	13%	13%	14%
Mee oneens	7%	10%	16%	7%	10%
Helemaal mee oneens	7%	9%	17%	6%	10%
Weet niet	0%	3%	1%	4%	2%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

Er moet meer ruimte komen voor natuur en groen in het stedelijk gebied.

	Centrum	Noord	West	Zuid en buitengebied	Totaal
Helemaal mee eens	30%	23%	18%	29%	25%
Mee eens	44%	36%	33%	38%	37%
Neutraal	20%	31%	27%	27%	27%
Mee oneens	5%	9%	19%	6%	10%
Helemaal mee oneens	1%	0%	2%	1%	1%
Weet niet	0%	1%	1%	0%	0%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

Groene gebieden met veel planten en dieren in ons buitengebied moeten een beschermde status krijgen.

	Centrum	Noord	West	Zuid en buitengebied	Totaal
Helemaal mee eens	31%	29%	37%	21%	29%
Mee eens	36%	38%	32%	33%	34%
Neutraal	21%	29%	18%	30%	25%
Mee oneens	12%	4%	11%	7%	8%
Helemaal mee oneens	0%	0%	1%	4%	2%
Weet niet	0%	0%	1%	7%	2%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

4.3 Open antwoorden en toelichtingen

Kunt u voor Buitengebied polder noord aangeven wat volgens u de 3 belangrijkste thema's in dit gebied zijn? Overig, namelijk:

- Absoluut geen windmolens in en rond ijsselstein. Slecht voor het milieu.
- Afblijven
- Afblijven
- Agrarisch
- Agrarisch
- Agrarisch
- Agrarisch
- Agrarisch houden
- Agrarische bestemming handhaven
- Agricultuur
- Alleen landbouw
- Biologische boeren
- Combinatie wonen en groen
- Duurzame, biologische landbouw
- Energie (opwekken van energie door kerncentrale)
- Geen woningbouw hooguit ruimte voor ombouwen van langs het lint van de Achtersloot van bedrijven naar woningenge
- Helemaal van af blijven
- Het houden voor landelijk gebied
- Het zo laten als het is ijsselstein is vol
- Hoofdfunctie is landbouw, deze verduurzamen, zodat natuur ook weer een plek krijgt, nu is het een groene woestijn geworden
- Houden zoals het is
- Huidige bestemming is prima
- In overleg met boeren kijken of biodiversiteit kan worden vergroot door bijv. Het toevoegen van bomen en bijenweides aan de nu saaie grasakkers. Dit resulteert voor de boer wellicht in minder efficiëntie, maar is goed voor klimaat en milieu. Over de inefficiëntie kan gesproken worden. Wellicht is er een manier te vinden waarmee inwoners van ijsselstein (vrijwillig) kunnen bijdragen aan een oplossing voor en/of kan kleinschalige recreatie iets compenseren.
- Lanbouw
- Land en akkerbouw
- Landbouw
- Landbouw
- Landbouw
- Landbouw
- Landbouw (veehouderij)
- Landbouw biologisch
- Landbouw en veehouderij
- Landbouw, veeteelt
- Landbouw/ poldergebied in tact laten
- Laten zoals het is
- Laten zoals het is: een stilte gebied
- Meer ruimte voor de landbouw, behoud van monumenten en cultuurerfgoed
- Omdat inzicht in grote geheel bij menig burger/ panellid ontbreekt is het "inspraak zonder inzicht is uitspraak zonder uitzicht"
- Ru
- Stiltegebied
- Veel te hard varen op holandse ijssel
- Veeteelt en landbouw
- Veeteelt, weidegebied
- Voorkeur voor windturbines om het groen te behouden
- Weet te weinig van het gebied om naast logisch denken er over te kunnen oordelen, ik ken de waterstand/of energiestand niet van onze omgeving. Neem aan dat de Gemeente over de getallen beschikt om hier goed naar te kunnen kijken.
- Zo houden

- Zo laten
- Zo laten zoals het nu is!

Kunt u voor Buitengebied Hollandsche IJssel noord aangeven wat volgens u de 3 belangrijkste thema's in dit gebied zijn? Overig, namelijk:

- Absoluut geen windmolens.
- Afblijven
- Afblijven van dit prachtige gebied
- Agrarisch, met focus op duurzaam -> combineert goed met natuur en sport/recreatie
- Agricultuur
- Alleen horeca zonder winkels en bedrijven wel landbouw
- Alleen landbouw
- Behoud de kwaliteit van deze uiterwaarden. Nadruk op natuur en rust. Enkel paden over voormalige kades, niet direct langs de ijssel. Geen hondenuitlaatgebied!!!
- Bouw eindelijk eens betaalbare nieuwbouw
- Dit moet blijven wat het is. Polder.
- Fiets routes
- Helemaal van af blijven
- Houden zoals het is
- Landbouw
- Landbouw en veehouderij
- Landbouw, monumenten en erfgoed
- Landbouw, Veeveelt
- Landbouw/ poldergebied in tact laten
- Laten zoals het is
- Misschien deels aansluiten op de energie acties van Utrecht
- Ook hierbij ontbreekt mij de kennis over dit gebied en zeker ook in relatie tot en met de rest van het gemeentegebied. Ik kan als inwoner niet over deze gebieden oordelen, behalve wat ik zelf vind om er uit te halen, maar dat is natuurlijk een veel te beperkte opinie.
- Opknappen met al het puin. Te zien vanaf het water erg slordig als je daar aan het varen bent
- Passende extensieve recreatiemogelijkheden, was ooit natuur en recreatie beloofd (RODS), Nu is er alleen een stuk onaantrekkelijk productiebos gerealiseerd
- Stillegebied
- Te hard varen op de Hollandse ijssel
- Toerisme, uitbreiden campings, kleinschalige vakantieparken <10 huisjes
- Veeveelt en landbouw
- Veeveelt en weidegebied
- Weidegebied
- Zie vraag 1
- Zo houden
- Zo laten zoals het nu is!

Kunt u voor Buitengebied zuid aangeven wat volgens u de 3 belangrijkste thema's in dit gebied zijn? Overig, namelijk:

- Aanwezige landbouw verduurzamen en karakteristieke landschap versterken incl natuur en extensieve recreatie
- Absoluut geen windmolens
- Afblijven
- Agrarisch
- Energie maar absoluut geen windmolens
- Goed verbinden met stadje. Niet alleen technisch, maar ook door te innoveren en investeren in de binnenstad op een manier die past bij de toekomst en ook jongere generaties meer aanspreekt. Het concept van een winkelstraat met winkels en horeca is toe aan vernieuwing. Woorden als innovatie, integraliteit, samenwerking en dienend aan de maatschappij zouden centraal moeten staan. Een positief economisch resultaat volgt daaruit. Ideeën te over met een belangrijke rol weggelegd voor de gemeente.
- Houden zoals het is
- Ik ken dit gebied niet goed genoeg
- Indoor sport en spel (tennis, squash, bowling, snooker, etc)

- Lanbouw
- Landbouw en veehouderij
- Landbouw, monumenten en erfgoed
- Laten zoals het is
- Niets. Zo laten
- Opknappen en lekker zo laten
- Wel op een natuurlijke wijze.... Geen 500 bordjes met fietsborden en of verbodsborden, schelpenpaadjes, of graspaden
- Wonen met aandacht voor de landschappelijke waarden
- Wonen, tijdelijk wonen
- Zie mijn eerdere antwoorden, te weinig informatie beschikbaar om hierover te kunnen oordelen.
- Zie vraag 1 , op welke grond worden voorkeuren uitgesproken?
- Zo houden
- Zonnepanelen maar geen windturbines

Kunt u voor Centrum IJsselstein aangeven wat volgens u de 3 belangrijkste thema's in dit gebied zijn? Overig, namelijk:

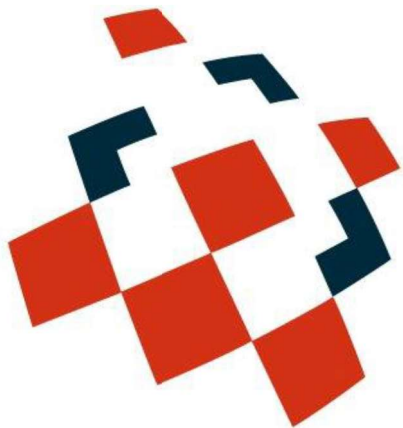
- Aantrekkelijk stadshart voor de hele plaats ijsselstein
- Authenticiteit behouden, aantrekkelijkheid behouden voor uitgaansleven,
- Autovrij centrum binnen de stadsgrachten. Buiten de grachten gratis parkeren
- Beperkte woningbouw, vooral met behoud van de winkelfunctie en begrenzing van de Horeca
- Bestemmingsplan van winkel naar bewoningen
- Beter gebruik van leegstaande panden, binnen stad helemaal autovrij maken
- Centrum/binnenstad. Winkels/horeca kleinschalig
- Controle op Hollandse ijssel Te hard varen
- Detailhandel inclusief horeca
- Diversiteit van winkel/horeca aanbod
- Een verscheidenheid aan winkels niet meer horeca
- Fulco theater !
- Geen
- Geen bebouwing ivm hitteschild, anders teveel stenen, meer groen
- Geen parkeerplaatsen en autoluw maken van het gebied binnen de oude stadsgracht.
- Het kloppende hart van ijsselsein, versterken van het winkelgebied
- Historisch hart bewaren
- Historische uitstraling in stand en levendig houden
- Horeca en evenementen
- Infrastructuur voor bereikbaarheid (parkeren e.d.)
- Laten zo
- MKB.
- Ontmoeting, aandacht voor cultuurhistorie
- Ook hierbij geldt dat ik onvoldoende informatie heb. Hoe staat het met onze energie aanmaak, hoe staat het met onze CO2 uitstoot als gemeente, hoe staat het met de winkels en horeca voor en na de coronacrisis, hoever staat het met de fietssnelweg, hoe gaat het met de verbouwde tram etc etc. Dit zijn te complexe vragen om zo af te doen.
- Opknappen van de panden minder duur maken zodat er meer leuke winkeltjes komen. En het dus aantrekkelijk is om er te blijven zitten.
- Recreëren , terrassen
- Toerisme
- Verkeersluw maken
- Voorzieningen voor kinderen/jeugd
- Winkels
- Winkels
- Winkels, betaalbaar huren dat de binnen stad niet leeg loopt en panden leeg staan door hoge huren
- Winkels, restaurants)
- Wonen, maar weinig tot geen nieuwbouw
- Zie vraag 1 t/M 4

Kunt u voor Woonwijken IJsselstein aangeven wat volgens u de 3 belangrijkste thema's in dit gebied zijn? Overig, namelijk:

- Autoluw maken buitenste woongebieden, geen doorgaand verkeer
- Bestemming us er al veranderen kost veel geld beter geld in onderhouden
- De stadsschilwn dienen tevens historisch beschermd te worden
- Geen hoogbouw meer in ijsselveld-Oost
- Goed mix van wonen en werken, zonder alles vol te bouwen, dus voldoende groen
- Industrie weg uit ijsselstein, ropa? Staalbedrijf bedoel ik
- (Kosten van) starterswoningen
- Niet meer bouwen
- Niets. Geen extra bebouwingen. De stad moet lucht/ vrije ruimte behouden
- Ontspanning speelplekken
- Recreatie voor kinderen dmv openbare speeltuinen, klimrekken etc.
- Speel gelegenheden
- Speelplekken
- Speelplekken voor kinderen
- Verkeersluw maken (bijv: Touwlaan, Lagebiezen
- Wel op natuurlijke wijze, de natuur uit de omgeving overnemen... Geen borden, gebouwen, landschap overnemen van het gebied om ijsselstein
- Zie al mijn eerdere antwoorden, te weinig informatie beschikbaar om te kunnen antwoorden.

Kunt u voor Bedrijventerreinen IJsselstein aangeven wat volgens u de 3 belangrijkste thema's in dit gebied zijn? Overig, namelijk:

- Alle industrie verplaatsen naar de kroon
- Bedrijven aan Zomerdijk verplaatsen naar buitengebied.
- Bedrijven langs de Hollandse ijssel verplaatsen voor woningbouw
- Bedrijven met zonnepanelen.
- Bedrijventerrein verplaatsen naar zuid en daar voor in de plaats woningen bouwen.
- Concentreren bedrijvigheid op de bedrijfsterreinen
- Duurzaamheid
- Energie maar geen windmolens
- Gezondheidszorg (bouw ziekenhuis of privekliniek)
- Het bedrijventerrein aan de Zomerdijk dient met de grootste spoed te worden verplaatst. Dat hoort daar niet langer. Dat terrein is één van de mooiste en waardevolste locaties van ijsselstein!!!
- Het Roba terrein zou alsnog ten gunste van woningbouw moeten kunnen worden ingezet.
- Huidige bedrijventerrein alleen opknappen, met groen hitteschild: GEEN UITBREIDING
- Ism bedrijven inzetten op energie opwekken op de daken van de bedrijfspanden mbv bv zonnepanelen
- Kansen voor duurzame energieopwekking benutten, op alle daken zonnepanelen
- Langs de hollandse ijssel hoort geen industrie, zoals Schilte en de Roba etc wel horeca aan de ijssel dicht bij het centrum> dit is echt jammer en een gemiste kans> zou ijsselstein echt veel aantrekkelijker maken voor recreatie en passanten!! De jachthaven ligt daar te ver voor weg. Lokale ondernemers in de binnenstad zouden hier baat bij hebben!!
- Milieu, beperken stank en geluidsoverlast voor omringende woonwijken
- Overig
- Parkeer problematiek
- Roba gebied moet woongebied worden. Te veel overlast, en zonde van de ruimte.
- Roba terrein woningbouw
- Subsidieregeling voor duurzaam opererende bedrijven inclusief starters
- Uitbreiden met kleinschalige bedrijfsunits!
- Verouderde bedrijfsgebouwen ombouwen naar (doelgroep)woningen.
- Wonen aan de zomerdijk
- Woningen met bedrijven combineren
- Zie 1t/M 5
- Zie eerdere antwoorden, te weinig informatie beschikbaar om hierover te kunnen oordelen.
- Zomerdijk graag woonwijk.
- Zomerdijk heel snel bestemmen met woningbouw en industrie zsm verwijderen goedschiks of kwaadschiks. Wijzig het bestemmingsplan zodat de industrie moet vertrekken.
- Zomerdijk moet echt wonen worden, bedrijven moeten zich aan de rand van ijsselstein vestigen.
- Zomerdijk: alleen wonen, geen economie
- Zonnepanelen maar geen windturbines

Gemeente IJsselstein
September 2021

Nota Zienswijzen

Samenvatting en beantwoording zienswijzen
en staat van wijzigingen

Omgevingsvisie IJsselstein

Inleiding

Vanaf 17 juni 2021 t/m 29 juli 2021 heeft de ontwerp-omgevingsvisie IJsselstein ter inzage gelegen.

Tijdens deze periode zijn in totaal 9 zienswijzen ingediend, die hieronder zijn opgesomd. De NAW-gegevens van natuurlijke personen zijn niet weergegeven, omdat deze beschermd zijn op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens.

Nr.	Indiener
1	Vereniging industrie en handel IJsselstein (VIHIJ)
2	Groen platform IJsselstein (GPIJ)
3	Werkgroep behoud Lopikerwaard (WBL)
4	Stichting Historische Kring IJsselstein (HKIJ)
5	Provincie Utrecht
6	Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden (HDSR)
7	Indiener 1. (BB+W)
8	Indiener 2.
9	Indiener 3.

Algemene beantwoording

Allereerst dank voor de betrokkenheid van alle partijen en indieners van zienwijzen. Het maakt het beleid beter. In deze nota van beantwoording en stat van wijziging beschrijven we de hoofdlijnen van de zienswijzen, de beantwoording en wijze van verwerking. Naast complimenten en herkenning komen in diverse zienswijzen ook een aantal kritieken terug die we hier apart uitlichten. Dit betreft bijvoorbeeld ontevredenheid van diverse participanten omtrent het proces, onder andere omtrent de wijze van verwerking van inbreng en/of beperkte ruimte voor wijziging van bestaand beleid. Daarnaast is de keuze voor buitenstedelijke woningbouw in het zuiden van de gemeente, het Kromme IJssel Park, een onderwerp van discussie die we hier apart toelichten.

Reflectie proces – uitgangspunten raad, mate van beleidsvrijheid en nadere uitwerking conform beleidscyclus.

Gedurende het proces zijn de volgende stappen gezet:

- Werksessies Atlas (bouwstenen voor de omgevingsvisie) - december 2019 – Ketenpartners, maatschappelijke organisaties en inwoners
- Thematische Verdiepingssessie Groen en Erfgoed – maart 2020 – Ketenpartners en maatschappelijke organisaties
- Thematische Verdiepingssessie Woningbouw – maart 2020 – Ketenpartners
- Thematische Verdiepingssessie Energie – april 2020 – Ketenpartners
- Enquête Burgerpanel IJsselstein – juli 2020 – Inwoners
- Informatieavonden concept-omgevingsvisie – oktober 2020 – Ketenpartners, maatschappelijke organisaties en inwoners
- Extra participatieronde concept-omgevingsvisie – februari 2021 - Ketenpartners en maatschappelijke organisaties
- Terinzagelegging ontwerp-omgevingsvisie -juni-juli 2021 – openbaar

Tijdens de terinzagelegging was het mogelijk om te reageren op het ontwerp, waarvan deze reactienota de wijze van verwerking beschrijft. Net als bij reacties op het concept is ook bij sommige zienswijzen op het ontwerp kritiek op het participatieproces. Tot op zekere hoogte is dit inherent aan het proces waarbij we gaandeweg keuzes hebben getrechterd. Dat wil zeggen, een aantal belangrijke keuzes waren gedurende het traject al in parallelle processen in voorbereiding of recentelijk al gemaakt. Denk bijvoorbeeld aan het raadsbesluiten omtrent de woningbouwopgave en de nadere verkenning van buiten stedelijke ontwikkeling in zuidelijke richting, zoals: De Woonvisie (4 juli 2019), Verkenning woningbouwlocaties IJsselstein (9 april 2020), Roadshow woningbouw (november/december 2019), de Propositie IJsselstein Vitaal – Kromme IJssel Park (9 juli 2020) en het Mobiliteitsplan IJsselstein 'Gezond op weg naar 2030' (1 oktober 2020). Ook omtrent keuze in relatie tot groen, natuur, duurzaamheid en energie waren in deze periode diverse beleidsstukken parallel aan het omgevingsvisieproces opgesteld en vastgesteld. Denk bijvoorbeeld aan De Natuurkaart IJsselstein Fase 1 (1 februari 2018) en fase 2 (2 juli 2020), het Toets- en afwegingskader duurzame elektriciteit IJsselstein (20 mei 2021) en de Integrale Visie Openbare Ruimte (17 juni 2021). Dat we zoveel mogelijk uitgaan van bestaand en recent beleid is in lijn met het gemeentelijk besluit omtrent de implementatie van de Omgevingswet (collegebesluit van 25 april 2017). Hierin is namelijk gekozen voor een groeistrategie. Voor de omgevingsvisie houdt dit in dat er voornamelijk van bestaande (of in voorbereiding zijnde) beleidstukken wordt uitgegaan en deze omgevingsvisie wordt gezien als een 'consoliderende' 1.0 versie die komende jaren verder wordt aanscherpt en aangevuld. Het is daarbij goed om te benoemen dat bij het opstellen van deze losse beleidsstukken ook participatie heeft plaatsgevonden. Denk bijvoorbeeld aan alle input die rondom de urgentieagenda eind 2019 is opgehaald. Doordat er recent al een aantal beleidskeuzes zijn gemaakt en hierbij ook participatie heeft plaatsgevonden, is ervoor gekozen deze discussies niet over doen. Daarom is in de laatste periode (oktober 2020-juli 2021) van het proces niet gekozen om in een co-creatieve aanpak met participanten

alternatieve beleidsrichtingen uit te werken, maar meer de inhoud te toetsen en eventuele aanvullingen/aanscherpingen op te halen. Deze beperkte ruimte voor alternatieve beleidsrichtingen heeft tot enige ontevredenheid in het proces kunnen leiden. De omgevingsvisie is echter pas de eerste stap in de beleidscyclus. Dat wil zeggen dat we in de omgevingsvisie enerzijds (deels) nieuwe en met name bestaande beleidskeuzes voor de lange termijn bundelen voor de fysieke leefomgeving. Deze keuzes op hoofdlijnen (met een hoog abstractieniveau) zullen vervolgens in meer en minder mate nader worden uitgewerkt en geconcretiseerd, in het verlengde van de omgevingsvisie. Kortom op basis van de participatierondes is de omgevingsvisie beter geworden, maar we realiseren ons dat de vertaling naar bijvoorbeeld het omgevingsplan of specifieke gebiedsuitwerkingen nog nadere detaillering vergt. Het is van belang om bij deze nadere uitwerking de ruimte om van bestaand beleid af te wijken vooraf te bepalen. Want we werken verder aan de nadere uitwerking van de beleidskeuzes uit deze omgevingsvisie, maar waar dat uit nadere verkenningen nodig blijkt kunnen keuzes uit de visie komende jaren uiteraard heroverwogen worden.

Keuze voor ontwikkelingsgebied Zuid (Kromme IJssel Park en driehoek Hogebiezendijk)

Een van de beleidskeuzes die nu in de omgevingsvisie gemaakt wordt is de keuze om de buitenstedelijke ontwikkelingslocatie in het zuiden nader uit te gaan werken. Gedurende het proces is de woonvisie nader uitgewerkt en is verkend waar en op welke wijze de ambities vanuit de woonvisie (2500 woningen) uitgewerkt kunnen worden. Een belangrijke conclusie hierbij was dat niet alles binnenstedelijk past als we een gezond stedelijk leefmilieu willen creëren. Daarnaast is er beperkt draagvlak voor gestapelde bouw (>vier lagen) en is er voor een gezond stedelijk leefmilieu ook voldoende ruimte voor groen, parkeren en andere voorzieningen benodigd.

Bij het verkennen van locaties aan de randen van de stad zijn alle delen bekeken. Hierbij is ook buiten de gemeentegrenzen gekeken. Hieruit bleek zeer beperkt draagvlak vanuit de gemeente Lopik voor de optie in westelijke richting, naar Benschop, ook al ligt hier wel een interessante historische aanleiding voor uitbreiding. Daarnaast heeft de gemeente Utrecht gekozen om in ieder geval niet voor 2035 te starten met de ontwikkeling van Rijnenburg. Op korte en middellange termijn ligt hier dus ook geen logische koppeling in bijvoorbeeld de benodigde investeringen in de infrastructuur die in het noorden nodig zouden zijn bij grotere buitenstedelijke ontwikkelingen. We hebben nu een groot woningtekort en kunnen niet wachten tot na 2035 wachten. In het zuiden zijn mogelijke koppelkansen voor benodigde investeringen in infrastructuur, natuur, waterhuishouding, recreatie, het is een gebied waarbij we niet per se afhankelijk zijn van andere gemeenten en zowel respondenten van de enquête als de roadshow markeren dit gebied als wenselijk. We zijn ons bewust dat dit niet overeenkomt met de zienswijzen van de diverse participanten en andere indieners van zienswijzen. Echter, aan deze keuze ligt een brede belangenafweging ten grondslag, de woningnood is zeer hoog en de bestaande cultuurhistorische en landschappelijke waarden vormen een belangrijk kader bij de nadere uitwerking. Kortom, omdat elke locatie voor- en nadelen heeft, infrastructurele aansluiting in het zuiden beter mogelijk is en het in het zuiden mogelijk is om op relatief korte termijn de benodigde aantallen woningen te ontwikkelen binnen onze eigen gemeentegrenzen kiezen we ervoor om in de omgevingsvisie de ontwikkellocatie in het zuiden van de gemeente te handhaven. Zoals benoemd moet de haalbaarheid nog nader worden uitgewerkt. Conform de beleidscyclus volgt deze uitwerking op de omgevingsvisie. Mocht hierbij een nadere heroverweging nodig zijn dan is dit uiteraard mogelijk, zo niet noodzakelijk.

Beantwoording zienswijzen

In dit onderdeel hebben we de zienswijzen samengevat en van een reactie voorzien. Dit betekent niet dat we die onderdelen van de zienswijzen die niet expliciet worden genoemd niet hebben betrokken bij de beoordeling. Elke zienswijze is in zijn geheel beoordeeld. Hierbij geven we ook steeds aan of de reactie leidt tot een aanpassing of niet. Daar waar we verwijzen naar paginanummers gaat het om de paginanummering van de ontwerp omgevingsvisie.

1: Vereniging industrie en handel IJsselstein (VIHIJ)		
1a	Samenvatting	Orientatie omgevingsvisie. West versus Oost.
	Beantwoording	De gemeente ziet het als een kwaliteit dat we zowel onderdeel uitmaken van de metropool Utrecht als de Lopikerwaard. We kiezen ervoor niet op een van de twee richting de nadruk te leggen. In de omgevingsvisie staat die balans dan ook centraal, zo wordt daar in de kernkwaliteiten zowel bij de kwaliteiten van de Lopikerwaard als die van de regio Utrecht als geheel benoemd. Ook wordt hierom bij het regionale perspectief zowel het IRP als de omgevingsagenda Lopikerwaard beschreven. Aansluiting in westelijke richting zoeken we nadrukkelijk, onder andere in Lopikerwaard-verband. IJsselsteinse belangen moeten inderdaad in beide 'richtingen' goed vertegenwoordigd worden.
1b	Samenvatting	Binnenstedelijke locaties gemeente Utrecht in regionaal perspectief.
	Beantwoording	Dit betreft een beleidsuitspraak uit een beleidsdocument dat is vastgesteld door de Lopikerwaardgemeenten (omgevingsagenda). Hiermee wordt bedoeld dat niet alle gemeenten in de Lopikerwaard de woningbouwbehoefte van de stad Utrecht hoeven in te passen, maar dat de gemeente Utrecht haar eigen broek kan ophouden. Net zoals wij dat in IJsselstein moeten doen. In dit beleidsdocument hebben we overigens ook afgesproken dat we de additionele woonvraag bij IJsselstein oplossen en dat IJsselstein een belangrijke rol heeft bij het oplossen van de uitdagingen op het gebied van wonen, werken en mobiliteit en dat rondom de OV-netwerken bij IJsselstein ruimte is voor woningbouw. De gemeente deelt de urgentie om te bouwen en is het met indiner eens dat we niet moeten afwachten met bouwen in onze gemeente. Om onduidelijkheid te voorkomen zullen we de uitspraak uit de omgevingsvisie verwijderen.
	Aanpassing	Volgende uitspraak wordt uit visie verwijderd: "Wij zien het als de verantwoordelijkheid van de stad Utrecht om eerst zelf alle mogelijke (binnenstedelijke) locaties te benutten. Slechts indien nodig accommoderen we een deel van de additionele U16-woonvraag naar (groen)stedelijke woonmilieus. Dit doen we zoveel mogelijk nabij de bestaande OV-knooppunten Woerden en IJsselstein."
1c	Samenvatting	Aandacht voor (ruimtelijke) kwaliteit nieuwe ontwikkelingen. Bijvoorbeeld omtrent oriëntatie De Kroon.
	Beantwoording	In juli 2020 is de nota van uitgangspunten voor De Kroon herijkt. Hierin is nadrukkelijk aandacht voor uitstraling, oriëntatie, kwaliteit en hoogwaardigheid van de nieuwe bebouwing. Ook bij andere ontwikkelingen wordt via nota van uitgangspunten, stedenbouwkundige visies en beeldkwaliteitsplannen gezorgd voor een secure toetsing op de uitstraling van IJsselstein. De kwalitatieve aspecten zijn op hoofdlijnen in de visie benoemd.
1d	Samenvatting	Onderstrepen belang woningbouw. Vanwege bouwachterstand, verzoek om te streven naar minimaal 5000 woningen in 2040.

	Beantwoording	We zijn blij dat de VIHJ de woningnood onder jongeren (en andere doelgroepen) onderstreept. De gemeente deelt deze urgentie. Het aantal 2500 (tot 2030) is gebaseerd op de woonvisie. Ook de projectie dat 2900 woningen tot 2040 nodig zijn ligt in het verlengde van de opgave die op basis van de woonvisie is geformuleerd. Daarbij speelt ook mee dat dit reeds ambitieus is gezien het tijdspad (tot 2030) en de haalbaarheid (financiën en vergunningen). Tot 2030 2500 woningen toevoegen is al behoorlijk ambitieus en zonder ontwikkellocatie in het zuiden onhaalbaar. De woonvisie wordt overigens periodiek geactualiseerd. Mocht bij de volgende actualisatie van de woon- en/of omgevingsvisie hogere aantallen nodig en haalbaar zijn dan passen we de aantallen daarop aan.
1e	Samenvatting	Afweging grootte van winmolens versus hinder in relatie tot onzekerheid locaties. Waarom wel de keuze voor de afmeting als de positie nog niet bekend is?
	Beantwoording	Dit betreft enkel een aanbeveling die voorkomt uit verdiepende gesprekken. Over locatie en grootte zijn nog geen definitieve keuzes gemaakt. Voor nadere afwegingen omtrent windenergie per gebied zie agendapunt 7 bij raadsvergadering van april jl.: https://ijsselstein.raadsinformatie.nl/vergadering/786709/Commissie%20Ruimte%2013-04-2021
1f	Samenvatting	Geen uitzondering voor geluid voor windmolens.
	Beantwoording	Eens. Voor de duidelijkheid, we voldoen altijd aan de wettelijke ondergrens en er zal dus geen overlast worden mogelijk gemaakt die niet past binnen geldende wetgeving. Er worden hier ook geen uitzonderingen voor windmolens bedoeld maar het betreft een voorbeeld dat we om sommige ontwikkelingen mogelijk te maken we maatwerk kunnen toepassen m.b.t milieunormen. Dit geldt bijvoorbeeld ook voor woningen langs wegen of horeca in binnenstad. We zullen dit in de tekst verduidelijken. Ook hier geldt overigens dat bij de nadere uitwerking in bijvoorbeeld het omgevingsplan deze afweging nader wordt uitgewerkt.
	aanpassing	Op pagina 37 – paragraaf “Normen en beperkingen” verduidelijken dat het een voorbeeld betreft en dat het maatwerk niet enkel geldt voor duurzame energie, maar ook voor woningen en horeca benut kan worden.
1g	Samenvatting	In paragraaf 4.1 Binnenstad wordt aangegeven dat het de bedoeling is om het groen in de stad op elkaar te laten aansluiten. Wij zijn heel erg benieuwd hoe dat gerealiseerd kan worden. Vragen bij balans tussen woningbouw, groen en water in binnenstad. Qua waterberging zou het in de gracht moeten gebeuren nemen wij aan, graag verduidelijken hoe dit mogelijk kan zijn. Lijkt alsof er al een oplossing is die bewust niet wordt gedeeld, waar wil men naartoe?
	beantwoording	In de omgevingsvisie worden beleidskeuzes op hoofdlijnen, voor de lange termijn opgenomen. De nadere uitwerking volgt hierop. De wijze waarop en de mate waarin meer groen en water gerealiseerd gaat worden moet nog nader worden uitgewerkt. De gemeente is ervan overtuigd dat we deze opgaven kunnen combineren en hierbij bijvoorbeeld ook opgaven op het gebied van klimaatadaptatie, horeca en cultuurhistorie kunnen koppelen. Denk bijvoorbeeld aan waterdoorlatend verharding bij parkeerplaatsen of geveltuinen. Overigens helpt hierbij dat de ambitie van 800 woningen, die is opgenomen in de Woonvisie, voor de gehele bestaande stad geldt, niet enkel voor de binnenstad.
1h	Samenvatting	Er wordt aangegeven dat de bevoorrading en afvoer van goederen duurzaam moet gebeuren. In IJsselstein is dit wel lastig. Ons advies is oog te hebben en proberen te sturen op duurzaam transport maar dit niet af te dwingen. Het natuurlijke verloop zal hier toch wel in komen de aankomende decennia.
	Beantwoording	De gemeente is het eens met de zienswijze. We willen ondernemers niet onnodig op kosten jagen en gaan hier ook niet uit van een verplichting op korte termijn, maar faciliteren het natuurlijke verloop. Dit zullen we in de tekst benadrukken.

	aanpassing	Op p. 43 toevoegen dat we bij de verduurzaming van de bevoorrading het natuurlijke verloop faciliteren.
1i	Samenvatting	Bezwaren uitbreiding van IJsselstein in de locatie zuid. -Ecologische en landschappelijke waarde van dit gebied. -Dure technische uitdagingen om in dit veenachtige gebied te bouwen. -Ontkoppeling van bebouwing t.o.v. de stad en voorzieningen, door de fysieke barrière provinciale weg N210. - Noodzaak tot dijkversterking vanuit de IJssel. Dat gecombineerd met het geringe aantal woningen dat als ambitie wordt uitgesproken maakt dat er op korte termijn gekeken moet worden naar alternatieve locaties. Daarbij is het voor alle belangen het meest voor de hand liggend om compact vanuit het centrum te blijven bouwen. Daarbij is natuurlijk de westzijde het meest ideaal. Anderzijds zal aan de noordzijde toerisme moeten komen waarbij meer verkeer zal ontstaan. Het is dan goed om de infrastructuur daar sterk te verbeteren zodat ook gekeken kan worden naar uitbreiding naar de noordzijde.
	beantwoording	Zie "Keuze voor ontwikkelingsgebied Zuid (Kromme IJssel Park en driehoek Hogebeezendijk)" bij algemene beantwoording
2: Groen platform IJsselstein (GPIJ)		
2a	Samenvatting	Het participatieproces en de natuurwaardekaart Het proces van participatie is flinterdun geweest en ontvangt een zware onvoldoende. Er dient een veel actievere en intensievere vorm van participatie-dialoog met alle stakeholders te worden gevoerd. Het actief uitwisselen en toelichten van wederzijdse standpunten en belangen is cruciaal om te komen tot gemeenschappelijke oplossingen. De unieke Natuurwaardenkaart van IJsselstein dient het centrale afwegingskader te vormen, waarbij hoge natuurwaarden worden beschermd en waar mogelijk versterkt. Dit betekent onder meer dat bouwen op locaties met hoge natuurwaarden buiten beschouwing dient te blijven. Hierbij valt te denken aan de woningbouwplannen op de locaties Randdijkse bosjes en Europakwartier-Oost.
	Beantwoording	De natuurwaardekaart is inderdaad een beleidsstuk dat in samenspraak met u tot stand is gekomen en als bestaand beleid als input dient voor de omgevingsvisie. Daarom wil de gemeente zoveel mogelijk hieraan vasthouden, echter zijn er voor bepaalde gebieden ook al keuzes gemaakt om ondanks de waarde, toch ruimte te bieden voor economische of woningbouwontwikkelingen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de Kroon. Voor de Randdijkse bosjes is deze keuze echter nog niet dusver gevorderd. Hiervoor willen we dan ook het noordelijk deel zoveel mogelijk vrijwaren van woningbouw. Voor nadere uitleg omtrent het participatieproces: zie algemene beantwoording.
	Aanpassing	Op de kaarten zal het noordelijk deel van de ontwikkellocatie Randdijkse bosjes zoveel mogelijk worden gevrijwaard.
3: Werkgroep behoud Lopikerwaard (WBL)		
3a	Samenvatting	Positieve reactie omtrent verwerking diverse aandachtspunten die tijdens het proces door WBL zijn aangedragen en een goede beschrijving van de kernkwaliteiten. Echter de plannen voor het "Kromme IJssel park" doen volgens de WBL de kernkwaliteiten teniet. WBL verzoekt de gemeente om de plannen voor dit gebied te heroverwegen.
	Beantwoording	De gemeente houdt omwille van de bredere afweging van buitenstedelijke locaties, afstemming met buurgemeenten en de urgente woningnood in het kader van de omgevingsvisie vast aan de keuze voor het Kromme IJssel park. Wel is het van belang hierbij te benoemen dat deze nog nader moet worden uitgewerkt en dat dit met veel aandacht voor de bestaande landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten zal gebeuren. Daarnaast is de aanduiding als ontwikkellocatie in de omgevingsvisie een keuze om de mogelijkheden voor dit gebied nader te verkennen en de haalbaarheid van ontwikkeling

		nader te bepalen. Zie “Keuze voor ontwikkelingsgebied Zuid (Kromme IJssel Park en driehoek Hogebiezendijk)” bij algemene beantwoording voor nadere toelichting.
4: Stichting Historische Kring IJsselstein (HKIJ)		
4a	Samenvatting	Ontevredenheid proces+1. Binnenstad ‘Vestingstad IJsselstein’
	Beantwoording	Voor nadere uitleg omtrent het participatieproces: zie algemene beantwoording. De gemeente deelt het belang van de historische binnenstad. Het mooie document Vestingstad IJsselstein is dan ook met enthousiasme ontvangen. We kunnen niet nu al toezeggen alle zaken die hierin staan als gemeente te gaan ontwikkelingen, maar we zeggen toe de inhoud mee te nemen bij nieuwe ontwikkelingen en wegen op dat moment af in hoeverre dat gekoppeld en financieel gedekt kan worden. Over de nadere uitwerking en ontwikkelingen blijven we dan ook in gesprek. Nadere besluiten omtrent begroting en concrete projecten worden in het verlengde van de omgevingsvisie komende periode nader uitgewerkt.
4b	Samenvatting	2. Waardestelling na-oorlogse wijken
	Beantwoording	De gemeente erkent het belang van bescherming van erfgoed. Voor de na-oorlogse wijken gebeurt dat buiten de linten per pand. Eventuele aanvullende bescherming van bepaalde panden zal in andere beleidsinstrumenten (bv. aanwijzing gemeentelijk monument) moeten worden uitgewerkt, maar wordt nu niet in het kader van de omgevingsvisie bepaald.
4c	Samenvatting	3. Stedelijke ontwikkelingen, bezwaar tegen Kromme IJssel Park -
	Beantwoording	De gemeente houdt omwille van de bredere afweging van buitenstedelijke locaties, afstemming met buurgemeenten en de urgente woningnood in het kader van de omgevingsvisie vast aan de keuze voor het Kromme IJssel park. Wel is het van belang hierbij te benoemen dat deze nog nader moet worden uitgewerkt en dat dit met veel aandacht voor de bestaande landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten zal gebeuren. Daarnaast is de aanduiding als ontwikkellocatie in de omgevingsvisie een keuze om de mogelijkheden voor dit gebied nader te verkennen en de haalbaarheid van ontwikkeling nader te bepalen. Dat wil zeggen, het is geen onomkeerbare keuze. Zie “Keuze voor ontwikkelingsgebied Zuid (Kromme IJssel Park en driehoek Hogebiezendijk)” bij algemene beantwoording voor nadere toelichting.
5: Provincie Utrecht		
5a	Samenvatting	Waardering voor het uitgebreide en zorgvuldige (participatie)proces met bewoners en stakeholders en de opzet van de visie. Op drie onderdelen een inhoudelijke reactie: - De Woningbouwopgave – past nu niet in verordening en verder in gesprek omtrent integrale regionale afweging hieromtrent in het kader van eventuele opname in provinciaal programma woningbouw - Verduurzaming energie – handreiking om inpassing energie samen op te pakken en uitdaging om met name ruimte voor windenergie te zoeken. - Cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten – voorstel om dubbele ambities bij meervoudige ontwikkellocatie nader uit te werken in een integrale ontwikkelvisie voor de kernrandzone.
	Beantwoording	Dank voor waardering. - Omtrent de woningbouwopgave gaan we graag samen met u de mogelijkheden nader verkennen. - Voor wat betreft de inpassing duurzame energie sluiten we graag zo goed mogelijk aan op het provinciale programma en zullen we bij de nadere uitwerking ook mogelijkheden voor windenergie afwegen.

		- De handreiking om meervoudige ambities in de kernrandzone nader uit te werken in een integrale ontwikkelvisie voor de kernrandzone achten wij zeer waardevol. In het verlengde van de omgevingsvisie gaan we dit nader uitwerken in een bovengemeentelijk gebiedsperspectief voor de stadsrand(en) (mogelijk als programma), met name voor het zuidelijk buitengebied. We doen dit graag in alliantie, onder andere met u. Bij deze nadere uitwerking benutten we de handreiking omtrent de kernrandzone.
	Aanpassing	Bij programma's benoemen dat we voor de stadsrand(en) in alliantie een bovengemeentelijk gebiedsperspectief gaan opstellen.
5b	Samenvatting	Samenwerking in de gebiedsgerichte uitvoering – omgevingsagenda gemeenten
	Beantwoording	Samen met u grijpen wij ook de komst van de Omgevingswet, en daarbij ook het momentum van de totstandkoming van de provinciale en de gemeentelijke omgevingsvisie, graag aan als vliegwiel voor het aangaan van een nieuwe manier van samenwerken in de gebiedsgerichte uitvoering middels omgevingsagenda's.
6: Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden (HDSR)		
6a	Samenvatting	Goed proces en verwerking input + toevoegen meerlaagse waterveiligheid + verwijzing naar leidraad klimaatadaptief bouwen
	Beantwoording	We onderschrijven het belang van meerlaagse veiligheid en klimaatadaptief bouwen. We zullen die nog nadrukkelijker opnemen in de visie.
	Aanpassing	Op pagina 32. Het concept meerlaagse veiligheid toelichten en verwijzen naar de leidraad klimaatadaptief bouwen.
7: Indiener 1 (BB+W)		
7a	Samenvatting	Ontevredenheid proces + IJzersterk IJsselsstein 2.0 - Terug naar de grenzen van de Baronie
	Beantwoording	De hereniging van voormalige IJsselsteinse cope-verkaveling bij Benschop en Polsbroek is een interessante invalshoek. Dit is in huidige politieke context echter geen realistische optie.
7b	Samenvatting	IJzersterk IJsselsstein 2.0 - Afkeuring Plan Kromme IJssel Park
	Beantwoording	Zoals benoemd is vanuit gemeente Lopik bij Benschop geen draagvlak voor westwaardse ontwikkeling en kiezen we voor autonomie in ontwikkeling binnen bestaande gemeentegrenzen. Zie "Keuze voor ontwikkelingsgebied Zuid (Kromme IJssel Park en driehoek Hogebiezendijk)" bij algemene beantwoording voor nadere toelichting.
7c	Samenvatting	IJzersterk IJsselsstein 2.0 - Vestingstad IJsselstein
	Beantwoording	De gemeente deelt het belang van de historische binnenstad. Het mooie document Vestingstad IJsselstein is dan ook met enthousiasme ontvangen. We kunnen niet nu al toezeggen alle zaken die hierin staan als gemeente te gaan ontwikkelen, maar we zeggen, conform de toezegging bij de raadsvergadering van juli jl., toe de inhoud mee te nemen bij nieuwe ontwikkelingen en wegen op dat moment af in hoeverre dat gekoppeld en financieel gedekt kan worden. Over de nadere uitwerking en ontwikkelingen zal met onder meer de HKIJ als belangenpartij gesproken worden. Nadere besluiten omtrent begroting en concrete projecten worden in het verlengde van de omgevingsvisie komende periode nader uitgewerkt.
8: Indiener 2.		
8a	Samenvatting	<u>1. Woningbouw</u> <u>-formeel</u> Ontbreken van achterliggende onderbouwing en beleid. <u>- inhoudelijk</u>

		- risico dat ontwikkelingen ten zuiden niet beperkt blijven tot 1500 woningen en het een regionale locatie is die locaties nabij hoogwaardig openbaar vervoer hierbij extra potentie hebben. Advies is om te richten op lokale behoefte, in en/of aansluitend op de huidige kern
	Beantwoording	De omgevingsvisie is grotendeels gebaseerd op bestaand beleid, daarnaast is de atlas in het voortraject opgesteld waarin in meer detail het huidige beleid en achterliggende opgave zijn uitgewerkt. De omgevingsvisie blijft hierin bewust op hoofdlijnen. In de algemene beantwoording wordt verwezen naar voorgaande besluiten en relevante achtergrond informatie, zoals bijvoorbeeld de woonvisie. Hierin kunt u relevante achtergrondinformatie vinden.
8b	Samenvatting	<u>2. Windenergie</u> Ruimte in gemeente te beperkt, ook niet bij zuid-oostflank. Ook hier negatieve effecten landschap en hinder voor woningen in omgeving.
	Beantwoording	Vooralsnog zijn er geen definitieve keuzes gemaakt omtrent het plaatsen van windmolens. Het klopt dat na een zorgvuldig proces deze locatie als enige mogelijke plek over is gebleven. Bij de nadere uitwerking zal onder andere landschappelijke impact en hinder voor omwonenden worden meegewogen.
8c	samenvatting	<u>3. Auto-ontsluiting</u> De voorgestelde aanleg van een nieuwe provinciale wegverbinding naar de A2-aansluiting Nieuwegein-Zuid zal het stroomdal van de Kromme IJssel doorkruisen en daarmee de kwaliteiten in hun onderlinge samenhang grotendeels teniet doen en is daarmee onaanvaardbaar. In eerste instantie zou extra zorgvuldig onderzocht moeten worden of zo'n verbinding wel nodig is, zeker in het kader van toename thuiswerken en extra focus op OV en fiets. Nog meer creativiteit en innovatie zijn wellicht nodig.
	beantwoording	Ook omtrent deze route is nog geen definitieve keuze gemaakt. Momenteel wordt onderzocht in welke mate de n210 in huidige vorm bij IJsselstein tegen zijn grenzen aanloopt. Mede op basis van dit onderzoek zal met de nodige creativiteit en innovatie naar oplossingen worden gezocht. Vooralsnog houden we vast aan de koppeling van verstedelijking en infrastructuur in het zuidelijke gebied. De manier waarop dat kan zullen we komende periode nader gaan verkennen.
9: Indieneer 3.		
9a	Samenvatting	Verwarring over de vraag wat volgens de gemeente een 'visie' is en wat zij verstaat onder 'lange termijn'. Het tweede wat opvalt, is dat in OOIJ21 een hoofdstuk is opgenomen dat "laat zien hoe we de omgevingsvisie toepassen", t.w. hoofdstuk 5. Hoofdstuk 5 schetst een concrete uitvoering en leest feitelijk als een voorschot op het Omgevingsplan. De gemeente spreekt hier voor haar beurt. Zij laat zien dat zij toch liefst zelf het initiatief neemt en wil bepalen in welke richting IJsselstein in het buitengebied gaat uitbreiden. Operationalisering (van een visie) hoort volgens mij thuis in het Omgevingsplan - In het omgevingsplan worden regels gesteld over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving. Hoofdstuk 5, kortom, is misplaatst in OOIJ21 en dient dan ook te worden geschrapt.
	Beantwoording	De verwarring tussen flexibel en visie voor lange termijn is begrijpelijk. De omgevingsvisie is een document dat komende jaren nog verder aanscherpt en aangevuld kan worden, maar wel kwaliteiten vastlegt en prioriteiten stelt richting 2030 en verder. Bv. omtrent de vraag waar we mogelijkheden voor woningbouw wel of niet nader gaan verkennen. Het hoofdstuk 5 bevat slechts een beperkt aantal richtinggevendende keuzes en wordt inderdaad verder in het omgevingsplan en eventuele

		programma's nader uitgewerkt. Hierop wordt niet vooruit gelopen middels hoofdstuk 5. Bij het uitwerken in het omgevingsplan kunnen nog zaken worden aangepast. Eventuele wijzigingen t.o.v. visie zullen ook in visie worden verwerkt. Hoofdstuk 5 is dan ook meer informatief dan echt richtinggevend, we lichten toe in welke instrumenten we het nader gaan uitwerken en waarvoor we eventueel bijdragen kunnen vragen. Dit schrappen wij niet.
9b	samenvatting	Als het gaat over de lange termijn, dan kan de gemeente een voorbeeld nemen aan een reactie van VIHJ, opmerking nr. 62, waarin o.a. staat: Met de ontwikkeling van Rijnenburg en het toerisme vanuit Utrecht en Veldhuizen is het aannemelijk dat er een vergroting van het wegennet en openbaar vervoer vanaf de noordzijde naar IJsselstein zal komen. Kijk, VIHJ toont hier oog te hebben voor de lange termijn, t.w. 2030 en verder, precies wat een visie verlangt. Echter, de reactie van een ambtenaar gemeente IJsselstein wuift deze opmerking weg met o.m. het argument dat de keuze al gemaakt is en dat mobiliteit zwaar weegt. Exit "samen eigenaar zijn", exit "uitnodiging" om bij te dragen, exit "gezamenlijke verantwoordelijkheid".
	Beantwoording	We richten ons op 2030 en verder. De woningnood is echter urgent, noodzaak van investering in infrastructuur cruciaal en doorlooptijd van ontwikkelingen traag. Voor Rijnenburg geldt daarbij dat de gemeente Utrecht besloten heeft dit niet voor 2035 te gaan ontwikkelen. Hier kunnen we niet op wachten. Voor deze visie gaan we zoveel mogelijk uit van bestaand beleid, bepaalde afwegingen rondom mobiliteit en Rijnenburg zijn recent gemaakt. Hierdoor is inderdaad beperkter ruimte voor co-creatieve beleidsontwikkelingen. Voor wat betreft toelichting op beleidsvrijheid en proces: zie algemene beantwoording.
9c	samenvatting	Een afweging tussen woningbouw, enerzijds, en belangrijke onderwerpen als landschap en natuur, mobiliteit en energie, anderzijds, is noodzakelijk. Niemand zal dat ontkennen. Maar wees eerlijk en laat duidelijk uitkomen dat woningbouw op gespannen voet staat met, onder meer, behoud van natuur en groen. De woordkeuze wekt argwaan, het is voor velerlei uitleg vatbaar en niet concreet. Argwaan dat e.e.a. ten koste zal gaan van natuur en groen, bv. in het gebied van de Randdijkse bosjes.
	beantwoording	Door de visie gelaagd op te bouwen, dat wil zeggen dat we de ontwikkelingen op de kwaliteiten projecteren, maken we inzichtelijk dat niet alles samen kan gaan en dat er bepaalde prioriteiten gesteld worden. In de nadere uitwerking wordt rekening gehouden met eventuele cultuurhistorische, landschappelijke en ecologische kwaliteiten. Voor wat betreft de ontwikkellocatie Randdijkse bosjes, deze passen we naar aanleiding van uw zienswijze aan. De potentiële ontwikkellocatie op de het ecologisch waardevol deel vervalt.
	Aanpassing	Op de kaarten zal het noordelijk deel van de ontwikkellocatie Randdijkse bosjes zoveel mogelijk worden gevrijwaard.
9d	samenvatting	Een oplossing aankaarten voor een probleem dat niet bestaat. De introductie (blz. 50-51) van een 'harde scheiding'... Uiteraard, de snelwegen vormen een harde scheiding met de stedelijke bebouwing, maar stad en land? Tegemoet komen aan ..? Hoezo? Wie heeft dát nou weer bedacht? Mijn hemel, wat is er dan mis met de aantrekkelijkheid en bereikbaarheid van het groen? Wie zijn die 'overige' bewoners eigenlijk? Wat mag dat wel wezen, een 'ruimtelijke relatie'?
	Beantwoording	De visie sluit hier aan op regionale visies waar middels groene scheggen het groen de stad in wordt getrokken en de randen van kernen weelderiger en toegankelijker worden gemaakt. Daarnaast sluit dit ook aan op de Integrale visie op de openbare ruimte waar een voorkeur voor: "een zachte (geleidelijke) overgang van de stad naar het buitengebied" is opgehaald. Nu zijn deze gebieden zeer beperkt toegankelijk voor overige bewoners (naast de huidige eigenaren). We zien de

		woningbouwopgave als kans om een meer biodiverse, recreatief waardevolle stadsrand te creëren. Dit gaat overigens niet alleen over het gebied ten zuiden van de kern, maar alle stadsranden. Ruimtelijke relatie gaat in dit geval over de gemakkelijheid waarmee inwoners van IJsselstein de Lek (kunnen) bezoeken. Ook dit wordt in tekst duidelijker geformuleerd.
9e	Samenvatting	Baronie. In een lange termijnvisie op de stedelijke ontwikkeling ligt het m.i. veeleer voor de hand om uit te breiden in westelijke richting en aan te sluiten bij de Lopikerwaard en de Regionale Omgevingsagenda Lopikerwaard 2040.
	beantwoording	De gemeente houdt omwille van de bredere afweging van buitenstedelijke locaties, afstemming met buurgemeenten en de urgente woningnood in het kader van de omgevingsvisie vast aan de keuze voor het Kromme IJssel park. Wel is het van belang hierbij te benoemen dat deze nog nader moet worden uitgewerkt en dat dit met veel aandacht voor de bestaande landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten zal gebeuren. Daarnaast is de aanduiding als ontwikkellocatie in de omgevingsvisie een keuze om de mogelijkheden voor dit gebied nader te verkennen en de haalbaarheid van ontwikkeling nader te bepalen. Dat wil zeggen, het is geen onomkeerbare keuze. Zie “Keuze voor ontwikkelingsgebied Zuid (Kromme IJssel Park en driehoek Hogebiezendijk)” bij algemene beantwoording voor nadere toelichting.
9f	Samenvatting	Bedenkingen bij participatie en de omgevingswet. Mijn ervaringen tijdens dit proces stemmen mij somber over het democratisch gehalte van de Omgevingswet. Op de bijeenkomsten die ik heb bijgewoond, werd ik gewaar dat er bij de deelnemers een informatieachterstand is. Ik zou zeggen, per definitie is er een informatieachterstand en dat zal zo blijven ook. De overheid heeft altijd een (kennis)voorsprong en zij niet alleen. Ook politieke partijen met hun agenda's, bedrijven, belangengroepen, lobbyisten, mondige inwoners en activisten staan vooraan. Op het speelveld van overleg en debat bestaan informatievoorsprong en -achterstand. Een ongelijke inbreng. Wat is meepraten waard wanneer in een breder verband al keuzes zijn gemaakt? Metropool Regio Utrecht heeft de gemeente en de regio ingefluisterd: Ontsluiting vanuit Lopikerwaard en A2 ter hoogte van IJsselstein en Nieuwegein-zuid in samenwerking met Vaartsche Rijn en “Kromme IJssel Park”. Wat heeft IJsselstein dan nog te kiezen? Wat hebben inwoners van IJsselstein te kiezen? Als het proces wat ik heb meegemaakt een voorafschaduw is van de Omgevingswet, dan is het gedaan met rechtmatigheid. De Omgevingswet wekt een overheid tot leven die niet langer transparant is, vrees ik. Het kwadrantenmodel - OOIJ21 blz.10 - maakte dit voor mij duidelijk. Objectief en transparant, zorgvuldig en duidelijk, wettelijke basis – ja, de rechtmatige overheid acht ik democratisch en betrouwbaar, de responsieve overheid begeeft zich op een glibberig pad.
	Beantwoording	Het klopt dat er gedurende het proces 'getrechterd' is. Hiermee bedoelen we dat we toe hebben gewerkt naar een aantal keuzes en niet tot het einde alle opties kunnen openhouden, noch is het mogelijk iedere inwoner te betrekken. Gezien de omstandigheden hebben we inwoners en organisaties zo goed mogelijk betrokken en middels de enquête (en parallel lopende participatietrajecten) is waardevolle input opgehaald. Participatie is van belang om beleid beter te maken en draagvlak voor keuze bij verschillende partijen te peilen, maar het blijft uiteindelijk een afweging van de democratisch gekozen gemeenteraad. Daarnaast is het goed om te benoemen dat bij aparte beleidstrajecten ook geparticipeerd is en op die manier gedurende de afgelopen periode veel mensen over de beleidskeuzes zijn geconsulteerd. Voor wat betreft de sturingsfilosofie in het kwadrantenmodel is het goed om te benoemen dat we alle vier stijlen nodig hebben als gemeente, maar op het responsieve en netwerkende vlak meer te ontwikkelen hebben. Deze gaan overigens juist uit van meer participatie. In lijn met

		het besluit omtrent de invoering van de omgevingswet zal de gemeente moet zich hier verder gaan ontwikkelen op dit participatieve vlak. Hierbij zullen we rekening houden met informatieachterstanden. We streven naar een zo gelijk mogelijk speelveld. Zie voor nadere toelichting omtrent het proces ook de algemene beantwoording.
9g	Samenvatting	• Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden komt in het verhaal voor als het gaat over water en klimaat en over dijkverzwaring. Waar m.i. ook de aandacht naar dient uit te gaan, is het bodemtype of de ondergrond van de mogelijke locaties in relatie tot het waterniveau en -beheer in het Groene Hart. Als bodemdaling, maar ook verdroging, gepareerd moeten worden, wat zijn dan de gevolgen op lokaal niveau? • De gemeente moet onder ogen zien - en benoemen - dat landbouwbedrijven niet kunnen (blijven) groeien. De plaats van landbouw en veeteelt in het landelijk gebied (in samenhang met het waterbeheer en biodiversiteit) staat landelijk volop in discussie en dient dus ook lokaal aandacht te krijgen. Uitbreiding van agrarisch areaal of van intensieve veeteelt ligt niet voor de hand, eerder het tegendeel. Zie ook de reactie Provincie Utrecht, nr. 10 Vraagtekens derhalve bij de uitspraak op blz. 33: We bieden ruimte voor de doorontwikkeling en verduurzaming van grootschalige landbouw in de Lopikerwaard. Dit onderwerp verdient opnieuw een discussie.
	Beantwoording	Bodemdaling is beperkt aan de orde in dit gebied. Het aanpassen aan langere perioden van droogte is wel een belangrijk aandachtspunt. Meer ruimte voor water(buffers) en bomen kan hierbij lokaal helpen, zowel binnen- als buitenstedelijk. (intensieve) Landbouw is inderdaad onderwerp van discussie, intensieve landbouw is ook een onderdeel van de harde stad-landscheiding. In de stadsranden willen we dan ook nadenken over transformatie van landbouw naar recreatie, natuur en wonen. Verder blijft in het buitengebied de landbouw overwegend de primaire gebruiker en beheerder van het landschap.
9h	Samenvatting	Bij ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met klimaatadaptatie en (duurzame) energiebehoefte. Te denken valt aan het tegengaan van hittestress en het inrichten van buffers voor wateropvang. OOIJ21 is summier wat dit onderwerp betreft. Wat heeft de gemeente voor ogen op de lange termijn? Mijn voorstel is in te zetten op méér bomen in de stedelijke omgeving, op vergroenen van de binnenstad en op gedragsverandering (met name mobiliteit). Bomenbestand is achter gebleven bij de groei van de bevolking sinds, pakweg , 1970. Geef een niveau aan dat moet worden nagestreefd. Bijvoorbeeld: nu ca. 16.000 bomen op 34.000 inwoners, in 2024 17.000 bomen, in 2030 20.000 bomen. Verander de versteende hofjes in de binnenstad in – deels - groene oases die bijdragen aan verkoeling en waar het aangenaam is om te vertoeven. Idem de parkeerterreinen nabij woningen elders in de stad waar de ‘omvorming’ heeft huisgehouden. Het belang van groen wordt onderkend, het blijft echter bij lippendienst. Toon ambitie en blijf niet hangen in goedbedoelde gemeenplaatsen.
	Beantwoording	De nader uitwerking volgt op de omgevingsvisie. De gemeente deelt het belang van meer bomen en, in bredere zin, groen als middel voor klimaatadaptatie. Echter, zoals dat ook in de Integrale visie op de openbare ruimte is beschreven, gaat het om de effecten van de beplanting. We planten bijvoorbeeld liever 1 grote boom die de hitte reduceert dan 10 kleine bomen die niet dat beoogde effect hebben.
9i	Samenvatting	De maakindustrie en de sector dienstverlening bieden veel werkplekken in de gemeente. Dienstverlening? Dat is nieuw voor mij. Bronvermelding stel ik op prijs.

	Beantwoording	Uitspraak is gebaseerd op LISA data. Zie: https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/bedrijvigheid-en-economie/
9j	Samenvatting	Helder schrijven a.u.b. Een voorbeeld (slechts). Ik begrijp hier werkelijk geen jota van - blz. 18 : Om gezond leven in een stedelijke regio voor iedereen op een goede manier te laten landen in het ruimtelijke perspectief voor de regio worden ruimtelijke principes meegegeven die zorgen dat de ruimtelijke inrichting bijdraagt aan een goede gezondheid.
	Beantwoording	Dit betreft de toelichting op een regionaal beleidsstuk. Hierin zijn aanbevelingen gemaakt hoe we onze omgeving op zodanige wijze kunnen inrichten en ordenen zodat hiermee wordt bijgedragen aan een goede gezondheid. Denk daarbij bijvoorbeeld aan voldoende groen in de buurt, geen vervuilende industrie nabij woningen en voorrang geven aan schonere mobiliteit. Deze zin zullen we verduidelijken.
	Aanpassing	Toelichting op blz. 18 is duidelijker beschreven.
9k	Samenvatting	Input onderzoek verricht door DUO Gaat uit van onjuist inwoneraantal van IJsselstein – wat vragen oproept over de nauwkeurigheid van het onderzoek. DUO berekent betrouwbaarheid terwijl respons niet representatief is – dat heeft geen zin heeft, lijkt mij. Aanbeveling: Neem kennis van een andere kijk op de publieke ruimte en op mobiliteit : Het recht van de snelste https://decorrespondent.nl/hetrechtvandesnelste
	Beantwoording	Het klopt dat DUO hier een onjuist inwoneraantal heeft benoemd. Dit is een omissie. Echter, heeft dit geen consequenties voor de statistische berekeningen gehad. Feitelijk wordt bij populaties boven 10.000 uitgegaan van een oneindige populatie. Voor wat betreft de lage respons: dat is een bekend gegeven bij thema's als een omgevingsvisie of thema's met een vergelijkbaar abstractieniveau. Op basis van statistische kennis is in het rapport aangegeven wat de betrouwbaarheidsmarge is, die is zeker voldoende. We danken u daarnaast voor de inspiratie omtrent mobiliteit in de publieke ruimte.

Staat van wijzigingen

Naar aanleiding van zienswijzen:

1. Toelichting op IRP op blz. 18 is duidelijker beschreven.
2. p.19 Volgende uitspraak is uit visie verwijderd: "Wij zien het als de verantwoordelijkheid van de stad Utrecht om eerst zelf alle mogelijke (binnenstedelijke) locaties te benutten. Slechts indien nodig accommoderen we een deel van de additionele U16-woonvraag naar (groen)stedelijke woonmilieus. Dit doen we zoveel mogelijk nabij de bestaande OV-knooppunten Woerden en IJsselstein."
3. Op pagina 37 – paragraaf "Normen en beperkingen" verduidelijken dat het een voorbeeld betreft en dat het maatwerk niet enkel geldt voor duurzame energie, maar ook voor woningen en horeca benut kan worden.
4. p. 43 toegevoegd dat we bij de verduurzaming van de bevoorrading het natuurlijke verloop faciliteren.
5. P. 50 en 51 beschrijvingen omtrent scheiding stad en land en ruimtelijke relatie Lek duidelijker formuleren. (plus referentiebeeld IVOR toegevoegd)
6. P. 71 bij de paragraaf over programma's is toegevoegd: "We verkennen bijvoorbeeld de meerwaarde van een bovengemeentelijk integraal perspectief op de stadsrand(en). Hierbij benutten we de provinciale handreiking voor kernrandzones."

Wijzigingen in kaartmateriaal:

1. Op de kaarten p. 28, 33, 40, 46, 50 en 62 zal de ontwikkellocatie bij Randdijkse bosjes het noordelijk deel zoveel mogelijk worden gevrijwaard.

Ambtshalve wijzigingen:

1. P. 22. Toegevoegd: "We actualiseren beleid omtrent archeologie."
2. P.23 nav toezegging gemeenteraad juli 2021 is uitgangspunt 3 aangepast naar : We werken gezamenlijk verder aan de 'Vestingstad IJsselstein', bij nieuwe ontwikkelingen nemen we dit mee.
3. P. 34 toegevoegd: Een algemeen beleidsdoel is dan ook het streven naar een gezonde omgeving.
4. Tekstuele fout op pagina 37 aangepast: We zien echter wel ruimte om in bepaalde gebieden en thema's in de gemeente hogere normen te stellen, waarmee we de omgevingskwaliteit in de komende jaren willen verbeteren.
5. P. 31 paragraaf duurzame energie aangepast waarbij meer is aangesloten bij wat is opgenomen in het afwegingskader duurzame energie.
6. p. 42 Uitgangspunt duurzame energie toegevoegd: Binnen de bebouwde kom ligt de focus op zon op dak, energiebesparing en de warmtetransitie.
7. P. 46 Uitgangspunt duurzame energie toegevoegd: Binnen de bebouwde kom ligt de focus op zon op dak, energiebesparing en de warmtetransitie.
8. P. 53 discrepantie tussen schuif en tekst aangepast, toegevoegd: Voor geur wordt daarom ingezet op een verbetering.
9. P. 50 Uitgangspunt duurzame energie aangescherpt; niet alle delen binnen dit gebied zijn geschikt voor energieopwekking en de mogelijkheden worden nog verder verkend.
10. P. 54 Uitgangspunt duurzame energie aangescherpt; agrarisch gebruik dient de hoofdfunctie te blijven binnen dit gebied, grootschalige windturbines zijn niet gewenst. Spinnenweb één prioritering minder voor duurzame energie.
11. P. 56 Panorama duurzame energie aangescherpt in overeenstemming met aanpassing uitgangspunt.
12. P. 58 Uitgangspunt duurzame energie; natuur- en recreatieontwikkeling staat in dit gebied voorop, grootschalige windturbines zijn niet gewenst. Spinnenweb één prioritering minder voor duurzame energie.
13. P. 71 toegevoegd: "Zo gaan we bijvoorbeeld in een programma actieplan geluid verkennen hoe we geluidsoverlast kunnen verminderen."
14. Bijlagen: schriftelijke reacties concept-versie vervangen door zienwijzen op ontwerp-versie, reactienota en staat van wijzigingen toegevoegd.

Bijlagen

Zienswijze 1 - VIHIJ

Gemeenteraad IJsselstein

T.a.v. de heer [REDACTED]

Postbus 26

3400 AA IJsselstein

Betreft: Zienswijze Ontwerp-omgevingsvisie.

Datum: 10-07-2021

Geachte heer [REDACTED]

Naar aanleiding van het Ontwerp-omgevingsvisie heeft de gemeente IJsselstein ons, Vereniging industrie en handel IJsselstein (VIHIJ) gevraagd om mee te denken over deze visie.

Allereerst willen wij u meegeven dat het proces van inbreng dat aan ons gevraagd is niet naar onze verwachtingen is verlopen. De start van dit traject is rommelig en slordig ingezet vanuit de gemeente. Daarop hebben wij vooraf gevraagd wat er met onze inbreng zal worden gedaan en wat de waarde is van onze inbrengen. Daarop zijn wij gerustgesteld door de organisatie (lees Gemeente IJsselstein) dat onze inbrengen als waardevol zal worden beschouwd. Dat was voor ons nodig om onze spaarzame tijd en energie te steken in deze ingewikkelde maar belangrijke materie. Na diverse sessies hebben wij geprobeerd een evenwichtig en inhoudelijke reactie te geven op de visie. Deze reactie is in de bijlage van deze zienswijze opgenomen. Tot onze grote verbazing is er beperkt gekeken naar onze inbrengen en worden zelfs aantoonbare fouten in de visie niet aangepast. Daarom hebben wij moeten besluiten dat wij geen toestemming geven aan de Gemeente IJsselstein om ons te vernoemen als adviserende partij in deze visie. Hierbij willen wij dus nogmaals aangeven dat onze naam op geen enkele wijze willen verbinden aan de huidige Omgevingsvisie. Bovenstaande is daarmee het eerste bezwaar wat wij hebben op deze visie.

Verder hebben wij onderstaand nog een aantal punten die wij hierbij als zienswijze willen indienen.

1) De omgevingsvisie (OV) is erg georiënteerd naar Nieuwegein en Utrecht. Ten onrechte wordt weinig aandacht besteed aan het gebied ten westen van de gemeente.

IJsselstein behoort tot Utrecht West en is voor een groot deel, zeker in belangen en bedrijvigheid, mede afhankelijk van de buurgemeenten aan de westzijde van IJsselstein. Denk daarbij aan Lopik, Benschop, Montfoort, Oudewater en Woerden.

2) In het regionale perspectief wordt letterlijk aangegeven dat het de verantwoordelijkheid van de stad Utrecht is om eerst alle mogelijke binnenstedelijke locaties te benutten alvorens de U16 (de 16 grootste gemeenten uit de provincie Utrecht, waaronder IJsselstein) woonvraag zal worden geacommodeerd. Wij zijn het volledig oneens met deze stelling en zullen als IJsselstein snel en hard moeten acteren tegen dergelijk gedachtegoed. Het is te krom voor woorden dat de gemeente Utrecht (dus niet de provincie) eerst volgebouwd moet worden alvorens de overige gemeenten iets mogen bouwen. Hoe kan het zijn dat een gemeente als IJsselstein dit accepteert en zelfs neerzet in zijn eigen visie!

3) In het kader van kwaliteit willen wij aandacht vragen voor de wildgroei die is ontstaan bij recente ontwikkelingen. Daarbij is de aantrekkelijkheid van IJsselstein bij aankomst vanaf de A2 sterk verminderd. Hele slechte voorbeelden zijn de ontwikkeling van Westfort op industrieterrein Over Oudland en supermarkt de Plus op de Panoven. Deze ontwikkelingen zijn met de rug naar de openbare weg gesitueerd waarbij het lijkt of vanaf binnenkomst vanaf de A2 via een achteraf weg IJsselstein wordt binnengereden. Nu staan we voor de ontwikkeling van de Kroon voor een vergelijkbaar dilemma, wat zal de voorzijde van deze gebouwen worden? Wordt dat de zijde van de A2 of de zijde van de stad? Wij vragen extra secuur te toetsen op de uitstraling van IJsselstein. Dit is een onderwerp wat zeker in de OV naar voren hoort te komen.

4) Onder het kopje Woningbouw paragraaf 3.6 worden de huidige woningbouw problemen van IJsselstein volledig verwoord. Wij kunnen als VIHJ niet voldoende onderstrepen waarom het huisvesten van de jongeren zo belangrijk is. Dit is een enorm sneeuwbal effect op alle fronten en zal IJsselstein, zijn burgers, bedrijven en politiek de aankomende jaren bezighouden.

Neemt niet weg dat wij enorme voorstander zijn van bouwen voor alle bevolkingsgroepen. Voor de leefbaarheid, sociale rust en waarde van een wijk is het van essentieel belang dat er een grote verscheidenheid aan woning zal worden gebouwd. Dus bouwen voor de lage, midden en hogere inkomens is essentieel voor een goede balans in een wonwijk. In de provincie Utrecht is het streven om de aankomende 10 jaar ca. 100.000 woningen te bouwen. Wij vragen ons af waarom het de ambitie van IJsselstein is om een zeer gering aantal van 2900 te bouwen. Vanaf de jaren 80 van de vorige eeuw zijn er de afgelopen decennia niet zo weinig woningen gebouwd als nu. Vanaf de jaren 2010 tot 2020 is minder dan half zoveel woningen gerealiseerd dan de decennia ervoor. Ondanks deze enorme achterstand is de ambitie 2900 woningen. In onze optiek zouden dit minimaal 5000 woningen moeten zijn of eigenlijk nog veel meer.

5) Bij het kopje Wind wordt aangegeven dat een 5MW turbine de voorkeur heeft boven een 1 MW turbine. Dat is vanuit economisch oogpunt beter maar vanuit overlast een heel stuk nadeliger. In de gehele OV wordt gesproken over kwaliteit. Daarmee wordt kwaliteit bedoeld van de leefomgeving. Hinder van een windturbine heeft ook te maken met kwaliteit. Als het mogelijk is met 5 molens geen inwoner te hinderen in de leefomgeving, waarom dan 1 grote voor aanbrengen die veel impact en weerstand oproept? Dit is geen kwaliteitsslag maar uitsluitend economisch gewin. Bovendien kan je niet beoordelen wat beter is als de locatie nog niet definitief is. Waarom wel de keuze voor de afmeting als de positie nog niet bekend is?

6) In de paragraaf normen en beperkingen wordt hier aangegeven dat wij in IJsselstein aan alle normen voor bijvoorbeeld geluid moeten voldoen, maar als het om windmolens gaat dan is dat ineens niet het geval. In onze mening is dat meten met twee maten. Of we moeten allemaal voldoen aan de eisen, of we hoeven allemaal niet te voldoen aan de eisen. Het kan natuurlijk niet zo zijn dan we een uitzondering maken voor een windmolen omdat dat nu ineens beter uitkomt.

7) In paragraaf 4.1 Binnenstad wordt aangegeven dat het de bedoeling is om het groen in de stad op elkaar te laten aansluiten. Wij zijn heel erg benieuwd hoe dat gerealiseerd kan worden. Enerzijds willen we 800 woningen in de stad bouwen, daarvoor is alle beschikbare ruimte nodig om dit te realiseren. Anderzijds willen we meer ruimte voor groen. Het aanbrengen van groen op daken is in de binnenstad nauwelijks mogelijk vanwege de overwegend schuine kappen. Dit kan daarom alleen gebeuren als er gesloopt gaat worden en daarvoor groen in de plaats gaat komen. Anders heeft deze opmerking helemaal geen functie en zal dit het ons in de toekomst lastig kunnen maken om te ontwikkelen. Dus graag geen dingen in de visie plaatsen die onuitvoerbaar zijn.

8) Er wordt bij 4.1 gesproken over in de binnenstad meer water bergen. Dat zou in de gracht moeten gebeuren nemen wij aan, graag verduidelijken hoe dit mogelijk kan zijn. Lijkt alsof er al een oplossing is die bewust niet wordt gedeeld, waar wil men naartoe?

9) Er wordt aangegeven dat de bevoorrading en afvoer van goederen duurzaam moet gebeuren. Wij begrijpen dit in een grote stad als Amsterdam en Utrecht. In IJsselstein is dit wel lastig. Het is goed oog te hebben voor duurzaam transport maar we moeten voor het kleine stukje dat vrachtwagens nabij de binnenstad komen niet alle leveranciers, en partners op enorme kosten jagen door maatregelen voor te stellen die weinig tot geen effect hebben. Ons advies is oog te hebben en proberen te sturen op duurzaam transport maar dit niet af te dwingen. Het natuurlijke verloop zal hier toch wel in komen de aankomende decennia.

10) Er wordt gesproken over uitbreiding van IJsselstein in de locatie zuid. Uitbreiding is zeker noodzakelijk en op een zo kort mogelijke termijn. Hierdoor kunnen werknemers van bedrijven in de buurt blijven wonen en zal daarmee de regionale verkeersdrukte afnemen. Echter de locatie zuid stuit op veel bezwaren en weerstand. Enkele bezwaren die wij willen noemen:

- Ecologische en landschappelijke waarde van dit gebied.
- Dure technische uitdagingen om in dit veenachtige gebied te bouwen.
- Ontkoppeling van bebouwing t.o.v. de stad en voorzieningen, door de fysieke barrière provinciale weg N210.
- Noodzaak tot dijkversterking vanuit de lek.

Dat gecombineerd met het geringe aantal woningen dat als ambitie wordt uitgesproken maakt dat er op korte termijn gekeken moet worden naar alternatieve locaties. Daarbij is het voor alle belangen het meest voor de hand liggend om compact vanuit het centrum te blijven bouwen. Daarbij is natuurlijk de westzijde het meest ideaal. Anderzijds zal aan de noordzijde toerisme moeten komen waarbij meer verkeer zal ontstaan. Het is dan goed om de infrastructuur daar sterk te verbeteren zodat ook gekeken kan worden naar uitbreiding naar de noordzijde.

Zo kan ook de fietsverbinding worden verbeterd aan die zijde van IJsselstein. Het is onmogelijk om veilig over de Achtersloot of IJsseldijk te fietsen.

Wij begrijpen dat dit een lange periode van voorbereiding kent en grote investeringen met zich meebrengt. Daarom is het goed vroegtijdig hiermee te starten en dat past in een visie op de toekomst.

Overige bezwaren zijn opgenomen in onze reactie welke in de bijlage is overgenomen. Daarvan zijn veel punten onjuist of onvolledig opgenomen in de huidige Omgevingsvisie.

Deze bezwaren hebben wij als VIHJ opgesteld vanuit een bijeengeroepen commissie van belanghebbende ondernemers uit IJsselstein. Deze is binnen de VIHJ dus breed gedragen.

Tot onze spijt zijn wij genoodzaakt om deze bezwaren aan te tekenen tegen een Omgevingsvisie waar wij zelf aan hebben meegewerkt. Wij vinden ons niet in het proces en eindresultaat zoals dat nu aanwezig is.

Met vriendelijke groeten,

Namens de VIHJ,

Gemeente IJsselstein
T.a.v. Burgemeester en Wethouders
Overtoom 1
3401 BK IJsselstein

Betreft: Omgevingsvisie IJsselstein

Geachte Burgemeester en Wethouders,

De gemeente IJsselstein wil middels het opstellen van een omgevingsvisie zicht krijgen en stelling nemen over de toekomst tot 2030/2040.

In dat kader is een Omgevingsvisie IJsselstein opgesteld welke door u zal worden beoordeeld en voorgelegd aan het college en vervolgens de gemeenteraad.

Bij het opstellen van de Omgevingsvisie zijn wij, de Vereniging Industrie en Handel IJsselstein (VIHIJ) als ondernemersvereniging gevraagd mee te denken en als klankbord te fungeren.

Het bestuur van de VIHIJ erkent het grote belang van de Omgevingsvisie en wil graag op een constructieve wijze een bijdragen leveren aan de toekomst van IJsselstein. In dat kader is het belangrijk een breed draagvlak te creëren voor deze inbreng. Het bestuur heeft daarom een aantal bekwame leden gevraagd om u gezamenlijk input te geven over deze visie.

Voor u ligt het gezamenlijke advies dat ondernemers hebben gegeven ten aanzien van de toekomst van IJsselstein. Dat is gedaan aan de hand van de conceptversie Omgevingsvisie IJsselstein d.d. Februari 2020.

De VIHIJ vertegenwoordigd de werkgevers in IJsselstein die groot belanghebbend zijn voor deze visie en bovendien een groot deel van de kosten voor de ambities zullen moeten opbrengen. Wij gaan er derhalve vanuit dat ons advies als waardevol wordt beschouwd en als zodanig zal worden meegewogen in de te nemen beslissingen.

Algemeen:

1) De omgevingsvisie (OV) is erg georiënteerd naar Nieuwegein en Utrecht. Ten onrechte wordt weinig aandacht besteed aan het gebied ten westen van de gemeente. IJsselstein behoort tot Utrecht West en is voor een groot deel, zeker in belangen en bedrijvigheid, mede afhankelijk van de buurgemeenten aan de westzijde van IJsselstein. Denk daarbij aan Lopik, Montfoort, Oudewater en Woerden.

2) In het kader van bovenstaande opmerking is de VIHJ van mening dat het beter is aansluiting te vinden bij gelijkgestemden ten westen van IJsselstein dan als Goliath mee te liften met Utrecht en Nieuwegein. Er zal in ieder geval waakzaamheid betracht moeten worden bij aansluiting richting het oosten, onze belangen zullen daar (al dan niet terecht) altijd minder zichtbaar blijven.

3) De provincie Utrecht wil de regionale groei verdelen over de randgemeenten rondom Utrecht. Echter zien wij de afgelopen jaren uitsluitend uitbreidingsmogelijkheden voor Houten, Nieuwegein, Woerden en Leidsche Rijn (is Utrecht).

Regionaal perspectief:

In het regionale perspectief wordt letterlijk aangegeven dat het de verantwoordelijkheid van de stad Utrecht is om eerst alle mogelijke binnenstedelijke locaties te benutten alvorens de U16 (de 16 grootste gemeenten uit de provincie Utrecht, waaronder IJsselstein) woonvraag zal worden geacommodeerd.

Wij zijn het volledig oneens met deze stelling en zullen als IJsselstein snel en hard moeten acteren tegen dergelijk gedachtegoed. Om de snelle vergrijzing van IJsselstein tegen te gaan door wegtrekkende jongeren zullen op zeer korte termijn veel woningen moeten worden gerealiseerd.

Koers:

1) In paragraaf 3.2 wordt aangegeven dat er alleen ruimte zal worden gegeven aan ontwikkelingen indien er als tegenprestatie zal worden bijgedragen aan cultuurhistorische kwaliteit.

Dit is een heel vage omschrijving van wat de gemeente wil bereiken. Betekend dit dat alleen de ontwikkelaars met diepe zakken in aanmerking komen om ontwikkelingen tot uitvoer te brengen? Het beleid zou juist moeten zijn om goede ontwikkelingen te koesteren en slechte ontwikkelingen (hoe lucratief ook) te weren. Wij zien hier graag een verduidelijking van de omschrijving.

2) In het kader van kwaliteit willen wij aandacht vragen voor de wildgroei die is ontstaan bij recente ontwikkelingen. Daarbij is de aantrekkelijkheid van IJsselstein bij aankomst vanaf de A2 sterk verminderd. Hele goede voorbeelden zijn de ontwikkeling van Westfort op industrieterrein Over Oudland en de Plus op de Panoven. Deze ontwikkelingen zijn met de rug naar de openbare weg gesitueerd waarbij het lijkt of vanaf de A2 via een achteraf weg IJsselstein wordt binnengereden. Nu staan we voor de ontwikkeling van de Kroon voor een vergelijkbaar dilemma, wat zal de voorzijde van deze gebouwen worden? Wordt dat de zijde van de A2 of de zijde van de stad? Wij vragen extra secuur te toetsen op de uitstraling van IJsselstein. Dit is een onderwerp wat zeker in de OV naar voren hoort te komen.

3) Paragraaf 3.4 spreekt over de overgang van de stad naar het landelijk gebied aan de noordzijde van de stad. Dit is dus het begin van de Achtersloot en IJsseldijk. In tegenstelling tot de vorige versie van het OV is dit gebied niet meer aangemerkt als discutabele ontwikkellocatie. Dit tot grote teleurstelling van de VIHJ, wij zullen uitleggen waarom. Op dit moment is de Kroon in ontwikkeling. Reikhalzend wordt al bijna een decennia uitgekeken naar deze ontwikkeling. Het ziet er naar uit dat deze in 2022 enige vorm gaat krijgen en dan zijn we meer dan de genoemde decennia verder voordat een schop de grond in zal gaan. Dit dwingt ons om ver vooruit te plannen en verder te kijken naar ontwikkelingen voorbij de Kroon. Na het vervullen van de Kroon zal nieuw industriegebied noodzakelijk zijn om de nodige werkgelegenheid van IJsselstein en het achtergelegen gebied te faciliteren. In onze optiek is het zeer voor de hand liggend als de Kroon verder doorgetrokken zal worden richting het zuiden. Dan blijft alle industrie en daarmee de verkeersstromen, geluidsoverlast en luchtvervuiling weg van de woningbouw en recreatie. We kunnen ons dan afvragen of woningbouw van 2500 woningen nog passen in dit zuidelijke gebied tot de Lek.

Het is wellicht aan te bevelen om woningbouw dichterbij de geliefde binnenstad te creëren, dat is aan de west of noordzijde van de stad.

Met de ontwikkeling van Rijnenburg en het toerisme vanuit Utrecht en Veldhuizen is het aannemelijk dat er een vergroting van het wegennet en openbaar vervoer vanaf de noordzijde naar IJsselstein zal komen. In dat kader zijn de bezwaren zoals genoemd in 3.4 niet meer aanwezig en kan in de richting van deze noordelijke streek gedacht worden. Wij stellen daarom voor om in de OV de deur open te laten voor ontwikkelingen in deze richting. De discutabele status van het gebied ten noorden van IJsselstein zoals genoemd in de OV van oktober 2020 zouden wij daarom laten staan.

Daarnaast is aan de westzijde van IJsselstein uitbreiden logischerwijs de beste keuze. Daarmee houden we de stad compact. Deze ontwikkeling is bovendien beter te realiseren in verband met:

- Geluid, verder van de snelweg en industrie vandaan.
- Tram, deze loopt nu bij de tennisvelden en kan relatief eenvoudig worden verlengt richting de westzijde.
- De route van bewoners richting de binnenstad is eenvoudig te regelen.
- De verkeersdruk is daar beter te verdelen over de hoofdaders van IJsselstein.

4) De gemeente IJsselstein is gelegen aan de westzijde van Utrecht. Volgens paragraaf 3.5 is er in deze regio voornamelijk dienstverlening aanwezig. Dit is een onjuistheid in deze paragraaf. Utrecht West staat bekend als een van de snelst groeiende regio's voor de maakindustrie van Nederland. Het is dus belangrijk om de focus niet alleen op dienstverlening te leggen. Daar komt bij dat dienstverlening overwegend hoogopgeleide personen nodig heeft. Echter zal er in de toekomst regionaal ook behoefte blijven aan minder hoog geschoolde arbeid.

5) Onder het kopje Woningbouw paragraaf 3.6 worden de huidige woningbouw problemen van IJsselstein volledig verwoord. Wij kunnen als VIHJ niet voldoende onderstrepen waarom het huisvesten van de jongeren zo belangrijk is. Dit is een enorm sneeuwbal effect op alle fronten en zal IJsselstein, zijn burgers, bedrijven en politiek de aankomende jaren bezig houden.

Neemt niet weg dat wij enorme voorstander zijn van bouwen voor alle bevolkingsgroepen. Voor de leefbaarheid, sociale rust en waarde van een wijk is het van essentieel belang dat er een grote verscheidenheid aan woning zal worden gebouwd. Dus bouwen voor de lage, midden en hogere inkomens is essentieel voor een goede balans over de komende jaren. In de provincie Utrecht is het streven om de aankomende 10 jaar ca. 100.00 woningen te bouwen. Wij vragen ons af waarom het de ambitie van IJsselstein is om een zeer gering aantal van 2900 te bouwen. Vanaf de jaren 80 van de vorige eeuw zijn er de afgelopen decennia niet zo weinig woningen gebouwd als nu. Vanaf de jaren 2010 tot 2020 is minder dan half zoveel woningen gerealiseerd dan al de decennia ervoor. Ondanks deze enorme achterstand is de ambitie 2900 woningen. In onze optiek zouden dit minimaal 5000 woningen moeten zijn.

6) In Paragraaf 3.6 bij Energie en grondstoffen wordt gesproken over duurzame energie. Waarom wordt alleen grootschalige opwekking van duurzame energie meegenomen in de totaaltelling van de energievraag? Het kan zeer interessant zijn om bedrijven te stimuleren om zonnepanelen aan te brengen en zo niet dure grond te hoeven aankopen. Als deze panelen ook meegenomen worden in de 0,05 TWh dan kan dat een goed begin zijn.

7) Bij het kopje Wind wordt aangegeven dat een 5MW turbine de voorkeur heeft boven een 1 MW turbine. Dat is vanuit economisch oogpunt beter maar vanuit overlast een heel stuk nadeliger. In de gehele OV wordt gesproken over kwaliteit. Daarmee wordt kwaliteit bedoeld van de leefomgeving. Hinder van een windturbine heeft ook te maken met kwaliteit. Als het mogelijk is met 5 molens geen inwoner te hinderen in de leefomgeving, waarom zou je er dan 1 grote voor aanbrengen die veel impact en weerstand oproept? Dit is geen kwaliteitsslag maar uitsluitend economisch gewin.

8) In paragraaf 3.7 wordt gesproken over een gecertificeerd ecologisch bureau. Vanwaar deze keuze is gemaakt is ons onduidelijk. Bij ontwikkelingen zijn al heel veel adviseurs betrokken geweest die weinig of geen meerwaarde hebben gehad in het eindresultaat. Daarmee bedoelen wij niet alleen de ontwikkeling zelf maar ook de directe omgeving, milieu, flora en fauna, e.d. Met deze maatregel gaan we wederom een adviseur introduceren die geen meerwaarde heeft voor het landschap en alleen maar kostenverhogend en vertragend werkt. Ons advies is om redelijkerwijs aan te tonen welke compensatie wordt gedaan en dit per situatie te bekijken.

Gezondheid, veiligheid en milieu:

In de paragraaf normen en beperkingen wordt hier aangegeven dat wij in IJsselstein aan alle normen voor bijvoorbeeld geluid moeten voldoen maar als het om windmolens gaat dan is dat niet het geval. In onze mening is dat meten met twee maten. Of we moeten allemaal voldoen aan de eisen, of we hoeven allemaal niet te voldoen aan de eisen. Het kan natuurlijk niet zo zijn dan we een uitzondering maken voor een windmolen.

De koers per deelgebied:

Op pagina 40 staat een kaart aangegeven van de gemeente IJsselstein. Deze is op veel plaatsen aangepast t.o.v. de versie Oktober 2020. Hierin staan veel dingen niet genoemd of onjuist weergegeven. De kaart is echt zodanig klein dat hierin onvoldoende nuance aangebracht kan worden. Een voorbeeld daarvan is locatie East Point, deze staat geheel verkeerd op deze kaart weergegeven. Wij hebben voorkeur voor de kaart van oktober 2020 die veel genuanceerder was.

Binnenstad:

In paragraaf 4.1 Binnenstad wordt aangegeven dat het de bedoeling is om het groen in de stad op elkaar te laten aansluiten. Wij zijn heel erg benieuwd hoe dat gerealiseerd kan worden. Enerzijds willen we 800 woningen in de stad bouwen, daarvoor is alle beschikbare ruimte nodig om dit te realiseren. Anderzijds willen we meer ruimte voor groen. Dit kan alleen gebeuren als er gesloopt gaat worden en daarvoor groen in de plaats gaat komen. Anders heeft deze opmerking helemaal geen functie en zal dit het ons in de toekomst lastig kunnen maken om te ontwikkelen.

In de binnenstad water bergen. Dat is nogal een uitspraak. Uit bouwtechnisch oogpunt is het zeer onwenselijk water in de grond te bergen. Dat betekent dat de berging alleen kan komen

door vegetatiedaken of watertonnen. De effecten daarvan zijn zeer beperkt en dus hoort het icoon van de waterdruppels minder aanwezig te zijn in de binnenstad. Verder wordt gesproken over veel ecologische waarde van het water rondom de binnenstad. Wij begrijpen dat dit water belangrijk is en veel waarde heeft. Echter betwijfelen wij ter zeerste wat de pure ecologische waarde is van een slotgracht in onze binnenstad.

In de beleidsprioriteiten wordt aangegeven dat de binnenstad voornamelijk bestemd is voor jongeren en studenten. Dit moet echter een misvatting zijn. Het bouwen in de binnenstad is kostbaar en de gronden zijn schaars en dus duur. De m2 winkels nemen af en dus zal het aantal m2 woningen boven de winkels zeker niet groeien. De combinatie tussen dure grond en dure ontwikkelingskosten dicteert zeker geen goedkope woningen. Deze kunnen beter op een andere locatie worden ontwikkeld.

Er wordt aangegeven dat de bevoorrading en afvoer van goederen duurzaam moet gebeuren. Wij begrijpen dit in een grote stad als Amsterdam en Utrecht. In IJsselstein is dit wel lastig. Het is goed oog te hebben voor duurzaam transport maar we moeten voor het kleine stukje dat vrachtwagens nabij de binnenstad komen niet alle leveranciers, en partners op enorme kosten jagen door maatregelen voor te stellen die weinig tot geen effect hebben. Ons advies is oog te hebben en proberen te sturen op duurzaam transport maar dit niet af te dwingen. Het natuurlijke verloop zal hier toch wel in komen de aankomende decennia.

Bij de consequenties wordt aangegeven dat voor geluid en geur in de binnenstad een hogere eis dan wettelijk wordt aangehouden. De wettelijke eisen zijn hoog en zwaar. Dat is de reden dat deze landelijk zijn ingevoerd. Waarom moet het geluid in een binnenstad veel beter zijn dan deze wettelijke norm. Wie vraagt dat en wat is de meerwaarde daarvan. We moeten ons wel realiseren dat als we dit hier beschrijven we dat ook in uitvoering moeten nemen. Een hoger niveau heeft altijd een uitwerking in een uitsluiting of aanpassing van een activiteit of ontwikkeling. Door hier hogere eisen dan wettelijk te hanteren kunnen bovendien vervelende situaties in regelgeving ontstaan. Ons advies is om de normeringen zoals landelijk zijn opgelegd (die al zeer streng zijn), over te nemen.

Woonwijken:

Bij identiteit willen wij meegeven dat het altijd belangrijk is voor de leefbaarheid in een wijk om zo divers mogelijk te bouwen. Dus we moeten ons bij nieuwe ontwikkelingen niet alleen richten op goedkopere woningen maar alle segmenten meenemen. Een goed voorbeeld is het Zenderpark, daar is een grote verscheidenheid aan woningen. Deze zouden wel iets beter

gemixt kunnen zijn maar in basis een prima voorbeeld voor een goede mix. Als we dat afzetten tegen Achterveld, daar zijn heel veel van dezelfde woning geplaatst. Dit maakt deze wijk weinig divers.

Buitengebied zuid:

In het buitengebied zuid staat het woning icoontje alleen in de linker driehoek. Dit is ca. 17 Ha groot en dus veel te weinig ruimte om 2900 woningen te realiseren. Het gearceerde deel ernaast zal dus ook een huis icoontje moeten hebben.

Er is bij consequenties gekozen voor een hoog niveau aan eisen voor trillingen. Waar komt deze noodzaak vandaan. Waarom zijn trillingen zo belangrijk en hoe komen we überhaupt aan trillingen? Is dat van heimachines, verkeer?

Dit gebied is verder op dit moment agrarisch en dus zal bij geur ook een keuze gemaakt moeten worden. We kunnen de al eeuwen aanwezige boeren in dit gebied niet ineens laten stoppen met geurverspreiding.

Waarom is de geur in dit gebied eigenlijk zo belangrijk? Zelfs in een normale woonwijk is geur minder belangrijk dan hier. Vreemd dat deze keuze zo wordt gemaakt zonder daar een duidelijke achtergrond voor te geven.

Buitengebied polder noord:

In hoofdstuk 3.6 staat dat kleinschalige projecten met zonne energie geheel niet meetellen in de OV. In poldergebied noord staat dat dit gebied geschikt is voor zonne energie maar dan op en rondom de erven. Op zich een goed plan om de boeren te stimuleren om hun erven (lees daken van de stallen) te voorzien van zonnepanelen. Maar dit conflicteert met de stelling in 3.6. Dus in onze optiek gaan we in deze OV of wel aan de slag met kleinschalige zonne energie, of geheel niet.

Het buitengebied staat hier als mogelijke optie voor windenergie. Echter in de consequenties wordt duidelijk aangegeven dat geluid bij dit stiltegebied een belangrijk aandachtspunt is. Windturbines geven een constant irriterend geluid wat wordt onderschreven door de wens om niet aan de eisen te hoeven voldoen (zie hfst gezondheid). Als we weten dat geluid in dit gebied zeer belangrijk is voor natuur en milieu, we geven zelf aan dat windturbines meer geluid maken dan toegestaan (anders hoeven we de normen niet te verruimen), hoe kan het dan mogelijk zijn hier windturbines te plaatsen? De OV spreekt zichzelf hierop tegen.

Waarom staat het onderdeel bodemkwaliteit hier zo hoog? Wat is de reden van deze keuze? Dit gebied is al heel erg lang agrarisch gebied en de bodem zoals deze nu is zal daarmee de komende jaren niet veranderen. Sterker nog zal conform de OV in dit gebied geen verandering plaatsvinden, waarom dan de wens voor de hoge waarde aan bodemkwaliteit?

Buitengebied Hollandse IJssel:

Aangegeven wordt dat hier nauwelijks economie aanwezig is. Dit is incorrect, in deze gebieden zijn veel economische activiteiten, sterker nog is behalve het kleine deel van het IJsselsteinse bos, het overgrote deel van dit gebied op dit moment economie. Dat is in de vorm van agrarisch gebruik maar ook de oude agrarische gebouwen die nu een herbestemming hebben. Overigens is bijvoorbeeld Marnemoende ook economie.

In dit gebied is het van belang om goede verbindingen te hebben naar Woerden, Montfoort, Oudewater. Dit is niet alleen woon-werk maar juist ook recreatief verkeer. Wij pleiten voor een duidelijk sterkere input voor verkeer in deze zone om recreatief verkeer als fietsers, lopers, e.d. te scheiden van de gevaarlijke IJsseldijk en Achtersloot. Juist hier moet meer aandacht voor zijn en het icoon van verkeer moet dus duidelijker aanwezig zijn.

Het westelijk deel (Achtersloot) zit tegen een stiltegebied aan en is daarmee minder geschikt voor windenergie. Het oostelijk deel van dit gebied is bestemd voor toerisme. Wij vragen ons af of het wenselijk is om geluidsoverlast te creëren bij een toeristisch gebied.

Net als de polder noord zetten wij hier vraagtekens bij de extra hoge eisen voor bodemkwaliteit en geur. Dit is vooralsnog een agrarisch gebied!

Bedrijventerreinen

Bij de identiteit wordt aangegeven dat er veel productiebedrijven zijn op het bedrijventerrein, dit conflicteert met de stelling in hoofdstuk 3.5 waarin wordt gesteld dat IJsselstein de meeste werkplekken in de dienstverlening heeft. Daarmee wordt de in hoofdstuk 3.5 genomen stelling ongeloofwaardig.

Industrieterrein Lagendijk is qua gebruik veranderd in een mix van allerlei activiteiten. De gemeente heeft helaas goedgekeurd en gestimuleerd dat er een mix van bedrijven is ontstaan op deze locatie. Dat veroorzaakt enorme parkeerproblemen. Met het goedkeuren van detailhandel en een aantal grote dienstverlenende bedrijven is de parkeerdruk onhoudbaar. Het is de taak van de gemeente om op zeer korte termijn de door hunzelf veroorzaakte parkeerdruk op te lossen.

Verder is openbaar vervoer niet aanwezig op het industrieterrein en kan met de fiets of lopend (gevolg van openbaar vervoer) niet zonder gevaar over het bedrijventerrein verplaatst worden. Mooi voorbeeld is ook de Mc Donalds waar veel fietsverkeer komt dat op dit moment niet fatsoenlijk gefaciliteerd wordt.

Uitvoering- de omgevingsvisie in werking:

Bij de juridische paragraaf (5.4) wordt gesteld dat bij ontwikkelingen alle kosten voor de ambities van IJsselstein komen te liggen. Dit maakt deze ontwikkelingen onbetaalbaar en daar zouden wij graag een nuancering in zien. Het kan niet zo zijn dat nieuwe ontwikkelingen en de OZB kas spekken en ook de volledige kosten van de politieke keuzen van IJsselstein moeten betalen.

Afwegingskader duurzame elektriciteit opwek:

Bij het afwegingskader staat dat 50% van de energie lokaal bezit moet zijn. Wij willen benadrukken dat IJsselstein als relatief kleine gemeente (in m2 oppervlakte) met veel inwoners energie gaat opwekken voor nut en noodzaak buiten IJsselstein. Wij begrijpen dat iedere gemeente zijn steentje bij moet dragen maar willen ervoor waken dat onze schaarse ruimte wordt ingevuld met energie voor machten buiten het IJsselsteinse. Dit gebeurt landelijk en zelfs regionaal wel.

Tot slot

De omgevingsvisie van IJsselstein is beoordeeld door de VIHIJ. Dit is gedaan door een panel van betrokken ondernemers die IJsselstein een warm hart toedragen. Deze leden zijn bovendien ingewijden in de gemeente en hebben beroepsmatig in hun directe praktijk te maken met de raakvlakken met deze omgevingsvisie.

Het panel van professionals bestaat uit:

De heer [REDACTED]	Hofmans, de alles drukker
De heer [REDACTED]	MIB Opleiding en training
De heer [REDACTED]	Projecten
De heer [REDACTED]	Reinerie Garantimakelaars
De heer [REDACTED]	Van Oord Makelaardij
De heer [REDACTED]	Overduyn makelaars
De heer [REDACTED]	Technische Bouwservice
De heer [REDACTED]	Bouwbedrijf de Wit IJsselstein

Het bestuur van de VIHIJ dankt deze leden voor hun inzet.
Namens het bestuur van de VIHIJ

[REDACTED]

Zienswijze 2 - GPIJ

IJsselstein, 29 juli 2021

Betreft: Ontwerp-Omgevingsvisie IJsselstein mei 2021

Geachte leden van de Gemeenteraad,

Geachte heren Vermeulen en Van Gils,

Hierbij bevestigen wij onze standpunten inzake het Omgevingsvisie IJsselstein zoals die eerder door GPIJ naar voren zijn gebracht (Concept). De bezwaren tegen de huidige versie betreffen, beknopt:

Het participatieproces

Het proces van participatie is flinterdun geweest en ontvangt een zware onvoldoende. Er dient een veel actievere en intensievere vorm van participatie-dialoog met alle stakeholders te worden gevoerd. Het actief uitwisselen en toelichten van wederzijdse standpunten en belangen is cruciaal om te komen tot gemeenschappelijke oplossingen.

De Natuurwaardenkaart

De unieke Natuurwaardenkaart van IJsselstein dient het centrale afwegingskader te vormen, waarbij hoge natuurwaarden worden beschermd en waar mogelijk versterkt.

Dit betekent onder meer dat bouwen op locaties met hoge natuurwaarden buiten beschouwing dient te blijven. Hierbij valt te denken aan de woningbouwplannen op de locaties Randdijkse bosjes en Europakwartier-Oost.

Samengevat

Ondanks het feit dat er goede zaken worden vermeld in de visie, kan GPIJ zich niet scharen achter aanpak en inhoud van de huidige versie.

GPIJ is evenwel bereid en gemotiveerd om met alle belanghebbende partijen en de gemeente IJsselstein te werken aan sterk verbeterde visie.

Met vriendelijke groet,

Namens GPIJ,

Zienswijze 3 - WBL

Geachte

Allereerst willen wij opmerken dat bij het bestuderen van de Omgevingsvisie van IJsselstein de WBL in positieve zin verrast is door het opnemen van diverse items die ingebracht zijn tijdens de werksessies. Er is veel aandacht voor de blokverkaveling in Noord en in Zuid. Blokverkaveling is zeldzaam in de Lopikerwaard, zoals in het rapport vermeld op pagina 16 onder hoofdstuk "bij de poort van het groene hart", maar ook op pagina 22 en daarna op pagina 24 vermeld onder archeologisch erfgoed.

Daarnaast zijn we ook verheugd over de mogelijkheid om meer ruimte voor wonen binnen leegstaande agrarische gebouwen toe te staan. Dit is regelmatig door ons aangedragen en krijgt nu echt eindelijk gestalte!

Echter, de plannen voor het "Kromme IJssel park" doen de kernkwaliteiten van de, eerder in de Omgevingsvisie beschreven, blokverkaveling met zijn archeologische en culturele waarden in IJsselstein Zuid teniet. Tevens is dit door ons aangemerkt als zeer waardevol gebied, zowel cultuurhistorisch als ook qua landschap en natuur. Dit is recentelijk door de Provincie overgenomen. Daarnaast willen wij u wijzen op de historische kwaliteit van Nozema gebouw (Lopik), notabene Rijksmonument.

Net als de Provincie zijn wij van mening dat hier de cultuurhistorische waarden met de blokverkaveling en de afdamming van de Hollandse IJssel bij het Klaphek (het vroegere Hoppenes) worden veronachtzaamd. Tevens is een ontsluitingsweg in dit gebied obsoleet!

Wij willen u dan ook verzoeken de plannen voor dit gebied te heroverwegen. Wij hebben naar dit gebied uitgebreid onderzoek gedaan samen met de Historische Kring IJsselstein. Mocht u verdere informatie willen, dan willen wij graag toelichten waarom dit gebied zo waardevol is voor IJsselstein.

Met vriendelijke groet,

Werkgroep Behoud Lopikerwaard

Zienswijze 4 - HKIJ

Stichting Historische Kring IJsselstein (HKIJ)
Benschopperstraat 39
3401DG IJsselstein
info@hkij.nl
www.hkij.nl

Gemeenteraad van IJsselstein
T.a.v. dhr. [REDACTED]
Postbus 26
3400 AA IJsselstein

Betreft: Zienswijze Ontwerp-omgevingsvisie IJsselstein,
'Behoud en Ontwikkeling' 2021

IJsselstein, 23 juli 2021

Geachte Gemeenteraad van IJsselstein,

Het College van B&W heeft op 17 juni 2021 bovengenoemd Ontwerp-omgevingsvisie bekend gemaakt in de Staatscourant (2021 nr. 30482) d.d. 16 juni 2021 en ter inzage gelegd in het gemeentehuis.

De Historische Kring IJsselstein (HKIJ) erkent het grote belang van de omgevingsvisie en wil graag een bijdrage leveren aan het behoud van de cultuurhistorische waarden van IJsselstein en omgeving. Op die wijze hebben wij al bouwstenen aangeleverd bij de totstandkoming van de 'Atlas van IJsselstein', vorig jaar. Wij hebben onze zienswijze op de omgevingsvisie in november 2020 aangeboden aan de Gemeenteraad en de provincie Utrecht. Tenslotte hebben wij 3 maart 2021 een reactie gegeven op de ambtelijke conceptversie van de omgevingsvisie. Daarbij hebben wij onze zienswijze en de cultuurhistorische waarde van het ['Landschap van de Kromme IJssel'](#) onderbouwd.

De HKIJ herkent in de Ontwerp-omgevingsvisie niets van de participatie die we hebben geleverd in het voortraject. Met dit schrijven brengt HKIJ haar zienswijze over de Ontwerp-omgevingsvisie opnieuw naar voren.

Wij leven in IJsselstein, een unieke stad, met een binnenstad die grotendeels stamt uit de Middeleeuwen, waarbij in elke stadswijk cultureel erfgoed is te vinden. De unieke ruimtelijke ordening of bijzondere gebouwen, kunst en openbaar groen geven elke wijk een eigen karakter. Alle wijken, en daarmee heel IJsselstein, zijn de moeite waard: om er te wonen, te bezoeken, ervan te genieten en dus te behouden. Behoud gaat niet vanzelf. Cultureel erfgoed wordt soms te laat gezien of ondergewaardeerd. Voor een actief beleid op cultureel erfgoed heeft de Gemeente met haar instrumenten een sturende en vaak bepalende stem. Om die stem inhoud te geven hebben wij, de HKIJ, een aantal aanbevelingen en voorstellen op papier gezet. De aanbevelingen en voorstellen verdienen naar onze mening een plaats in de omgevingsvisie en uw verkiezingsprogramma's voor de komende gemeenteraadsverkiezingen.

Onze zienswijze en voorstellen voor het cultureel erfgoed van IJsselstein in aanvulling op de Ontwerp-omgevingsvisie:

1. Binnenstad 'Vestingstad IJsselstein'

Dit plan ['Vestingstad IJsselstein'](#) is tot stand gekomen in samenwerking met HKIJ. Dit inspiratiedocument is een verkennend onderzoek naar de aanwijzing van de vestingwerken als gemeentelijk monument en uiteindelijk als rijksmonument. Het plan is een doorontwikkeling van

eerdere initiatieven van de HKIJ die in het recente verleden tot beeldbepalende resultaten hebben geleid. Bijvoorbeeld het door de HKIJ actief pleiten en lobbyen voor herstel van de geschiedkundige relatie tussen het Kloosterplantsoen en de binnenstad, door op de locatie van de te slopen flatgebouwen langs de stadsgracht geen nieuwbouw te realiseren (periode 2005-2016). Het historische zicht op dat deel van de binnenstad is daarmee hersteld.

De middeleeuwse vesting van IJsselstein vormt het belangrijkste erfgoed van de stad IJsselstein en heeft grotendeels de autonomie én de identiteit van stad en bewoners bepaald. De vesting is door de eeuwen heen weliswaar aangetast, maar is als geheel nog intact. De gracht is gaaf, omzoomt de binnenstad en wordt doorsneden door een haven. Restanten van de slotgracht herinneren aan kasteel en hof. De vestingmuur is te zien bij het Vestingplantsoen en het Molenplantsoen. Voorts schuilt de stadsmuur onder voorgevels maar is ook aanwezig onder maaiveld, onder plaveisel en onder groenstroken. De wallen en mogelijke weergangen zijn merendeels geslecht. De wal aan de Walkade is nog aanwezig. Aan het Kronenburgplantsoen is de wal te herkennen in de hoogteverschillen. De historische Benschopperpoort en de IJsselpoort werden veranderd in barrières. De historische bruggen over gracht en haven zijn intact. In de jaren '60 kreeg de vesting aan de zuid- en noordkant toegangspoorten en bruggen naar nieuwe woonwijken. Bastion Zwijg Utrecht, een bijna vergeten bouwwerk, is weer in beeld gekomen.

De vestingwerken van IJsselstein verdienen het als Gemeentelijk Monument Vestingstad IJsselstein te worden aangewezen en als historische herinnering te worden gevisualiseerd. In de Ontwerp-omgevingsvisie wordt dit plan door de Gemeente nu pas onderschreven maar ontbreken doorvertaling naar de gemeente begroting of uitwerking in herinrichtingsplannen, bijvoorbeeld met het plan Molenstraat / Schuttersgracht.

De ambitie van het plan Vestingstad IJsselstein is, dat het op diverse terreinen iets toevoegt aan de stad van de toekomst, waarbij de historie wordt gebruikt als inspiratiebron voor innovatieve oplossingen en waarbij oud en nieuw samen gaan. Mooie praktijkvoorbeelden zijn de Bossche vestingwerken [Bastion Maria en het Bolwerk Sint-Jan](#). In 's-Hertogenbosch beschermen de vestingwerken al eeuwenlang de stad tegen overstromingen. Dit erfgoed zet de stad nu opnieuw in als duurzame oplossing voor klimaatuitdagingen. Het eerste voorbeeld is Bastion Maria, waar een bergbassin voor rioolwater in geïntegreerd is om bij hevige regenbuien tijdelijk water op te vangen. Het tweede voorbeeld is het Bolwerk Sint-Jan waar historische muren en een rondeeltoren met een tijdelijke waterkering beschermd worden tegen hoog water.

2. Waardestelling na-oorlogse wijken

IJsselstein heeft een erkende cultuurhistorische binnenstad. De laatste jaren zijn de wijken uit de wederopbouwperiode in ons land meer en meer in de belangstelling gekomen als te waarderen entiteiten in ons stedelijk landschap. Voor IJsselstein vallen hier de wijken Nieuwpoort, Kasteelkwartier en Oranjekwartier onder. Hiervoor heeft de HKIJ het initiatief genomen tot cultuurhistorische inventarisaties van Nieuwpoort ([Bijdragen HKIJ nr. 165](#)) en Kasteelkwartier ([Bijdragen HKIJ nr. 168](#)). De inventarisatie leert dat de pareltjes van de wederopbouw en Post '65-periode erfgoed overal te vinden zijn. Elke wijk in de gemeente heeft tijdgebonden karakteristieken en daarvoor kenmerkende bouwstijlen, plattegronden, wegenstructuur en openbaar groen. Dat maakt IJsselstein en elke wijk daarvan ook uniek.

De Ontwerp-omgevingsvisie bevat plannen voor 600 – 800 woningen op diverse locaties binnen de bestaande stadswijken door herstructurering en een geringe verdichting van (delen van) het bestaand stedelijk gebied. Een effectief beleid voor de bescherming van het jong potentieel erfgoed ontbreekt in de Ontwerp-omgevingsvisie.

De HKIJ staat een gemeentelijk beleid voor waarbij de erfgoedcomponenten van elke wijk gekoesterd worden, zichtbaar worden gemaakt en gehouden en waar nodig worden teruggebracht. Een mix aan functies maakt een wijk leefbaar en levendig. Werken gebeurt al in toenemende mate in de eigen woonomgeving, dat heeft de corona-pandemie ons opgeleverd. Een goede stedenbouwkundige opzet heeft erfgoedwaarde. Wij streven naar het voorzien in een diversiteit aan functies in nieuwe wijken en het tegengaan van het verdwijnen of terugbrengen daarvan in andere wijken.

De vraag naar woningen en andere gebouwen vraagt om duurzame oplossingen. Elke wijk biedt kansen voor vernieuwing en verandering. Teveel wordt echter in sloop en nieuwbouw de oplossing gezocht, zonder een gedegen cultuurhistorische afweging te maken. Wij zien in het ombouwen van bestaande gebouwen naar een nieuwe functie een duurzamere oplossing.

Zoals de intensieve actie die de HKIJ heeft gevoerd voor het behoud van het zendgebouw van de voormalige Wereldomroep in de nieuwbouwwijk Zenderpark (periode 1996-1998). Behoud van het 'Nozemagebouw' stuitte op groot verzet van de gemeente. Na landelijke erkenning van de architectonische en cultuurhistorische waarden van het gebouw, is het – na een moeizaam proces – tot behoud gekomen. Nu betitelt als 'het mooiste gebouw van Zenderpark'. Zo ook de HKIJ inzet op behoud van het gebouw van het toenmalige ziekenhuis IJsselwaarde, welk in 2004 wegbestemd werd ten koste van nieuwbouw. Dit heeft geleid tot een nieuwe zienswijze op de cultuurhistorische waarden van het gebouw. Resultaat: het gebouw is in de oorspronkelijke staat teruggebracht en geïntegreerd in het nieuwbouwproject van de geriatrische instelling IJsselwaarde.

Daarmee wordt ook de wijkidentiteit en het potentieel erfgoed beschermd. Van ons mag wat eerder overgegaan worden naar gemeentelijk bescherming van jong potentieel erfgoed.

3. Stedelijke ontwikkelingen, Kromme IJsselpark

Het gebied buiten de bebouwde kom is het buitengebied van IJsselstein en wordt omringd door een denkbeeldige 'rode contour'. In het verleden is door de (lokale) politiek de afspraak gemaakt dat buiten deze rode contouren geen woningbouw mag worden gepleegd. In het belang van het buitengebied werkt de HKIJ samen met lokale belangengroepen om te voorkomen dat bebouwing van het buitengebied in strijd kan komen met de cultuurhistorische waarden van het IJsselsteinse landelijke gebied. Zo is het belangrijk om te komen tot een cultuurhistorische waardenstelling van het landelijk gebied IJsselstein Zuid, die nu ontbreekt in de Ontwerp-omgevingsvisie.

In de Ontwerp-omgevingsvisie is opgenomen een uitbreidingslocatie met 1.700 – 1.900 woningen in het landelijk gebied IJsselstein-zuid (Kromme IJsselpark). Volgens inschatting van het College van B&W biedt het zuidelijk deel van de gemeente de beste kansen als potentiële ontwikkellocatie. Het idee is om groen-stedelijke woonmilieus te ontwikkelen, die aantrekkelijk zijn voor jonge gezinnen en starters. Aan de noordzijde tegen de rand van de stad buiten de rode contouren, wordt een discussielocatie opgenomen (op de kaart) voor kleinschalige initiatieven passend binnen de beperkingen van het gebied.

Het gebied IJsselstein-zuid maakt deel uit van de Lopikerwaard en het Groene Hart. In de Gouden Eeuw is een groot deel van het Groene Hart leeg gelepeld voor turfwinning, de brandstof in die dagen. Door kanalen en waterlopen kon de turf naar de steden vervoerd worden. Door die rooibouw op het landschap zitten we nu met de gebakken peren qua bodemdaling en CO₂-uitstoot. De eeuwen daarna kenmerkte het gebied zich door stagnatie: industrie en diensten vestigden zich bij steden en havens. Als gevolg hiervan is het landschap grotendeels ongeschonden gebleven. De Lopikerwaard is nooit ontveend. Daardoor zijn de middeleeuwse strokenverkaveling en de nog veel oudere blokverkaveling, intact gebleven.

De HKIJ kan zich vinden in de opmerkingen van de provincie Utrecht over het gebied IJsselpark (zuid): *“Het gebied IJsselpark is een gebied met veel cultuurhistorische waarden en kwaliteiten. Het is een hele oude blokverkeveling (ouder dan de naast gelegen strokenverkeveling) en hier speelt de geschiedenis van de afdamming van de Hollandse IJssel bij Klaphek. En er is de smalle Lekdijk en de relatie met de Lek en de uiterwaarden.maar het is van belang dat ze hier de bestaande structuur handhaven en respecteren en als uitgangspunt en inspiratiebron nemen voor de verdere ontwikkelingen. Het is de vraag of het voorgestelde zware programma haalbaar is in dit gebied. De driehoek van de Hogebeezendijk staat als dichtbebouwd gebied gepland (prioriteit wonen). Deze driehoek valt onder ons beleid van het Agrarisch cultuurlandschap. Van belang is dat daar de verkevelingsstructuur en het karakter van het gebied leidend is. Daarbij is dit gebied onderdeel van het Nozema-terrein. Dit is een beschermd rijksmonument (ligt net in de naastgelegen gemeente Lopik), waarbij ook rekening gehouden moet worden met de omgeving van het monument. In dit geval speelt hier de belangrijke geschiedenis van het zendstation wat zijn bestaan dankt aan de aanwezigheid van de zendmasten. Verder staat hier een provinciale ontsluitingsweg in gepland in de plannen. Ook hiervoor geldt dat daarbij de cultuurhistorische waarden in het gebied (niet alleen het landschap met de verkeveling structuur, waterlopen, relatie met de Lek en de Hollandse IJssel, maar ook de daarin aanwezige monumenten en hun relatie met de omgeving) rekening gehouden moet worden. Voor wat betreft het IJsselpark zouden we wellicht kunnen meegeven om de landschappelijke verkevelingsstructuur zoveel mogelijk te behouden en zo min mogelijk water vanuit cultuurhistorische (en waterkundig) oogpunt te dempen. om eventuele zwemplassen in te passen in de bestaande (cultuurhistorische) structuur van het gebied en in al bestaande laagtes die zijn achtergelaten door de rivieren. Ook voor het geplande groen kunnen bestaande cultuurhistorische landschapselementen het uitgangspunt vormen. Hierdoor blijft iets van het vroegere karakter van het gebied behouden voor de toekomst.....”* .

In de Ontwerp-omgevingsvisie wordt geen verband gelegd met de Nationale Omgevingsvisie (NOVI), dit is de langetermijnvisie van het Rijk op de toekomstige inrichting en ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland. De Lopikerwaard is opgenomen in het NOVI-gebied het Groene Hart. Voor het Groene Hart wordt samengewerkt in een Bestuurlijk Platform dat is samengesteld uit: de ministeries van BZK en LNV, de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, de provincies Zuid-Holland, Utrecht en Noord-Holland, de waterschappen en het bestuurlijk platform Groene Hart.

De HKIJ heeft deelgenomen aan de ontwikkeling van de Groene Hart Biografie, waarbij input is opgehaald bij bewoners/bestuurders door bureau SteenhuisMeurs. De daaruit voorkomende actualisatie van de cultuurhistorische waardenkaart, een narratief voor het Groene Hart en ontwikkelrichtlijnen vanuit landschap en cultuurhistorie, komen begin september 2021 beschikbaar. Bekend is dat hierin het landelijk gebied ‘IJsselstein Kromme IJssel’ een eigen specifieke waardering zal krijgen. Die waardering kan een belangrijk element vormen bij de rijks- en provinciale omgevingsvisie daar waar het de status van het Groene Hart betreft.

De afweging die het College van B&W in het Ontwerp-omgevingsvisie heeft gemaakt dat het Kromme IJsselpark de beste kans biedt als uitbreidingslocatie voor IJsselstein om de ‘woningnood’ te lenigen, stuit op veel bezwaren. Het landschap van de Kromme IJssel is een hooggewaardeerd landschappelijk, cultuurhistorisch en natuurlijk waardevol gebied, dat in zijn totale samenhang van grote betekenis is voor het omringende stedelijk gebied, het groenblauwe recreatieve netwerk en het grote natuursysteem.

Afgezien van de cultuurhistorische bezwaren zal het enorm duur zijn om hier woningbouw te realiseren in verband met de zwakke ondergrond van de bodem. Wij staan geheel achter de visie van de Vereniging voor Industrie en Handel IJsselstein (VIHIJ) die stelt dat alles in de conceptversie gebaseerd is op een ontwikkeling in de richting van Nieuwegein en Utrecht terwijl over de gemeentegrenzen richting de westzijde van IJsselstein (denk Lopik, Montfoort e.d.) niets is terug te vinden. VIHIJ stelt tevens dat de ontwikkeling van woningbouw in het gebied Kromme IJssel heilloos

is. Wij zijn het daar roerend mee eens. Wij geven u graag op dit onderdeel het volgende oer-Nederlandse advies: beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald!

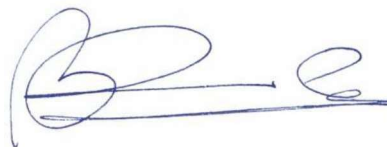
Wij vertrouwen erop dat onze opmerkingen en aanbevelingen behulpzaam zullen zijn bij de totstandkoming van de Omgevingsvisie IJsselstein en de diverse verkiezingsprogramma's.

De HKIJ wil bij behandeling van de Ontwerp-omgevingsvisie in de commissievergadering gebruikmaken van het spreekrecht om haar zienswijze toe te lichten.

Wij zien uw reactie dan ook met belangstelling tegemoet.

■■■■■ secretaris

■■■■■ voorzitter

cc. kopie politieke partijen gemeente IJsselstein

Bijlage: HKIJ-zienswijze ontwerp Omgevingsvisie; Landschap de Kromme IJssel, in woord en beeld.

LANDSCHAP VAN DE KROMME IJSSEL

Zienswijze Ontwerp Omgevingsvisie
provincie Utrecht
gemeente IJsselstein

Historische Kring IJsselstein
november 2020

Historische
Kring
IJsselstein

LANDSCHAP VAN DE KROMME IJSSEL

Deze zienswijze op de Ontwerp Omgevingsvisie van de Historische Kring IJsselstein voor de provincie Utrecht en gemeente IJsselstein neemt u mee in het landschap van de Kromme IJssel.

Bij deze zienswijze hoort een film. Deze kunt u bekijken door deze QR-code te scannen, of te gaan naar:
<https://www.youtube.com/watch?v=jZ2xepx9YyQ>

AANLEIDING

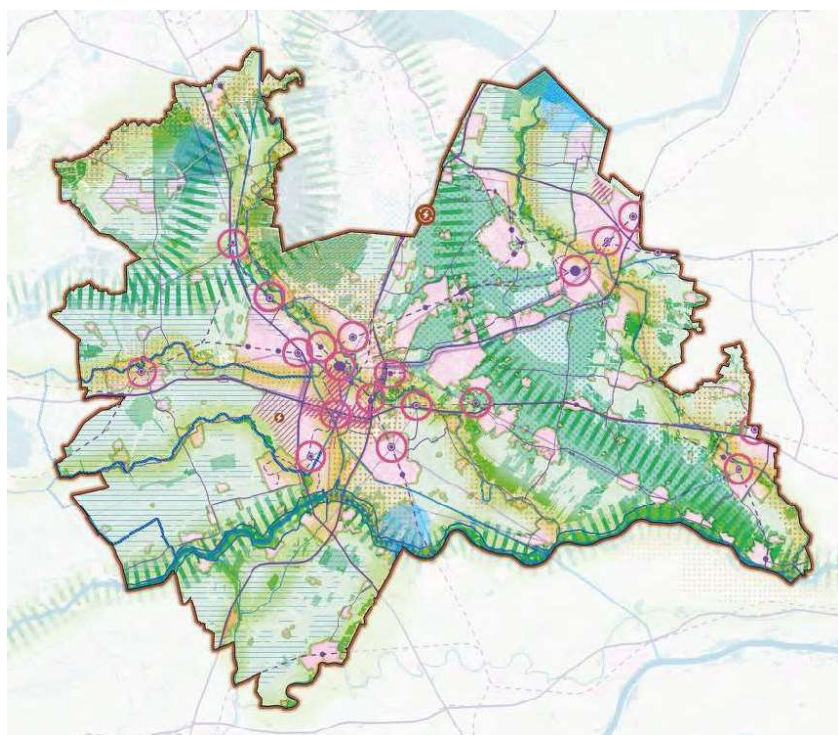

Ligging Kromme IJsselgebied

Visie provincie Utrecht 2050 (Ontwerp Omgevingsvisie)

Het landschap van de Kromme IJssel bevindt zich ten zuiden van IJsselstein, ten noorden van de Lek en ten westen van Nieuwegein. In de Ontwerp Omgevingsvisie Provincie Utrecht is het landschap van de Kromme IJssel aangeduid als onderdeel van 'te versterken grote natuursystemen, ontwikkeling groen-blauwe recreatieve structuur en versterking van de verbinding stad en land'.

Visie provincie Utrecht 2050 (Ontwerp Omgevingsvisie)

Stad en land gezond

- Ontwikkeling groenblauwe en recreatieve structuur
- Versterken stad/land verbinding

Toekomstbestendige natuur en landbouw

- Realiseren en verbeteren Natuurnetwerk Nederland
- Versterken grote natuursystemen
- Koesteren Natura 2000-gebieden
- Transitie naar duurzame landbouw

LANDSCHAP VAN DE KROMME IJSSEL

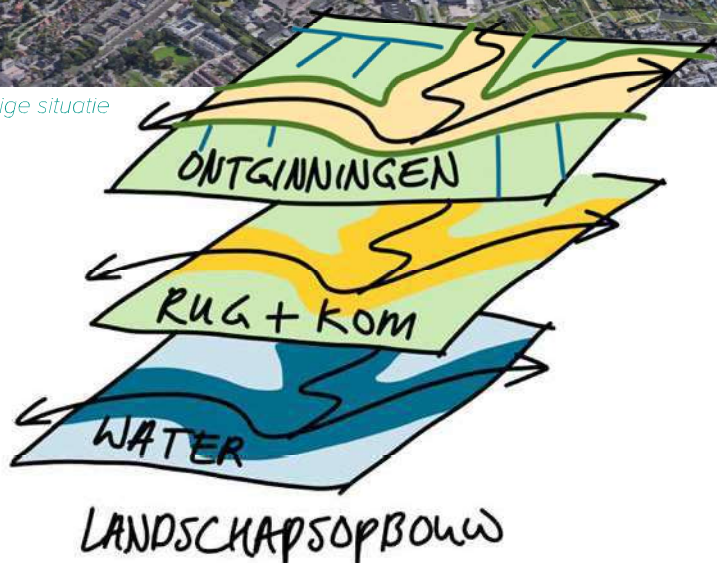
Luchtfoto 1940

Het landschap is ontstaan onder invloed van de Kromme IJssel en kent een bijzondere verkaveling. Op de luchtfoto uit 1940 is de vroegmiddeleeuwse blokverkaveling langs de Kromme IJssel in volle omvang te zien.

Luchtfoto huidige situatie

Ondanks de enorme naoorlogse verstedelijking en de toename van mobiliteit en modernisering in de landbouw, is deze unieke verkaveling nog steeds zichtbaar in een samenhangend landschap, dat uit verschillende landschapstypen bestaat. Nu als de groene mal van IJsselstein, Nieuwegein en Vianen, in het Groene Hart.

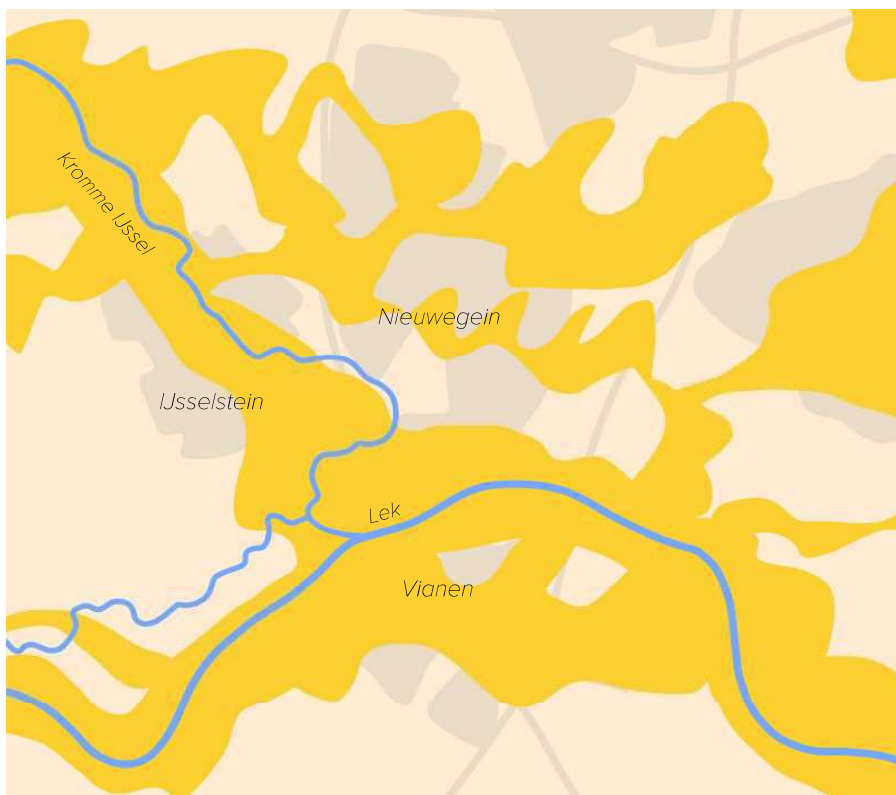

LANDSCHAPSOPBOUW

Landschapsopbouw rivierengebied

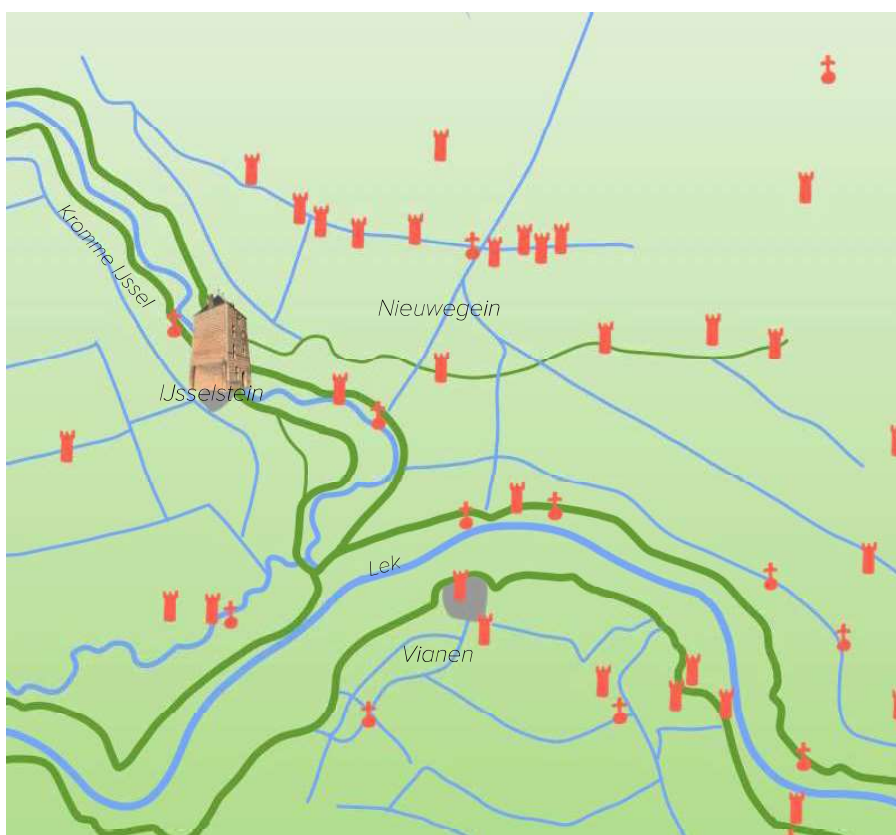
Deze unieke verkaveling is ontstaan door de mens, als gevolg van het bestaande landschap. Een landschap heeft eeuwenlang nodig gehad om zich te vormen. Het water schiep samen met de bodem voorwaarden en mogelijkheden voor het gebruik door de mens. Afhankelijk van die mogelijkheden ontstonden verschillende landschapstypen.

OPBOUW VAN HET LANDSCHAP

Ontstaan van het rivierengebied tot 1000

Deze landschapstypen zijn ontstaan onder invloed van de rivieren. De rivieren meanderden vrijelijk door dit gebied. Door afzetting van die rivieren ontstonden hogere gronden (stroomrug, in geel) die geschikt waren voor bewoning en akkerbouw. De lage gronden (kom) werden beweide.

Ontginningen omstreeks 1000-1600

Om overstromingen tegen te gaan werden dijken aangelegd en werd het gebied ontgonnen en in bezit genomen. De Loyer toren staat als overblijfsel van kasteel IJsselstein centraal in het historische centrum van IJsselstein.

HET STEDELIJK GEBIED OMARMT

In de loop van 50 jaar heeft het stedelijk gebied van IJsselstein en Nieuwegein met bijbehorende infrastructuur dit landschap zowel fysiek als overdrachtelijk omarmd.

Vanuit het landschap zijn de verschillende stedelijke oriëntatiepunten goed te zien, zoals de kerktorens, de molen en de watertoren. De Gerbrandytoren, of beter bekend als de zendmast, is niet alleen plaatselijk, maar vanuit de verre omtrek als oriëntatiepunt zichtbaar.

Het stedelijk gebied omarmt het landschap

Oriëntatiepunten in het landschap

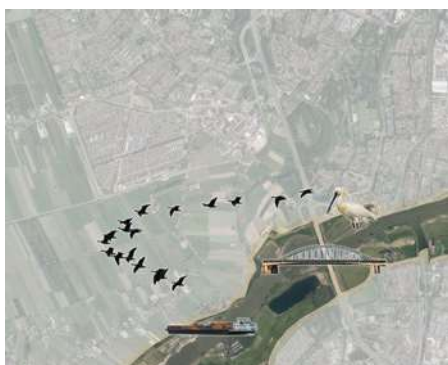
RECREATIE

Recreatieve routes van stad naar land

Vanuit de stad loopt een netwerk van aantrekkelijke en veelgebruikte recreatieve routes naar en door de verschillende landschapstypen:

Rivier

Het landschap van de rivier met zijn grote dynamiek en natuurwaarden.

Stroomrug

De stroomrug met een afwisselend landschap met cultuurhistorische, natuurlijke en recreatieve waarden.

Kom

En de laag gelegen open kommen van het Groene Hart.

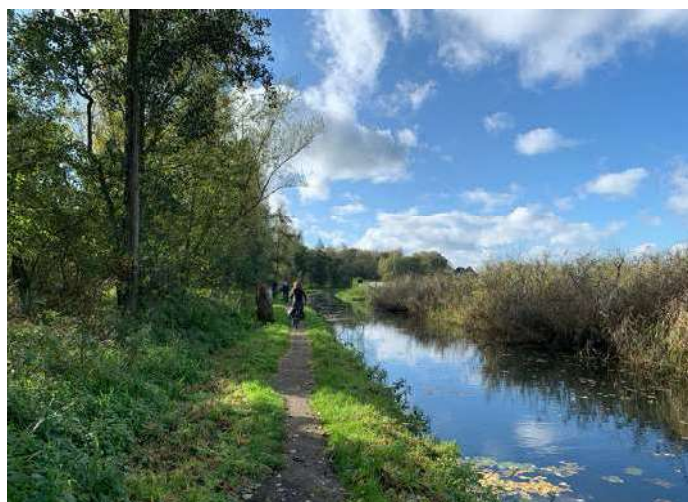
RONDLEIDING DOOR HET GEBIED

Wij nemen u mee in het landschap van de Kromme IJssel. Vanuit de oude stad IJsselstein via het Jaagpad langs de Hollandse IJssel kom je in Nieuwegein bij de aansluiting met de Kromme IJssel uit.

In dit gebied ligt het IJsselbos waar wordt gefietst en gewandeld, om vervolgens onder de Rijksweg A2 door in het landschap van de Kromme IJssel verder te gaan.

De dijk (Hoogland) leidt langs de boomgaarden die in het voorjaar hun rijke bloesem tonen, waar tijdens de herfst het loof oranje kleurt en je in het najaar het geoogste fruit kunt kopen

RONDLEIDING DOOR HET GEBIED

foto: Bart Rietveld

Beslotenheid en uitzicht over de oude kavels wisselen elkaar af. Naast mooie natuurlijke oevers en beplantingen vind je er schilderachtige taferelen en cultuurhistorisch waardevolle boerderijen.

In de richting van de dijk passeer je de Looijebrug waar de Kromme IJssel overgaat in de Enge IJssel.

Wanneer je boven aan de dijk komt wacht je een prachtig uitzicht over de rivier en de uiterwaarden met de vele vogels.

RONDLEIDING DOOR HET GEBIED

Dit is de plek waar de Kromme IJssel in 1285 is afgedamd en de Lek tot zijn huidige stroombed werd gedwongen. Je kunt hier verder gaan naar Nieuwegein of terug naar IJsselstein

Vanaf de dijk leidt dit pad via het open landschap naar de splitsing waar je kunt kiezen voor de lange afstand door Lopikerkapel met uitzicht op het omliggende landschap of richting IJsselstein.

Door het open komgebied vervolgens onder de N210 terug naar het centrum. U heeft nu een indruk kunnen krijgen van de kwaliteiten van het Kromme IJsselgebied.

SAMENGEVAT

Het landschap van de Kromme IJssel is een hooggewaardeerd landschappelijk, cultuurhistorisch en natuurlijk waardevol gebied, dat in zijn totale samenhang van grote betekenis is voor het omringende stedelijk gebied, het groenblauwe recreatieve netwerk en het grote natuursysteem.

COLOFON

Landschap van de Kromme IJssel
Zienswijze Ontwerp Omgevingsvisie
provincie Utrecht
gemeente IJsselstein

stichting Historische Kring IJsselstein
november 2020

www.hkij.nl

www.tlulandschapsarchitecten.nl

Bij deze zienswijze hoort een film. Deze kunt u bekijken door deze QR-code te scannen, of te gaan naar: <https://www.youtube.com/watch?v=jZ2xepx9YyQ>

Zienswijze 5 - Provincie Utrecht

Aan het College van B&W van de gemeente IJsselstein
Postbus 26
3400 AA IJsselstein

DATUM	14 juli 2021	TEAM	GRO
NUMMER	822847B1	REFERENTIE	[REDACTED]
UW BRIEF VAN		DOORKIESNUMMER	06 52 76 95 53
UW NUMMER		E-MAILADRES	[REDACTED]
BIJLAGE	geen	ONDERWERP	Zienswijze ontwerp omgevingsvisie IJsselstein

Geacht college,

Met belangstelling heb ik kennisgenomen van het ontwerp van de Omgevingsvisie IJsselstein, dat met ingang van donderdag 17 juni 2021 voor 6 weken ter inzage ligt.

Ik wil mijn waardering uitspreken voor het uitgebreide en zorgvuldige (participatie)proces met bewoners en stakeholders en de opzet van de visie. De visie is helder en inzichtelijk toegelicht in een prettig leesbare rapportage. De visie is helder verwoord en goed ondersteund met aansprekende beelden.

U heeft een gedegen basis gelegd voor de visie door een uitgebreide inventarisatie en analyse van de huidige (ruimtelijke) situatie en het bestaande beleid in de 'Atlas IJsselstein'. De Atlas geeft een mooi overzicht van de de identiteit en kernkwaliteiten van IJsselstein, van waaruit richting ambities voor de toekomst gewerkt kan worden.

Door de provincie is er in het voortraject gereageerd op diverse thema's in de Atlas en wij waarderen het dat u onze aandachtspunten heeft verwerkt in deze versie. Naast een inventarisatie en analyse van de huidige situatie heeft u ook uitgebreid aandacht besteed aan het huidige beleid van andere overheden, maatschappelijke trends en ontwikkelingen en de belangrijkste opgaven geïnventariseerd.

In algemene zin constateer ik dat de gemeentelijke ambities voor de diverse thema's nauw aansluiten bij de provinciale. Ons streven is om iedere ontwerp-omgevingsvisie van een integrale zienswijze te voorzien. Gelet op de reactietijd voorafgaand aan het zomerreces tot de beperk ik mij tot de drie belangrijkste opgaven die u als gemeente heeft geselecteerd: De woningbouwopgave, verduurzaming van de energievoorziening en het borgen van de (cultuur)historische en landschappelijke kwaliteiten.

Woningbouwopgave

Een van deze opgaven betreft de woningbouwopgave. U heeft de ambitieuze opgave gesteld om tot 2030 2.500 woningen te bouwen. U constateert terecht dat dit een enorme impact op de leefomgevingen veel relaties kent met diverse beleidsterreinen en thema's. Daarnaast vraagt een forse nieuwe verstedelijkingsontwikkeling afstemming op de ontwikkelingen in de regio. Daarom is in de Provinciale Interim Omgevingsverordening bepaald dat een omgevingsplan voor woningbouwontwikkeling moet passen binnen een door gedeputeerde

staten vastgesteld programma woningbouw. Dit provinciale programma is gebaseerd op drie gezamenlijk door provincie en gemeenten opgestelde regionale programma's wonen en werken. Bij IJsselstein gaat het om het regionale programma van de U16. De toegevoegde waarde van regionaal programmeren is dat er overzicht en samenhang ontstaat tussen alle plannen, en deze optimaal worden afgestemd op de regionale behoefte. U heeft onderzocht dat u binnenstedelijk nog kan verdichten binnen de kern van IJsselstein met 600-800 nieuwe woningen. Deze keuze sluit goed aan op onze basis principes voor verstedelijking. Vanuit het Programma Versnelling Woningbouw zijn we ook bij diverse projecten betrokken. U geeft verder in de visie aan dit aantal onvoldoende is om vorm te kunnen geven aan uw woningbouwambities en meer ruimte zoekt ten zuiden van de kern IJsselstein, middels plannen voor het Kromme IJsselpark.

De woningbouwontwikkeling in het Kromme IJsselpark (1.800 woningen) is niet opgenomen in het regionale programma wonen en werken voor de U16, en ook niet in het Ontwerp Provinciaal programma wonen en werken. Dit betekent dat de regionale afstemming hierover nog moet plaatsvinden. Vooruitlopend hierop heeft u ons gevraagd om een pré quick scan uit te voeren zodat u een eerste indicatie heeft over het project. Door de omvang en complexiteit van het project lukt dat pas na het zomerreces. Wel is op voorhand duidelijk dat een dergelijke grote woningbouwontwikkeling op deze locatie op gespannen voet staat met de basisprincipes voor verstedelijking zoals verwoord in paragraaf 4.4 van onze Omgevingsvisie provincie Utrecht. Inmiddels heeft u ons uitgenodigd een overleg over de eindrapportage van de studie naar de N210 in combinatie met uw woningbouwambities. Maar vooruitlopend daarop gaan wij graag het gesprek met u aan. Een woningbouwproject zoals het Kromme IJsselpark waarin 1800 woningen zijn opgenomen vraagt om een zorgvuldige integrale en regionale afweging. Niet alleen de bereikbaarheid voor de nieuwe inwoners is van belang; ook het bereikbaar houden van de rest van de regio is een belangrijk issue.

Verduurzaming energievoorziening

De volgende belangrijke opgave die de gemeente ziet is de verduurzaming van de energievoorziening. U geeft aan dat deze opgave een, met de beoogde woningbouw vergelijkbare, grote impact heeft op zowel ruimte als de andere beleidsthema's. Ook de provincie heeft ambities op het gebied van energietransitie. Vanuit het Programma energietransitie kunnen we de gemeenten ondersteunen bij energiebesparing, faciliteren bij projecten, bijdragen aan uitvoering van de Regionale Energie Strategieën (RES) en ondersteunen van gemeenten bij het opstellen van de Transitievisies Warmte.

U geeft aan dat u samen met de gemeenten Lopik en Montfoort bezig bent met het opstellen van een afwegingskader voor zon- en windenergie. Het regionaal oppakken van gebiedsoverschrijdende thema's leidt tot meerwaarde en zullen wij van harte ondersteunen. Vanuit de provincie wil ik graag benadrukken dat voor een uitvoerbare RES een goede balans tussen zon en wind aandachtspunt is. Ik zou u dan ook van harte willen uitdagen locaties voor windenergie in IJsselstein te onderzoeken.

(Cultuur)historische en landschappelijke kwaliteiten

Tot slot concludeer ik, samen met u, dat het borgen van de (cultuur)historische en landschappelijke kwaliteiten een belangrijke opgave is.

In de omgevingsvisie spreekt u de ambities uit om in te zetten op behoud en versterking van het kleinschalige, historische karakter van de linten. Daarnaast zoekt u ook meervoudige ontwikkellocaties aan de stadsranden. Het verenigen van deze dubbele ambitie zou heel goed samen kunnen komen in een integrale ontwikkelvisie voor de kernrandzone. De kernrandzone is het gedeelte van het landschap en het landelijk gebied dat direct aansluit aan het stedelijk gebied. Deze zone om de Utrechtse kernen is van grote waarde voor de leefbaarheid van de kern als uitloophed en door de hier aanwezige stedelijke functies. Wij stimuleren gemeenten om hun kernrandzone(s) in breder verband te bekijken en hiervoor een integrale ontwikkelvisie op te stellen. Idealiter neemt de gemeente het initiatief om voor de gehele kernrandzone gezamenlijk met gebiedspartijen en de provincie een integrale ontwikkelvisie op te stellen. Als we overeenstemming bereiken over de ontwikkelvisie, kan deze door de gemeente worden gehanteerd als uitnodigend beleidskader. Er is ruimte voor planinitiatieven die hier binnen passen.

Ook de rol van de landbouw heeft gevolgen voor het landschap. U geeft aan dat de vrijkomende agrarische bebouwing in het gehele buitengebied een opgave vormt in de komende jaren. Vanuit de provincie willen we

vanuit de aanpak Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB), graag ondersteunen door inbreng van kennis en instrumenten.

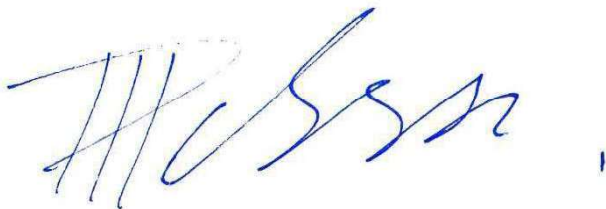
Aan het begin van het visiedocument staat onder de uitgangspunten dat IJsselstein regionaal georiënteerd wil zijn en dat de opgaven gemeentegrenzen overschrijden. Bij een VAB aanpak helpt het als gemeenten bereid zijn samen te werken, bijvoorbeeld door samen te werken aan visievorming voor transformaties in de lintbebouwing, samen een sloopadministratie bij te houden en uitwisselbaarheid van sloopmeters mogelijk te maken. Net als bij de kernrandzones geldt (gezamenlijke) visievorming bij een betere samenwerking en een vlottere afhandeling van initiatieven. IJsselstein geeft als doel voor VAB aan andere functies zoals wonen mogelijk te willen maken. We gaan graag met u in gesprek over de aanpak VAB en wat de provincie u op dit vlak kan bieden.

Samenwerking in de gebiedsgerichte uitvoering – Omgevingsagenda gemeenten

Bij een deel van de door u gestelde opgaven en sleutelprojecten zijn wij reeds met u in gesprek of werken wij al langere tijd samen. Over nieuwe en toekomstige opgaven gaan wij ook graag vroegtijdig met u in gesprek om, liefst al vanaf het moment dat kaders en kansen nog geduid moeten worden, samenhangend te verkennen hoe we in de opgave als één overheid kunnen acteren. Deze wens komt voort uit de nieuw manier van samenwerken (werkwijze Omgevingsagenda Gemeenten) die wij nastreven conform de doelstellingen van de Omgevingswet. Daarnaast zal er met u de samenwerking worden gezocht vanuit een groot aantal programma's die nu in ontwikkeling zijn. Zoals bijv. vanuit het programma Gezond en Veilig, het programma Energietransitie en het programma Circulariteit. Door samen te werken met anderen in programma's, kunnen we de provinciale en gemeentelijke omgevingsvisie omzetten in concrete plannen.

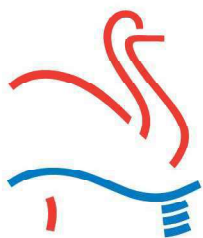
Wij grijpen wat dat betreft de komst van de Omgevingswet, en daarbij ook het momentum van de totstandkoming van de provinciale en de gemeentelijke omgevingsvisie, graag aan als vliegwiel voor het aangaan van deze nieuwe manier van samenwerken in de gebiedsgerichte uitvoering.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht,
Namens hen,

H.P. (Huib) van Essen
Gedeputeerde Ruimtelijke Ontwikkeling, Omgevingswet, Energietransitie en Klimaat

Zienswijze 6 – HDSR

HOOGHEEMRAADSCHAP
**DE STICHTSE
RIJNLANDEN**

veilige dijken • droge voeten • schoon water

Kies soort verzending.
Gemeente IJsselstein
T.a.v.
Postbus 26
3400 AA IJsselstein

Datum

27 juli 2021

Contactpersoon

Contactpersoon.

Telefoonnummer

+3130 634 5728

Uw brief d.d.

Uw kenmerk

Ons kenmerk

1797465

Onderwerp

Reactie Ontwerp omgevingsvisie HDSR op
gemeente IJsselstein

Bijlage(n)

Geachte heer ,

U hebt ons de Ontwerp-omgevingsvisie van de gemeente IJsselstein gestuurd. In deze brief ontvangt u onze reactie.

Proces voorafgaand

Het waterschap is betrokken geweest bij de totstandkoming van de visie. Het afgelopen periode is het waterschap betrokken geweest bij diverse bijeenkomsten. Veel van onze opmerkingen en van ons beleid zijn tijdens de bijeenkomsten verwerkt.

Onze conclusie

Wij zijn van mening dat water- en klimaatbelangen, zoals ook verwoord in onze wateragenda, binnen de Omgevingsvisie een prominente plaats hebben gekregen. Met de geformuleerde ambities realiseert de Gemeente een gezonde- en duurzame leefomgeving, waarbij het gebied is voorbereid op klimaatveranderingen. Wij zouden in de toekomst graag op dezelfde constructieve manier betrokken willen worden bij de verdere uitwerking als de Omgevingsvisie wordt geïmplementeerd in Omgevingsplannen.

Opmerkingen op de visie

Om de Ontwerp-omgevingsvisie verder te optimaliseren vragen wij u om onderstaande opmerkingen te verwerken.

1. In het document wordt over waterveiligheid gesproken, hier komt het concept 'meerlaagse veiligheid' echter niet aan de orde, wij adviseren u om dit concept te verwerken in de Omgevingsvisie. Dit voorziet in een strategie mochten de waterkeringen het onverhoopt een keer begeven.
2. De klimaatbestendigheid van de gemeente heeft een prominente plaats in de Omgevingsvisie, om deze prominente plaats te bevestigen adviseren wij u om in de visie te verwijzen naar de Leidraad Klimaatadaptief Bouwen, dit document is ontwikkeld in samenwerking met de provincie, gemeenten en het waterschap en bied duiding voor een klimaatbestendige inrichting.

Poldermolen 2
Postbus 550
3990 GJ Houten
T (030) 634 57 00
post@hdsr.nl
www.destichtserijnlanden.nl

Tot slot

Voor vragen kunt u contact opnemen met de heer _____, bereikbaar via telefoonnummer _____
of e-mail watertoets@hdsr.nl.

Met vriendelijke groet,
Dijkgraaf en hoogheemraden,
namens hen,

Mevrouw E. van Grol
Directeur Sterke Lekdijk en manager Ontwikkeling Strategie en Advies

Indieners 1. (BBW)

BB+W – KLANK EN ADVIESGROEP VAN EN VOOR IJSSELSTEIN

IJSSELSTEIN IJZERSTERK 2.0

**“ALS JE NIET WEET WAAR JE VANDAAN KOMT
WEET JE OOK NIET WAAR JE NAAR TOE MOET”**

BB+W

ONGEVRAAGD ADVIESGROEP VAN EN VOOR IJSSELSTEIN

BB+W IS EEN SAMENSPEL VAN INDIVIDUELE KRACHTEN DIE STREVEN NAAR BEHOUD EN IDENTIFICERING VAN CULTUURHISTORISCH ERFGOED IN HET ALGEMEEN EN DAT VAN IJSSELSTEIN IN HET BIJZONDER. WIJ DOEN DIT DOOR MIDDEL VAN GEVRAAGD- EN ONGEVRAAGD ADVIES EN ZO NODIG MET INTERVENTIES. [REDACTED] BOEKDRUKKER – [REDACTED] ONBEZOLDIGD EN ONBEVREESD DIRECTEUR MUSEUM IJSSELSTEIN (ACCOUNTANT) – [REDACTED] VOORZITTER STICHTING BOOGBRUG VIANEN (BEELDEND KUNSTENAAR)

BB+W – KLANK EN ADVIESGROEP VAN EN VOOR IJSSELSTEIN

IJSSELSTEIN IJZERSTERK 2.0

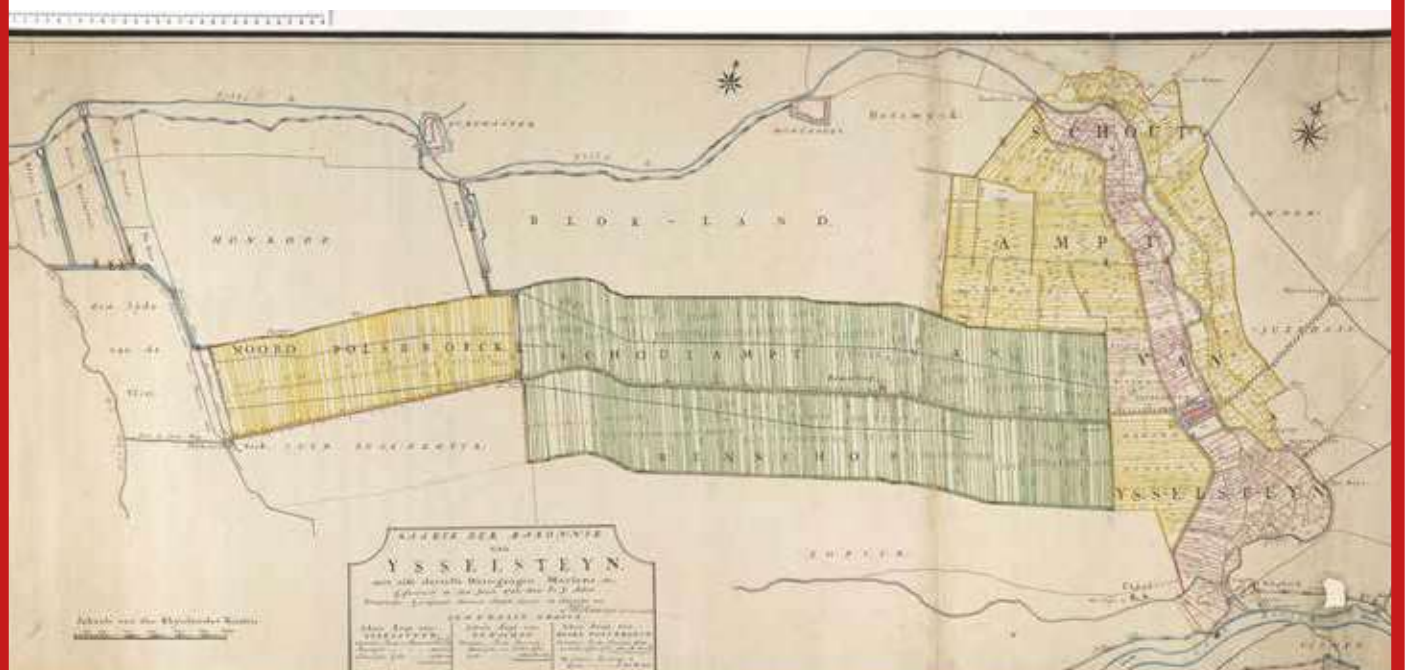
“ALS JE NIET WEET WAAR JE VANDAAN KOMT
WEET JE OOK NIET WAAR JE NAAR TOE MOET”

IN 2017 HEEFT BB+W MET HET MANIFEST **IJSSELSTEIN IJZERSTERK** EEN SIGNAAL AFGEGEVEN VOOR EEN KRACHTIGE EN AUTONOME STAD. DE SAMENWERKING MET MONTFOORT BRACHT DE AUTONOMIE VAN IJSSELSTEIN TOEN NOG IN GEVAAR. INMIDDELS IS DIT GEVAAR NA DE ONTVLECHTING GEWEKEN. NIEUWE ONTWIKKELINGEN EN GEVAREN STAAN VOOR DE DEUR. MET **IJSSELSTEIN IJZERSTERK 2.0** DOET BB+W EEN KRACHTIGE OPROEP OM IJSSELSTEIN VOOR DE LANGE TERMIJN AUTONOMOOM TE HOUDEN. GEMEENTEN IN DE ZUIDWESTHOEK VAN DE PROVINCIE ZIJN NU NAAR ELKAAR AAN HET KIJKEN VOOR MOGELIJKE SAMENVOEGINGEN MET ALS DOEL SCHAAALVERGROTING EN EFFICIENCYWINSTEN. IN DAT ‘KIJKEN NAAR ELKAAR’ PLEIT BB+W ERVOOR DAT IJSSELSTEIN NAAR HET RIJKE CULTUURHISTORISCHE VERLEDEN KIJKT, NAAR DE GRENZEN VAN HET VROEGERE LAND VAN IJSSELSTEIN WAAR BENSCHOP EN NOORD POLSBROEK ONDER VIELEN. **IJSSELSTEIN IJZERSTERK 2.0** IS EEN VISIEDOCUMENT EN MANIFEST VOOR EEN AUTONOME EN TOEKOMSTBESTENDIGE VESTINGSTAD IJSSELSTEIN.

Baronie van IJsselstein

500 jaar lang vormde de Baronie een zelfstandig gebied in de 17 Provinciën en de latere Republiek. Het bleek een ijzersterk verband. Vanaf de middeleeuwen voerde IJsselstein een eigen koers. IJsselstein had als vrijstad eigen wetten en gebruiken, los van Stichtse of Hollandse wetgeving. Het Land van IJsselstein ofwel Baronie van IJsselstein was een enclave in het Stichtse gebied op de grens van Holland. Deze enclave was ontstaan vanuit IJsselstein met een ontginning van de woeste gronden: een wetering die tot aan de Vlist liep, zo'n 20 kilometer in lengte en met 'cope'verkaveling in de dwarsrichtingen. Dit was het achterland van IJsselstein, landgebied dat bij IJsselstein behoorde. De kasteelheren van weleer vochten in verschillende oorlogen voor een sterke autonomie van hun stad en deze landgoederen. Binnen de grenzen van IJsselstein waren de bewoners, de 'poorters', gevrijwaard van het landelijk gerecht.

In 1795 werden de privileges van IJsselstein door de Fransen opgeheven. Twintig jaar later, nadat de Fransen verdreven waren, werd het nieuwe Koninkrijk der Nederlanden ingericht en het oude Land van IJsselstein opgedeeld in Benschop en Polsbroek. Beide gemeenten kregen toen een eigen stadhuis, burgemeester en raad. In 1989 besloten Provincie Utrecht en Tweede Kamer om Benschop en Polsbroek op te heffen en beide gemeenten in te delen bij de gemeente Lopik. De gemeenteraden van Benschop en Polsbroek waren hierover ontstemd en concludeerde dat er geen duidelijke rechtvaardiging bestond voor deze herindeling omdat "enige verwantschap met Lopik ontbrak".

Voor de oude indeling / aanluiting bij IJsselstein was geen aandacht. IJsselstein was druk met de realisatie van Zenderpark en liet alles zonder protest gebeuren.

BB+W pleit na 32 jaar voor rechtvaardiging van de geschiedenis en verzoekt het college en raad te onderzoeken hoe het historische grondgebied bij gemeentelijke herindeling weer IJsselsteins grondgebied kan worden. Een krachtige autonome stad heeft voldoende grondgebied nodig, met name bij uitbreiding van de woningbehoefte van haar bewoners. IJsselstein dient haar ambitie van uitbreiding van het grondgebied in de omgevingsvisie krachtig uit te dragen en bij Provinciale Staten en Tweede Kamer aan te kloppen. Voor BB+W staat een autonoom IJsselstein buiten kijf. Benschop en Polsbroek hebben hun eigen identiteit bewaard. Met beide gemeenschappen kunnen wij gezamenlijk optrekken en uitkomst bieden bij de grote vraagstukken waarvoor we staan. Gezamenlijk naar de toekomst kijken geeft perspectief. Samen staan we ijzersterk.

PLAN KROMME IJSSELPARK

In 2020 lanceerde het college van IJsselstein het plan Kromme IJsselpark met daarin 1500 woningen tot aan de Lekdijk. Dit plan maakt duidelijk dat IJsselstein, door een te kort aan grondgebied, een foute weg is ingeslagen. De cultuurhistorische waarde, de landschappelijke waarde en de recreatieve waarde in het Kromme IJsselgebied is hier te hoog voor onherroepelijke aantasting. De gelanceerde plannen worden door het college welliswaar prachtig 'omschreven en verkocht' maar verbleken bij de schoonheid en de openheid van het natuurgebied. De blokverkaveling in aansluiting met het open landschap van de copenverkaveling is uniek. Ook het stroomgebied van Enge en Kromme IJssel in relatie met de historische IJsseldam zijn onaantastbare landschappelijke kenmerken. In 2018 heeft BB+W de gemeenten IJsselstein en Lopik verzocht dit unieke landschap te beschermen als 'natuurgebied'. Lopik antwoordde met het ontwikkelingsplan de Groene Driehoek uit 2005, opgesteld door Lopik, Montfoort en Oudewater. Van de gemeente IJsselstein heeft BB+W tot op heden geen antwoord ontvangen!

Uit de legenda:

- Lekdijk (groen): waardevolle kades en dijken: behoud in huidige staat
- paars: niet afgegraven uiterwaarden Hollandse IJssel: middelhoge arch. verw.
- donderrood: prehistorische meandergordel: hoge arch. verw.
- lichtblauw: oude, diep gelegen prehistorische meandergordel: middelhoge arch. verw.

Gemeente IJsselstein: uitsnede archeologische beleidsadvieskaart (2005)

Het Kromme IJsselgebied is uniek. Dit gebied volbouwen wordt door o.a. Werkgroep Behoud Lopiker waard, Historische Kring IJsselstein, Groen Platform IJsselstein en de Vereniging Industrie en Handel IJsselstein om diverse redenen afgekeurd.

Uitbreiding van de woningbehoefte heeft goede mogelijkheden ten westen van IJsselstein. De copenverkaveling is hier het minst kwetsbaar en biedt IJsselstein mogelijkheid te groeien tot een autonome stad met 40.000 inwoners: een aantal waarbij een kleine stad groot zal zijn en krachtig zal blijven. Gemeentelijke herindelung van het oude grondgebied is hier van actueel belang. Nogmaals: Benschop en Polsbroek waren IJsselsteins grondgebied!

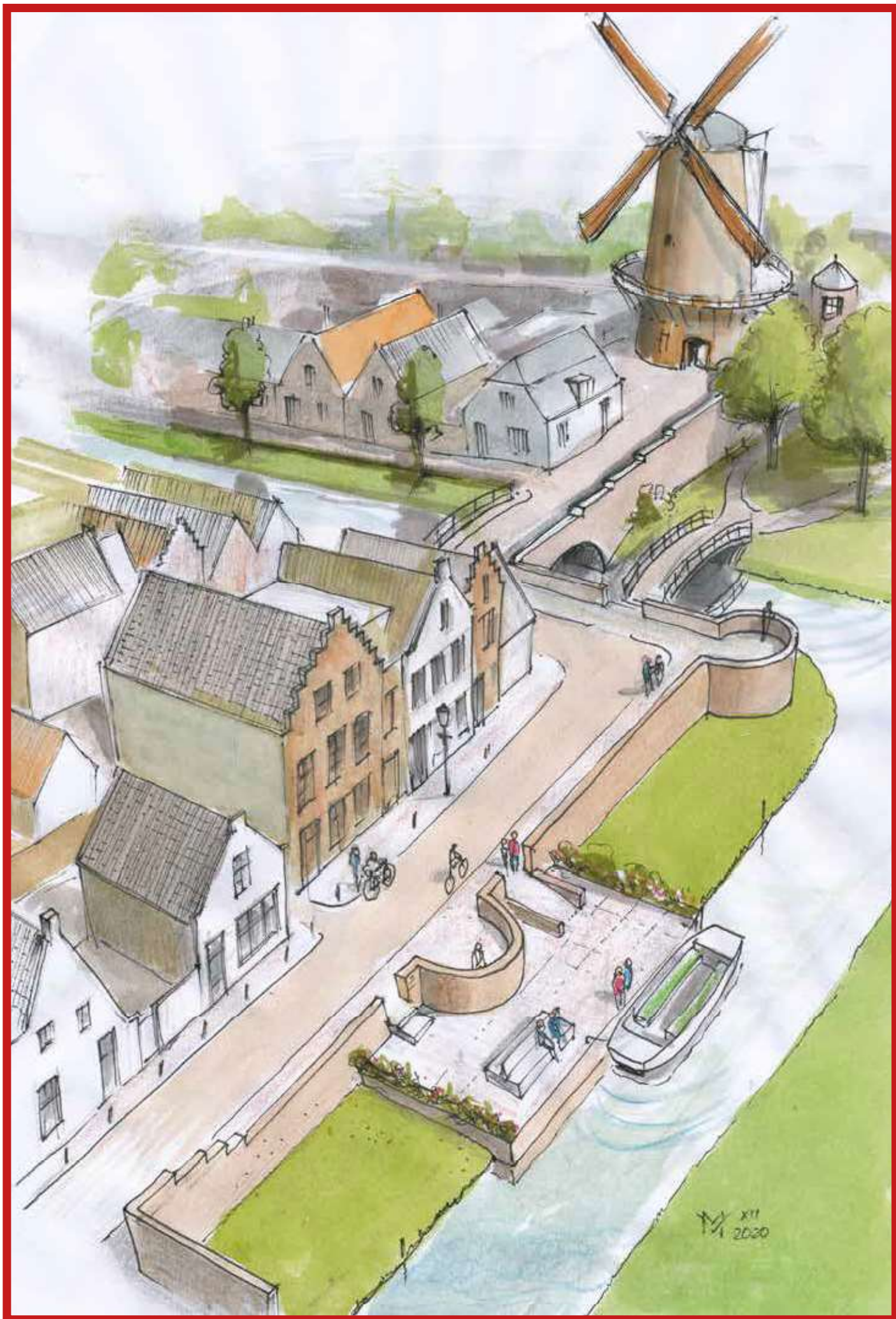
VESTINGSTAD IJSSELSTEIN

In 2021 heeft BB+W het integrale plan **Vestingstad IJsselstein** gelanceerd. Nadat in 1993 de minister van OCW het verzoek, om de gehele vesting van IJsselstein tot Rijksmonument aan te wijzen, had afgewezen, is het concept van de middeleeuwse vesting nu opnieuw leven ingeblazen. Tijdens de laatste bouwontwikkelingen aan de Molenstraat kregen de vestingwerken nieuwe aandacht. Op deze aansprekende locatie is het mogelijk de stadsmuur en twee verdedigingstorens samen met de Benschopperpoort in beeld te brengen. Aansluitend hierop kan aan de IJsselpoort ook een herinnering van de middeleeuwse stadsmuur worden gerealiseerd. En omdat de stadsgracht gaaf om de stad ligt is het mogelijk een rondgang in de bestrating te visualiseren. Andere details, zoals herinrichting van bastion Zwijg Utrecht en de vier stadspoorten, maken het plan tot een krachtige uitspraak naar de toekomst.

Gemeentelijke Monumenten Aanwijzing voor de gehele vesting is nu al mogelijk en nadat het plan is uitgevoerd, heeft de vesting voldoende status als Rijksmonument. Realisatie van dit plan, met voornamelijk gelden uit subsidies en fondsen, leidt tot versterking van de autonomie van de stad. Haar bewoners krijgen met **Vestingstad IJsselstein** historisch besef, inhoudelijke rijkdom en fysieke meerwaarde.

Enkele kernpunten uit **IJsselstein IJzersterk** die in 2017 actueel waren en nog steeds gelden:

- > parkeerproblemen oplossen door de parkeergarages te vullen door adequate en gevarieerde tariefstelling. Parkeren aan de Walkade en Kronenburgplantsoen komt te vervallen. De bewoners krijgen passende parkeerfaciliteiten in de parkeergarages;
- > het verstrekken van kostbare externe adviesopdrachten tot een minimum beperken. In plaats daarvan betrokken en competente burgers vragen om mee te schrijven aan adviezen waar behoefte aan is. Dit verhoogt de betrokkenheid van veel IJsselsteiners en resulteert in een grote financiële besparing
- > het Groene Hart respecteren en omarmen, IJsselstein als 'poort van de Lopikerwaard'
- > IJsselstein, een stad die de potentie heeft om een modelstad te zijn voor de provincie Utrecht, Nederland en de Eurozone. IJsselstein heeft daarvoor alles in huis. Wat ons te doen staat is de ervaring, kennis en kunde te verbinden met de krachtige houding van aanpakken en doorpakken. Stadsbestuur en organisatie creëren de voorwaarden om deze uitdaging samen met de actieve IJsselsteinse gemeenschap invulling te geven.

BB+W IS EEN SAMENSPEL VAN INDIVIDUELE KRACHTEN DIE STREVEN NAAR BEHOUD EN IDENTIFICERING VAN CULTUURHISTORISCH ERFGOED IN HET ALGEMEEN EN DAT VAN IJSSELSTEIN IN HET BIJZONDER. WIJ DOEN DIT DOOR MIDDEL VAN GEVRAAGD- EN ONGEVRAAGD ADVIES EN ZO NODIG MET INTERVENTIES. [REDACTED] BOEKDRUKKER - [REDACTED] ONBEZOLDIGD EN ONBEVREESD DIRECTEUR MUSEUM IJSSELSTEIN (ACCOUNTANT) - [REDACTED] VOORZITTER STICHTING BOOGBRUG VIANEN (BEELDEND KUNSTENAAR)

BB+W HEEFT BELANGRIJKE BIJDAGEN GELEVERD BIJ O.A:

1986 - 1996	ACTIE TEGEN WONINGBOUW WALKADE, BESCHERMING STADSMUUR EN REALISATIE VESTINGPLANTSOEN
1992 - HEDEN	ONTWIKKELING EN TOTSTANDKOMING KASTEELGEBIED
1995	BEHOUD ZENDERGEBOUW EN PORTIERSLOGE RADIO NEDERLAND WERELDOMROEP (NOZEMA)
1999 - HEDEN	INTEGRALE VISIE BINNENSTAD/ HERINRICHTING SCHUTTERSGRACHT/ONTWIKKELINGEN BINNENSTAD
2000 - 2015	TOTSTANDKOMING NIEUW KLOOSTERPLANTSOEN
2004	NOTA BOUWHOOGE
2005	ZIENSWIJZE REGIONAAL STRUCTUURPLAN
2008	VISIE OP IJSSELSTEIN STADSARCHIEF
2016	REACTIE OP STADSVISIE 'HALLO TOEKOMST'; EEN COLLEGE-DOORKIJK NAAR 2030
2017	'IJSSELSTEIN IJZERSTERK', EEN MANIFEST VOOR EEN KRACHTIGE EN AUTONOME VESTINGSTAD
2018	VERZOEK TOT 'AANWIJZING NATUURGEBIED STROOMGEBIED Klaphek' BIJ GEMEENTEN IJSSELSTEIN EN LOPIK
2018	ZIENSWIJZE ONTWERP 2 ^E PARTIËLE HERZIENING PROVINCIALE RUIMTELIJKE STRUCTUURVISIE: 'DE KROON'
2020	PROCES TOT BESCHERMING KROMME IJSSEL-GEBIED / ONTWIKKELING VESTINGWERKEN MOLENSTRAAT
2020	ZIENSWIJZE OMGEVINGSVISIE PROVINCIE UTRECHT
2020 - HEDEN	PARTICIPATIE / ZIENSWIJZE OMGEVINGSVISIE GEMEENTE IJSSELSTEIN
2021	INSPIRATIEDOCUMENT / INTEGRAAL PLAN VESTINGSTAD IJSSELSTEIN
2021	AANZET TOT AANWIJZING VAN HET COMPLEX VESTINGSTAD IJSSELSTEIN ALS GEMEENTELIJK MONUMENT
AUGUSTUS 2021	'IJSSELSTEIN IJZERSTERK 2.0', EEN ZIENSWIJZE EN MANIFEST VOOR EEN AUTONOME EN TOEKOMSTBESTENDIGE VESTINGSTAD IJSSELSTEIN

adviesgroep van en voor IJsselstein

p. Walkade 15 3401DR IJsselstein

Gemeente IJsselstein
T.a.v. Burgemeester en Wethouders
Overtoom 1
3401 BK IJsselstein

IJsselstein, 9 maart 2021

Betreft: ambtelijke concept omgevingsvisie IJsselstein versie februari 2021

Geacht college,

Tijdens een digitale meeting op donderdag 25 februari jl. heeft de gemeente, bij monde van Kuiper Company uit Rotterdam, de ambtelijke concept omgevingsvisie toegelicht. Het plan als geheel verontrustte ons al tijdens het lezen van het vooruit gezonde, boekwerk in grote mate. Om de 'verwachtingen te managen' werden alle deelnemers op 25 februari tijdens het afsluitende vragenronde te verstaan gegeven dat het college niet voornemens is om veel aan visie aan te passen. Unaniem waren alle deelnemers met stomheid geslagen en maakte dit ook duidelijk kenbaar. Waarom besteden wij hier immers zoveel tijd aan? Weet het college onze inbreng wel op de juiste waarde te schatten of zijn dergelijke overlegvormen slechts voor de Bühne?

In de kern krijgen wij de indruk dat de omgevingsvisie door het college misbruikt wordt, door het als onderligger te gebruiken, om de door het college gewenste nieuwbouwplannen in het Kromme IJssel-gebied te realiseren.

Bovenstaande is voor BB+W aanleiding om in dit conceptstadium schriftelijk te reageren.

In onze reactie onderkennen wij de volgende vijf aandachtspunten:

1. Proces van participatie
2. Gemeente Lopikerwaard/Utrechtse Waarden
3. Woningbouw
4. Kromme IJssel-gebied
5. Vestingstad IJsselstein

1. Proces van participatie

Met ongenoegen moeten wij helaas vaststellen dat er, in de breedte van het proces, geen sprake is geweest van adequate participatie vanuit het maatschappelijke veld. Dit gevoel werd unaniem gedeeld door alle maatschappelijke vertegenwoordigers die wij hebben gesproken.

Op 9 maart 2020 mochten wij participeren in een bijeenkomst met vertegenwoordigers van 'cultuur' en het 'landschap/groen'. Deze bijeenkomst was inventariserend van aard. Deelnemers mochten mee denken over waar de behoeften van IJsselstein liggen en hoe deze ingevuld kunnen worden.

Vervolgens ontvingen wij in februari 2021 de ambtelijke concept omgevingsvisie. Deze visie werd in de eerder genoemde digitale meeting van 25 februari toegelicht. Deelnemers aan deze meeting waren vertegenwoordigers uit het maatschappelijke veld van 'cultuur', 'landschap/groen' en 'ondernemers'.

Unaniem herkende niemand iets van wat in de eerdere sessie was besproken. Met de input van de eerdere bijeenkomst was niets maar dan ook niets gedaan. Ronduit stuitend werd het toen tijdens het 'vragenrondeje' door de gesprekleider duidelijk werd gemaakt dat met de belangrijkste ingebrachte aanbevelingen door het college waarschijnlijk niets zou worden gedaan.

Kortom de participatie bestond uit slechts twee bijeenkomsten. Een bijeenkomst waar wij vol mochten meepraten en een afsluitende bijeenkomsten waar wij voor voldongen feiten werden geplaatst. In retrospectief hebben wij sterk het gevoel dat deze vorm van participatie slechts voor de vorm heeft plaatsgevonden en dat er geen moment de oprechte intentie bestond om met de belangrijke inbreng, van het gehele maatschappelijke veld, serieus iets te doen.

Feit is dat er door tientallen maatschappelijke vertegenwoordigers veel tijd besteed is om tot afgewogen en gedegen inbreng te komen. Dan is het meer dan frustrerend dat daar niets mee wordt gedaan. Let wel, wij spreken hier niet alleen voor onszelf. Dit gevoel werd door alle betrokkenen uit het maatschappelijke veld zo ervaren.

Over participatie-processen het volgende:

BB+W heeft ervaring met participatie-processen. In bijvoorbeeld de vier arena-debatten 'Visie landelijk gebied', werd onze participatie wel degelijk opgenomen, dit in tegenstelling van bijvoorbeeld de Urgentie-agenda, waar onze inbreng niet werd opgenomen.

<https://bugelhajema.nl/bestanden/ijsselstein/Visie%20landelijk%20gebied%2020190402.pdf>

BB+W adviseert ook buiten de IJsselsteinse gemeentegrenzen en participeerde o.a. bij de ontwikkeling van de Provinciale Omgevingsvisie. In bijlage 1. vindt u onze zienswijze op deze Provinciale Omgevingsvisie en onze reactie op de beantwoording. Ons advies richtte zich met name op het Kromme IJssel-gebied.

Tenslotte een opmerking over het IJsselsteinse participatie-proces in het algemeen. In 2018 hebben wij als adviesgroep de gemeenten Lopik en IJsselstein verzocht het stroomgebied van de Kromme IJssel aan te wijzen als 'Natuurgebied' (bijlage 2). Lopik heeft hierop een beargumenteerde reactie gegeven. Van de gemeente IJsselstein hebben wij tot heden geen enkele reactie ontvangen! Zie hier een voorbeeld van hoe met burger-participatie in IJsselstein wordt omgegaan.

2. Gemeente Lopikerwaard/Utrechtse Waarden

IJsselstein is met haar rijke geschiedenis en 34.000 inwoners een stad van formaat. En IJsselstein is heel klein als het gaat om oppervlakte.

Daarom verbaasde het alle deelnemers aan de laatste bijeenkomst van 25 februari dat de omgevingsvisie wel een visie heeft over nieuwbouw (terwijl de ruimte hiervoor ontbreekt) en geen visie heeft over samenwerking met andere gemeenten in de regio.

BB+W is van mening dat je niet tot een adequate omgevingsvisie kunt komen zonder dat duidelijkheid bestaat over de mogelijkheden tot samenwerking van gemeenten in de regio. Dit hebben wij in de bijeenkomst van 9 maart 2020 ook duidelijk ingebracht maar heeft helaas op geen enkele wijze een vervolg gekregen.

Voor BB+W is het duidelijk: zelfstandig gaat IJsselstein haar woningbouw ambities niet realiseren. IJsselstein moet tot een keuze komen om op termijn samen te gaan met gemeenten ten westen van IJsselstein dan wel samenwerken met gemeenten ten noorden en/of ten oosten van IJsselstein (Utrecht en/of Nieuwegein).

Afhankelijk van de uitkomst van deze oriëntatie geeft dat richting aan de omgevingsvisie of de beoogde woningbouw ten westen van IJsselstein of meer ten noord/oosten moet plaatsvinden.

Gemeente Lopik is nu, parallel aan de omgevingsvisie, actief met een brede oriëntatie welke strategische koers voor Lopik het meest gewenst is. Dat is de goede volgorde van het proces. Ergo IJsselstein had volgens BB+W ook moeten gaan voor een dergelijke aanpak c.q. moet alsnog op korte termijn komen met een visie op samenwerking met gemeenten in de Lopikerwaard/Utrechtse Waarden of Utrecht/Nieuwegein.

Als het gaat om invulling van de gewenste woningbouwbehoefte van 2500 woningen is onze conclusie dat dat niet op IJsselsteins grondgebied is te realiseren.

BB+W is van mening dat het voor IJsselstein het meest gewenst is om in westelijke richting uit te breiden. De gehele bebouwde westelijke strook van IJsselstein van het noorden tot het zuiden i.q. van Achterveld tot en met het Groene Balkon is geschikt om woningen te bouwen.

Het gebied ten zuiden van IJsselstein, het 'Kromme IJssel-gebied' is vanwege haar cultuur/historische kwaliteiten volstrekt ongeschikt voor grootschalige woningbouw. Zie onderdeel 4. van dit schrijven.

3.Woningbouw

Of de ronkende teksten over 'vergrijzing', 'onze kinderen moeten hier ook kunnen blijven wonen' en 'behoefte aan goedkope woningen' allemaal even integer worden gebruikt en/of relevant zijn is discutabel.

Als BB+W delen wij de mening dat er een woningbehoefte in IJsselstein bestaat. Ook delen wij de mening dat nieuwbouwontwikkeling daarbij onontkoombaar is.

Belangrijk daarbij is dan wel de vraag voor wie gaat IJsselstein bouwen? En wat gaan we bouwen? Waarop zijn de huidige genoemde behoefte aan woningen gebaseerd?

BB+W is van mening dat er met name aan kleinere en goedkope wooneenheden behoefte is, woningen ten behoeve van starters, senioren en één persoonshuishoudens. Voor snelle realisatie van deze wooneenheden is revitalisering van hoogbouw aan de A2 een goede optie. Adequaat beleid is dan noodzakelijk. In 2004 heeft BB+W in de Nota Bouwhoogte hier al een voorschot op gegeven. Maar ook bij invulling binnen de rode contouren missen wij beleid. Aan het Eiteren zijn vorig jaar bijvoorbeeld 17 grote gezinswoningen gebouwd in plaats van bijvoorbeeld 40 appartementen die voor de noodzakelijke doorstroming hadden kunnen zorgen.

In de omgevingsvisie wordt overigens tegenstrijdige aantallen genoemd. Er was sprake van behoefte aan 2500 woningen terwijl ook het aantal van 2900 wordt genoemd. In de digitale bijeenkomst werd dit erkend als een fout!

Het lijkt erop alsof IJsselstein van 2 walletjes wilt eten. Enerzijds mooie verhalen over aansluiting bij Lopikerwaard-gemeenten met oog voor alle groene kwaliteiten. Maar anderzijds daarbij absoluut geen terughoudend bouwbeleid, maar juist gaan voor de prijs van de relatief meest bouwlustige gemeente binnen de regio Utrecht.

4.Kromme IJssel-gebied

Het college heeft de omgevingsvisie aangegrepen om het kwetsbare historisch cultureel erfgoed op een onverantwoorde wijze te transformeren tot woongebied. Voor de ontsluiting is een rondweg voorzien die aansluit op de rotonde van Nieuwegein-Zuid. Het betekent een aanslag op dit zeer kwetsbare unieke gebied met o.a. een doorgaande weg langs de 'Looije brug' over de Kromme IJssel.

De plannen met kleurrijke art impressies zijn zeer surrealistisch. Typisch een product van mensen die de wereld virtueel van achter een beeldscherm invulling proberen te geven. Het mist iedere vorm van realiteitszin, maar mist ook de aansluiting op de 'Visie landelijk gebied' uit 2019 (zie hierboven onder punt 1. genoemd inclusief link) waarin grootschalige woningbouw in het landelijke gebied ongewenst is.

Ook vanwege economische redenen is de ontwikkeling tot bouwlocatie van het Kromme IJssel-gebied totaal niet realistisch. De waterhuishouding c.q. watercondities in dit gebied zijn zodanig dat dat alleen kan met zeer grote financiële investeringen waardoor bouwen voor starters, senioren en éénpersoonshuishoudens niet realistisch is. Daarbij gaan bewoners van dit gebied boodschappen doen in winkelcentrum Hoogzandveld in Nieuwegein waardoor de lokale middenstand in IJsselstein er niet van gaat profiteren.

En hoe zit het met een milieutoets? Kunnen er eigenlijk wel (zoveel) woningen worden gebouwd in het licht van het stikstofbeleid en de nabijheid van Natura 200-gebieden in de Lek-uiterwaard?

Het Kromme IJssel-gebied behoort tot het meest bijzondere gedeelten van het Groene Hart. Bouwen in het Groene Hart kan alleen onder strikte voorwaarden. De beoogde ontwikkelingen zijn funest voor het Kromme IJssel-gebied en zullen dit meer dan duizend jaar oude cultuurhistorisch onherstelbare schade toebrengen. De cultuurhistorische waarde van dit gebied is onmiskenbaar. Oorspronkelijk vormde Kromme IJssel en Hollandse IJssel de hoofdstroom van de Lek waarlangs meerdere nederzettingen ontstonden, waaronder IJsselstein. De huidige hoofdstroom van de Lek ontstond in 1285 bij de afdamming bij het Klaphek.

Het middeleeuwse stroomgebied van Kromme IJssel en Hollandse IJssel is buitengewoon belangrijk geweest voor economische, sociale en infrastructurele ontwikkelingen van de regio.

Deze ontwikkelingen zijn tot op heden in het 'open' landschap duidelijk te traceren en zijn waardevol voor toekomstige ontwikkeling voor erfgoed, natuur, recreatie en agrarisch cultuurlandschap.

Wat ons ook verbaast is dat er door het college nooit serieus onderzoek is gedaan of dit gebied geschikt is voor woningbouw. Als dit wel had plaatsgevonden zou het de gemeente veel tijd en energie hebben bespaard. Volgens BB+W is het college op een opportunistische wijze te werk gegaan.

5.Vestingstad IJsselstein

In februari 2021 heeft BB+W i.s.m. Historische Kring IJsselstein het inspiratiedocument Vestingstad IJsselstein het licht doen zien [\[REDACTED\] VESTING_IJSSELSTEIN/VESTINGSTAD.html](#)

De duiding vestingstad komt wel een enkele keer voor in de omgevingsvisie en daar zijn wij blij mee. En het kan zwaarder aangezet worden.

Daarom pleiten wij ervoor dat het college de doelstelling van dit document onderschrijft en expliciet benoemd in de omgevingsvisie.

De doelstellingen laten zich als volgt samenvatten:

- Aanwijzing Gemeentelijk Monument van de Vestingwerken IJsselstein;
- Gefaseerde realisatie van markeringen, reconstructies en visualiseringen van Vestingstad IJsselstein.

Onze middeleeuwse Vestingstad IJsselstein verdient het om de elementen van de vesting verder te versterken.

Met bovengenoemde aandachtgebieden vertrouwen wij erop dat wij onze zorgen voldoende hebben onderbouwd. Mochten er nog vragen zijn en/of behoefte aan overleg dan zijn wij natuurlijk beschikbaar.

Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald.

Graag vernemen wij een reactie van het college op onze zienswijze.

Met vriendelijke groeten,

BB+W is een samenspel van individuele krachten die streven naar behoud en identificering van cultuurhistorisch erfgoed in het algemeen en dat van IJsselstein in het bijzonder. Wij doen dit door middel van gevraagd- en ongevraagd advies en zo nodig met interventies.

 voorzitter Historische Kring IJsselstein (boekdrukker)
onbezoldigd directeur Museum IJsselstein (accountant)
voorzitter Stichting Boogbrug Vianen (beeldend kunstenaar)

BB+W heeft bijdragen geleverd bij o.a:

1986 - 1996	actie tegen woningbouw Walkade, bescherming stadsmuur en realisatie Vestingplantsoen
1992 - heden	ontwikkeling en totstandkoming Kasteelpark
1995	behoud Zendergebouw en Portiersloge Radio Nederland Wereldomroep (NOZEMA)
1999 - heden	Integrale Visie Binnenstad / herinrichting Schuttersgracht / ontwikkelingen Binnenstad
2000 - 2015	totstandkoming nieuw Kloosterplantsoen
2004	nota Bouwhoogte
2005	zienswijze Regionaal Structuurplan
2008	visie op IJsselstein Stadsarchief
2016	reactie op Stadsvisie 'Hallo toekomst', een college-doorkijk naar 2030
2017	'IJsselstein IJzersterk' een manifest voor een krachtige en autonome vestingstad
2018	verzoek tot Aanwijzing Natuurgebied Klaphek bij gemeenten IJsselstein en Lopik
2018	zienswijze Ontwerp 2e Partiële Herziening Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie: 'De Kroon'
2020	proces tot Bescherming Kromme IJssel-gebied / ontwikkeling vestingwerken Molenstraat
2021	inspiratiedocument / integraal plan VESTINGSTAD IJSSELSTEIN
2021	aanwijzing van het Complex IJsselsteinse Vestingwerken als gemeentelijk monument

BIJLAGE 1

zienswijze BB+W aan Provinciale Staten
1 november 2020
Provinciale Ontwerp Omgevingsvisie

reactie BB+W aan Provinciale Staten
9 februari 2021
CONCEPT-BEANTWOORDING ZIENSWIJZE OMGEVINGSVISIE

adviesgroep van en voor IJsselstein

p. Walkade 15 3401DR IJsselstein

aan de Provinciale Staten van Utrecht
zienswijze.ogv@provincie-utrecht.nl

IJsselstein 1 november 2020
onderwerp: zienswijze **Provinciale Ontwerp Omgevingsvisie**

Adviesgroep BB+W dient bij deze haar zienswijze in over het stroomgebied van de Hollandse IJssel, de Enge IJssel en de Kromme IJssel.

In de **Provinciale Ontwerp Omgevingsvisie** worden deze historische stroomgebieden onvoldoende beschreven en gekwalificeerd, terwijl deze middeleeuwse stroomgebieden buitengewoon belangrijk zijn geweest voor economische, sociale en infrastructurele ontwikkelingen van de regio. Deze ontwikkelingen zijn tot op heden in het 'open' landschap duidelijk te traceren en zijn waardevol voor toekomstige ontwikkeling voor erfgoed, natuur, agrarisch cultuurlandschap en recreatie.

Samenvattend verzoeken wij om:

1. De grote gebiedskwaliteiten alsnog te erkennen en dit tot recht te laten komen door:
 - a. het opnemen van de Kromme IJssel in de NNN als (potentiële) ecologische verbinding tussen enerzijds de bestaande NNN aan weerszijden van de A2 en anderzijds de bestaande NNN in de Lek-uiteerwaard;
 - b. het aanpassen van de betreffende sectorale kaarten in Omgevingsvisie en Omgevingsverordening t.a.v. agrarisch cultuurlandschap en historische infra
2. Inspraak te organiseren bij de nadere uitwerking van de regionale programmering.

Nadere toelichting

Ad 1a

Op kaartkatern 1 van de Omgevingsverordening zijn langs de Kromme IJssel het natuurgebied Hoge Landen, direct oostelijk van de A2 in Nieuwegein (aangeduid met 1 in onderstaand kaartje) en de natuurstrook langs de zuidelijke oever van de Kromme IJssel, direct westelijk van de A2, (2) al opgenomen in de NNN. Hetzelfde geldt voor de noordelijke uiterwaard langs de Lek bij het Klaphek (3). Op verschillende plekken langs de Hollandse IJssel zijn gebiedjes aangeduid als "groene contour"

om zo gauw de kans zich voordoet ontbrekende natuur te realiseren. Ons is volstrekt onduidelijk waarom juist het gedeelte van de Kromme IJssel tussen het voornoemde gebiedje 2 en de Lekuiterswaard 3 (X op het kaartje) niet ook als zodanig is aangeduid. Natuurontwikkeling in het stroomdal van de Kromme IJssel zou een perfecte verbinding creëren tussen de bestaande natuur aan weerszijden van de A2 en de zowel bestaande als recent gerealiseerde natuur in de Lekuiterswaard bij Klaphek.

Een passende natuurlijke gebiedsontwikkeling zou ook helemaal passen binnen de geopteerde groen-blauwe en recreatieve ontwikkeling van de provinciale visie 2050, zoals weergegeven op blz 30 van de Omgevingsvisie. Het gebied vervult nu al een belangrijke functie voor de recreatieve uitloop vanuit de aangrenzende stedelijke gebieden van Nieuwegein en IJsselstein. Een functie, die alleen maar in belang zal toenemen.

De cultuurhistorische waarde van dit gebied is onmiskenbaar. Oorspronkelijk vormde Kromme IJssel en Hollandse IJssel de hoofdstroom en heeft de Lek richting Schoonhoven pas later deze functie overgenomen. Tot 1285 vormde de Kromme IJssel een belangrijke zijtak van de Lek, waarlangs op de oeverwal zich de eerste landbouw heeft ontwikkeld en meerdere nederzettingen en stadjes zijn ontstaan, waaronder IJsselstein. De afdamming bij het **Klaphek** in dat jaar had grote gevolgen voor de waterbeheersing en landbouwkundige ontwikkeling van de landen tussen Hollandse IJssel en Oude Rijn.

Ad 1b

Zoals hiervoor aangegeven heeft de Kromme en Hollandse IJssel in de geschiedenis als vaarweg een belangrijke ontsluitingsrol vervuld (waaronder ook voor de stad Utrecht). Vanuit die optiek zou het logisch zijn om deze waterweg (net als de Vaartse Rijn en het Merwedekanaal) op de kaart van de CHS ook aan te duiden als “historische infrastructuur”.

Een ander erfgoedaspect waarop de provincie focus legt, betreft de “agrarische cultuurlandschappen”. Opvallend dat hierbij nagenoeg enkel de landschappen van de cope-ontginningen zijn opgenomen. Zeker waardevol, waarmee tevens wordt benadrukt dat het groene hart ook het westelijke deel van de provincie Utrecht omvat. Maar wel wordt hiermee pijnlijk zichtbaar dat het oudere landschap van de blokverkaveling geen recht wordt gedaan. Dit oudere landschapstype vormde de eerste occupatie vanuit de rivier en lag dan ook specifiek op de stroomruggen. Maar is in de loop van de tijd door verstedelijking steeds zeldzamer geworden.

Behoud van dit landschapstype zou dan ook prioriteit verdienen en gebieden met blokverkaveling zouden om die reden ook aangeduid moeten worden als “agrarisch cultuurlandschap”. Dit geldt feitelijk ook voor het gebied ten zuiden van IJsselstein en gelegen ten oosten van de Hogebeezendijk.

Ad 2

Een zeer belangrijk deel van de ruimtelijke besluitvorming bestaat uit het uitwerken van de totale woningbouwopgave in ontwikkelingen per regio en gemeente. Op basis hiervan worden behoefte en locaties nader ingevuld. In tegenstelling tot de vorige provinciale ruimtelijke kaders wordt dit nu niet in Omgevingsvisie en Omgevingsverordening vastgelegd, maar met regio en gemeenten nader uitgewerkt in regionale programma's. Hierbij zullen tevens andere stakeholders worden betrokken.

In hoofdstuk 6 wordt hierop nader ingegaan, maar hieruit blijkt dat het regionale woningbouwprogramma geen wettelijke verplichting kent en dus niet onderworpen is aan een uitgebreide voorbereidingsprocedure, waarbij eenieder op het ontwerp kan reageren.

Voor zover wij het nu kunnen beoordelen, is momenteel nog geheel onduidelijk of burgers de mogelijkheid gaan krijgen om te kunnen reageren op het concept-programma. Omdat het woonprogramma blijkbaar onverplicht is en de totstandkoming en de vaststellingsprocedure daarmee ook aan GS zijn. Weliswaar is het uitvoeringsprogramma zelfbindend, maar zullen geheid gepaard gaan met bestuurlijke uitvoeringsafspraken met regio en gemeenten. Bovendien kan ook de Omgevingsverordening desgewenst hierop worden aangepast.

Juist uit de nadere uitwerking in het regionaal uitvoeringsprogramma wonen moet duidelijk worden op welke wijze de woningbouwtaakstelling over de regio verdeeld gaat worden, in hoeverre toch buitenstedelijk gebouwd gaat worden en hoe daarbij wordt omgegaan met de regionale en gemeentegrens overschrijdende gebiedskwaliteiten. Het valt in deze tijd met toenemende burgerparticipatie niet uit te leggen, dat op dit proces geen inspraak geboden zal worden. Wij verzoeken dan ook met klem om in de Omgevingsvisie vast te leggen, dat hierin alsnog zal worden voorzien.

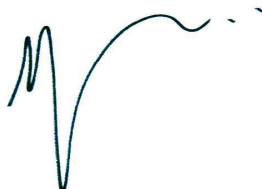
Uw reactie op onze zienswijze zien wij met vertrouwen tegemoet.

Met vriendelijke groet

adviesgroep BB+W

adviesgroep van en voor IJsselstein

p. Walkade 15 3401DR IJsselstein

aan de Provinciale Staten van Utrecht
zienswijze.ogv@provincie-utrecht.nl

IJsselstein 9 februari 2021

onderwerp: **REACTIE OP CONCEPT-BEANTWOORDING ZIENSWIJZE OMGEVINGSVISIE**

LS

Adviesgroep BB+W heeft op 1 november 2020 haar zienswijze over het stoomgebied van de Hollandse IJssel, de Enge IJssel en de Kromme IJssel bij u ingediend.

Hierop heeft u ons d.d. 28 januari 2021 via de Concept-Nota van Beantwoording per mail beantwoord.

Wij willen in deze brief hierop een reactie geven en onze ongenoegen tonen.

Het lukt ons helaas niet om in te spreken tijdens de vergadering van de Commissie Omgevingsvisie van 10 februari 2021 vandaar deze schriftelijke reactie voor in de hoop dat deze behandeld zal worden.

Allereerst doet het deugd, dat ons bezwaar t.a.v. de onduidelijke vervolprocedure, op **blz. 107**, is gehonoreerd met de toezegging dat het ontwerp Provinciaal Programma Wonen en Werken t.z.t. ter inzage zal worden gelegd.

De verdere concept-beantwoording op onze zienswijze vinden wij teleurstellend, maar ook onbegrijpelijk.

1.

Op blz. 162 wijst u ons aanwijzings-verzoek over de ecologische verbindingzone van de Kromme IJssel af en u verwacht daarbij de Kromme IJssel, waarschijnlijk per abuis, met de Kromme Rijn.

1.2.

Wij vinden uw afwijzing teleurstellend en het steekt ons dat u in de uiterst summiere beantwoording, geen enkele blijk geeft van de onmiskenbare gebiedskwaliteiten in cultuurhistorisch, landschappelijk, recreatief en natuurlijk opzicht terwijl deze kwaliteiten ook zijn aangetoond in de zienswijzen van 031 WBL en 043 HKIJ.

Het stroomgebied is een ideale drager voor de verdere ontwikkeling van groen-blauwe kwaliteiten. De provincie moet haar rol actief oppakken en de groene contour in haar Omgevingsvisie onderstrepen met name wanneer deze contouren de gemeentegrenzen van IJsselstein en Nieuwegein overschrijden.

Ook bij de aanstaande versterking van de Lekdijk bij het Klaphek is het van belang dat de bijzondere gebiedskwaliteiten door u formeel worden erkend.

1.3.

Onbegrijpelijk is de verwijzing naar het natuurbeheerplan, als zou dat het kader zijn waarin eerst overeenstemming over nieuwe natuurontwikkeling moet worden bereikt. Maar dit gebeurt pas als feitelijke realisering in beeld is gekomen. Het is van groot belang dat in het kader van de Omgevingsvisie aanvullend gewenste groene verbindingen op integrale wijze worden afgewogen en worden toegevoegd aan de groene contour.

2.

Op blz. 139 weerlegt u ons pleidooi voor extra aandacht voor de blokverkaveling in de polder Over Oudland ten zuiden van IJsselstein. Gesteld wordt dat de blokverkaveling van Over Oudland niet uniek zou zijn en voorts niet zou aansluiten bij de huidige aanduiding Agrarisch Cultuurlandschap, omdat hierbinnen slechts polders met copeverkaveling zijn opgenomen. Gronden met blokverkaveling komen echter wel degelijk weinig voor én zijn overigens ouder dan copeverkaveling.

2.1

Voorts wordt er door GS op gewezen, dat blokverkaveling ten noorden van IJsselstein al extra wordt beschermd, doordat daar (toevallig) al wel de aanduiding Agrarisch Cultuurlandschap is opgenomen. Merkwaardig dat een combinatie van verkavelingstypen binnen één aanduiding door GS wel acceptabel wordt geacht! Los daarvan vinden wij het rigide om te stellen, dat binnen de aanduiding Agrarisch Cultuurlandschap slechts één bijzonder beleidsthema en dus ook slechts één verkavelingstype kan worden opgenomen.

CONCLUSIE

Wij vinden uw reactie op de specifieke gebiedskwaliteiten, die met feiten door 075 BB+W, 031 WBL en 043 HKIJ zijn aangetoond, teleurstellend en wij vragen nogmaals aandacht voor onze zienswijze.

Wij verzoeken u nadrukkelijk belang te hechten aan bescherming en ontwikkeling van de het gebied ten zuiden van IJsselstein en bepleiten wijzigingen van uw beantwoording.

Uw reactie zien wij met vertrouwen tegemoet.

Met vriendelijke groet

adviesgroep BB+W

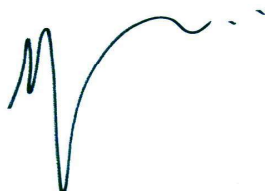
■■■■■

■■■■■

■■■■■

BIJLAGE 2

brief BB+W aan gemeente Lopik en IJsselstein
5 november 2018
onderwerp: **STROOMGEBIED KLAPHEK**

adviesgroep van en voor IJsselstein

p. Walkade 15 3401DR IJsselstein

Burgemeester en Wethouders gemeente IJsselstein
Overtoom 1
3401 BK IJsselstein
Bestuurssecretariaat@IJsselstein.nl

IJsselstein 5 november 2018
onderwerp: **STROOMGEBIED KLAPHEK**

Geacht College,

BB+W doet in deze brief een aanbeveling om het 'Stroomgebied Klaphek' aan te wijzen als natuurgebied.

Reden van de aanbeveling zijn:

1. de ontwikkeling van de 'Visie landelijk gebied IJsselstein'
2. de noodzaak om het kwetsbare en unieke gebied tussen IJsselstein en de Lek te beschermen
3. het waardevolle gebied te ontwikkelen als natuurgebied met recreatieve mogelijkheden en cultuurhistorische herkenningspunten.

Visie landelijk gebied IJsselstein

Integrale visievorming en besluitvorming over toekomstige, ruimtelijke ontwikkeling van het buitengebied van IJsselstein worden momenteel door gemeente IJsselstein en BügelHajema Adviseurs onderzocht en zijn in voorbereiding.

In mei 2017 en in augustus en oktober 2018 werden hiervoor onder andere bijeenkomsten voor stakeholders georganiseerd en d.d. 17 oktober 2017 werd hiervoor een Analysedocument door BügelHajema Adviseurs uitgegeven.

Voor verdere visievorming doen BB+W nu een aanbeveling om het gebied tussen IJsselstein en de Lek als natuurgebied aan te wijzen. Een gedeelte van het natuurgebied ligt in de gemeente Lopik. Het is van belang dat Lopik betrokken wordt bij de visievorming en de aanbeveling tot natuurgebied.

De kernwaarden voor het natuurgebied zijn geformuleerd in het Analysedocument van BügelHajema Adviseurs:

DEELGEBIED 1d De polder Over Oudland

De opbouw van het oeverwallen- (hoog) en kommensysteem (laag) is een gevolg van het afzettingsmechanisme van de meanderende Hollandsche IJssel. De IJssel heeft gezorgd voor een brede oeverwal aan weerszijden van haar waterloop. Stroomruggen zijn oeverwallen langs verdwenen rivierlopen, die zich kenmerken door de van nature gevormde verhoogde ligging. Aan het lint Lage Dijk Zuid is bebouwing gelegen. Kenmerkend voor deze hogere delen zijn de erfbeplantingen, boomgaarden, houtsingels en hagen.

Kernkwaliteiten

- aanwezigheid van historische landschapslijnen;
- kleinschalige oeverwallen met onregelmatig blokverkaveling en besloten karakter;
- grootschalige komgronden met regelmatige open-verkaveling en open karakter;

- grote landschappelijke diversiteit en grondgebruiksvormen;
- groene (bosrijke) en multifunctionele karakter van de oeverwallen en stroomruggen;
- doorzichten op het open achterland;
- typische landschapselementen: kades, weteringen, laan- en erfbeplantingen en hagen.

DEELGEBIED 1e Karakteristiek van het riviergebied langs de Kromme IJssel

De opbouw van het oeverwallen- (hoog) en kommensysteem (laag) is een gevolg van het afzettingsmechanisme van de meanderende Hollandsche IJssel. De IJssel heeft gezorgd voor een brede oeverwal aan weerszijden van haar waterloop. Stroomruggen zijn oeverwallen langs verdwenen rivierlopen, die zich kenmerken door de van nature gevormde verhoogde ligging. Op de oeverwallen en stroomruggen zijn de nederzettingen ontstaan. Kenmerkend voor de hogere delen zijn de erfbeplantingen, boomgaarden, houtsingels en hagen. Buurtschap Klaphek met enkele markante woningen langs de wegen Het Klaphek en de Lagedijk. De Kromme IJssel is een afsplitsing van de Hollandsche IJssel en als klein riviertje minder in het landschap herkenbaar.

Kernkwaliteiten

- watergebonden natuur- en recreatie (kleinschalig);
- Impressie van vóór de ontginningen;
- versterkt reliëf;
- geleidelijke en scherpe overgangen (steilranden) in hoogteligging;
- agrarisch gebied;
- uitgestrekte weidevelden;
- karakteristieke boerderijen;
- typische landschapselementen: dijken, kaden, wielen, boomgaarden, eendenkooien, geriefhoutbosjes, griendbossen, weteringen.

DEELGEBIED 1f Karakteristiek van uiterwaard langs de Lek

Het ongestuwde deel van de Lek stroomafwaarts vanaf Hagestein is met haar relatief grote getijdenslag een heel andere rivier dan het gestuwde deel vanaf Hagestein. Met kruidenrijke zandige oevers, oeverwallen en zelfs rivierduinen, direct naast rietgorzen en getijdengeulen.

De hoge Lekdijk begrensd de uiterwaarden. Buitendijks van de buurtschap het Klaphek staat een peilschaal ter herinnering aan het gereedkomen van dit dijkvak in 1988.

Kernkwaliteiten

- meanderende rivier tussen zeedijken;
- open getijdenlandschap;
- vruchtbare en natte uiterwaarden
- weide- en hooiland;
- zandige oevers;
- onderdeel van Natuurnetwerk Nederland, waardevol voor de biodiversiteit;
- typische landschapselementen: hoge dijken en griendbossen.

kwetsbaar en uniek gebied

Het Stroomgebied Klaphek is een vroeg middeleeuws stroomgebied van Lek en Hollandse IJssel die in 1285 bij Klaphek werd afgedamd waardoor de Enge IJssel (richting Lopik) en Kromme IJssel (richting Hollandse IJssel) zijn ontstaan. Momenteel zijn de historische uiterwaarden en overstromgebieden van de Enge en Kromme IJssel nog duidelijk herkenbaar.

Het 'Stroomgebied Klaphek' heeft in nationaal verband grote betekenis voor het Hollands Deltalandschap en met name de Rijndelta. Het gebied ligt in het Groene Hart en heeft een buitengewone status, zie het meegestuurde artikel in de Volkskrant van 2 oktober 2018.

Ergo: de historische uiterwaarden en overstromgebieden van de Hollandse IJssel, Enge IJssel en Kromme IJssel bezitten grote archeologische, geografische, geologische, landschappelijke en recreatieve waarden en zijn uiterst kwetsbaar en dienen een beschermde status te krijgen.

ontwikkeling natuurgebied

De Kromme IJssel is reeds ten oosten van de A2 in regionaal verband ingebed in een rijke naturomgeving met nieuwe en goede recreatiemogelijkheden. Gemeente Nieuwegein heeft deze natuur sinds de jaren 80 in een park ontwikkeld. Dit park dient ten westen van de A2 doorgezet te

worden zodat de waarden en de schoonheid van het Kromme IJssel ook door de gemeente IJsselstein in de toekomst behouden en gewaarborgd blijven.

BB+W ziet de aanwijzing van dit natuurgebied als waardevolle verrijking van het IJsselsteinse buitengebied met belangrijke recreatieve mogelijkheden. Ter illustratie hebben wij een kaart meegestuurd waarop herkenbare en openbare wandelroutes te vinden zijn.

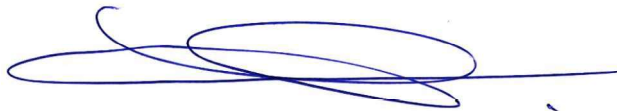
Voorts vragen wij extra aandacht voor de verdwenen griendbossen. Nieuwe aanleg van dit karakteristieke cultuurlandschap zal bijdragen aan de recreatieve en cultuurhistorische waarden van de IJsselsteinse buitengebieden.

BB+W ziet uw reactie op onze visie met vertrouwen tegemoet
met vriendelijke groet

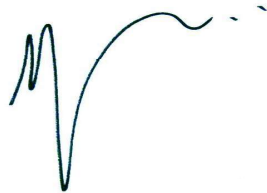
[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

Bijlagen:

- artikel Volkskrant, 2 oktober 2018
- wandelroutes **NATUURGEBIED STROOMGEBIED KLAPHEK**

CC

- Burgemeester en Wethouders gemeente Lopik
- politieke partijen IJsselstein
- Werkgroep Behoud Lopikerwaard

Mens maakte Lek en Hollandse IJssel

Bodemwetenschappers hebben ontdekt dat lokale bodemdaling in het veenmoerasbos tussen de Oude Rijn en de Maas ertoe leidde dat de twee rivieren konden doorbreken.

Marlies ter Voorde
Amsterdam

Hoewel Rijkswaterstaat aan het begin van onze jaartelling nog niet bestond, had de mens ook toen al invloed op de loop van de Nederlandse rivieren. De Lek en de Hollandse IJssel zouden zelfs niet ontstaan zijn zonder de onbedoelde hulp van de toenmalige bewoners van het rivierengebied. Deze rivieren sneden zich in de eerste eeuwen na Christus dwars door het veenmoerasbos dat tegenwoordig het Groene Hart vormt, en verbonden zo de Oude Rijn met de Maas bij Rotterdam. Dat schreven aardwetenschappers van de Universiteit Utrecht afgelopen week in het vakblad *Geology*.

In de tijd van de Romeinen streken steeds meer mensen neer in het stroomgebied van de Maas, rond het huidige Rotterdam. Zij ontwaterden het veen om landbouw te kunnen bedrijven. Dat leidde tot plaatselijke bodemdaling, waardoor getijdenstromen vanuit zee steeds dieper het moerasbos in konden komen.

Verderop zorgde ontbossing langs de oevers van de Rijn in Duitsland intussen voor extra erosie, en daarmee voor extra slib in de rivier. Dat stroomde naar Nederland en werd daar afgezet op het veen. 'Dat was extra gewicht, en ook daardoor zakke de bodem omlaag', zegt fysisch geograaf Harm Jan Pierik, hoofdauteur van het *Geology*-artikel.

Zo kropen de zijtakken van de Maas en de Rijn langzaam naar elkaar toe, om uiteindelijk op twee plekken door het moerasgebied heen te breken. In het stuk Oude Rijn tussen Wijk bij Duurstede en Katwijk aan Zee stroomt sindsdien veel minder water dan voorheen.

Het onderzoek geeft aanleiding om alert te zijn in dichtbevolkte delta's waar tegenwoordig snelle bodemdaling plaatsvindt, schrijven de Utrechtse – zoals die van de Mekong, de Mississippi en de Ganges. Rivierdoorbraken kunnen plotseling optreden en enorme overstromingen veroorzaken; in China vielen in 1887 en 1931 miljoenen slachtoffers toen de Gele Rivier zijn loop verlegde. 'Maar zo gaat het meestal niet', relativeert Pierik. Het ontstaan van de Lek en de Hollandse IJssel duurde zelfs enkele eeuwen.

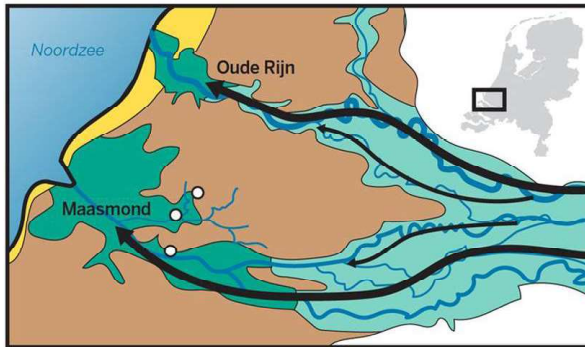

De Lek bij Vianen.

Foto Hollandse Hoogte/Siebe Swart luchtfotografie

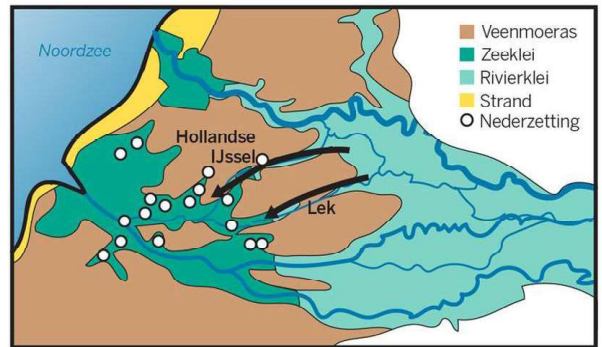
HET ONTSTAAN VAN DE LEK EN DE HOLLANDSE IJSSEL

Natuurlijke delta (ca. 200 voor Chr.)

021018 © de Volkskrant. Bron: Pierik e.a. in vakblad *Geology*

Anthropogene delta (ca. 200 na Chr.)

Het onderzoek toont dat lokale activiteiten grote gevolgen kunnen hebben

'Wat ik belangrijker vind, is dat ons onderzoek aantoonde dat plaatselijke activiteiten uiteindelijk grootschalige effecten kunnen hebben, en dan ook nog eens op een heel andere plek', zegt Pierik. 'In dit geval kunnen we goed zien hoe dat is afgelopen. Voor processen waar we zelf middenin zitten niet.' De Utrechtse aardwetenschappers

reconstrueerden de geschiedenis van de Rijn-Maasdelta uit de analyse en datering van riviersedimenten, en koppelden deze aan archeologische vondsten. Zo bewezen holle boomstammen met afsluitkleppen dat er inderdaad sprake is geweest van ontwatering.

'De onderzoekers hebben voor de

reconstructies veel gegevens gebruikt, en methoden die hun waarde al tientallen jaren bewijzen', zegt geomorfoloog Bart Makaske van de universiteit van Wageningen, die zelf niet bij de studie betrokken was. 'Het is degelijk onderzoek, en dat je het ook op andere deltagebieden kan toepassen maakt het extra interessant.'

Indiener 2.

Aan: Gemeenteraad van IJsselstein
Datum: 29 juli 2021
Betreft: Zienswijze Ontwerp-omgevingsvisie

Geachte raad,

Met belangstelling heb ik kennis genomen van de Ontwerp-omgevingsvisie en de onderliggende inventarisatie en analyse. Hieruit ontstaat een goed beeld van de huidige kwaliteiten van de IJsselsteinse leefomgeving. Ik ben het echter oneens met de keuzes, die in het ontwerp vervolgens zijn gemaakt voor de aanpak van de opgaven ten aanzien van woningbouw, windenergie en auto-ontsluiting. Uitvoering hiervan zal namelijk grote negatieve impact hebben voor de kwaliteit en leefbaarheid van het landelijke gebied ten zuiden van de kern. De huidige gebiedskwaliteiten zullen hierdoor geheel verdwijnen dan wel in onaanvaardbare mate worden aangetast. Terwijl deze nu vooral het gebied rond de Kromme IJssel maken tot wellicht het waardevolste deel van het buitengebied van IJsselstein. We hebben het dan over meervoudige en integrale kwaliteit. Allereerst in geomorfologisch en cultuurhistorisch opzicht, omdat de Kromme IJssel als oorspronkelijke loop van de Lek (inclusief de IJsseldam bij het Klaphek) aan de wieg heeft gestaan van IJsselstein. Ook de polder van Over-Oudland is cultuurhistorisch waardevol vanwege de blokverkaveling. Daarnaast kent de kronkelende Kromme IJssel met zijn oeverwallen en uiterwaarden binnen IJsselstein landschappelijk geen gelijke. En in natuurlijk opzicht heeft de Kromme IJssel (potentiële) waarde als verbinding tussen enerzijds het natuurnetwerk (NNN) ten oosten en westen van de A2 en verder langs de Hollandse IJssel en anderzijds de Lekuiterswaard. Tenslotte heeft het gebied grote actuele, maar zeker ook potentiële recreatieve waarde voor wandelen, fietsen en varen voor inwoners van IJsselstein, Nieuwegein en verder.

Dit verlies aan kwaliteit zal qua beleevingswaarde een grote collectieve aderlating betekenen. Daar bovenop komt voor de huidige bewoners en gebruikers ook nog een substantiële verslechtering van de leefbaarheid. Wel gedeelde lusten, maar volstrekt geen gedeelde lasten, omdat deze wel erg eenzijdig bij een beperkte groep worden neergelegd.

In nadere reactie op deze ingrijpende visie-onderdelen het volgende.

1. Woningbouw

- formeel

De ontwerp-visie beschrijft slechts de eindkeuzes, die het College heeft gemaakt en nu aan u voorlegt. Tot mijn verbijstering ontbreekt ieder resultaat van voorafgaand onderzoek en afweging. Dit geldt bijvoorbeeld voor de woningbehoefte en uitbreidingsopties. Hierdoor wordt er geen enkel inzicht gegeven in de afweging van gewenste omvang en aard van het bouwprogramma. Hetgeen tevens geldt voor de voor- en nadelen van locatiealternatieven. Hierop kan dus in het geheel niet worden ingesproken en kan uw raad daardoor onmogelijk komen tot een verantwoorde beslissing. Alleen al vanwege deze ontbrekende motivering zou de ontwerp-visie al niet voor vaststelling in aanmerking moeten komen.

- inhoudelijk

In de ontwerp-visie wordt leniging van de IJsselsteinse woningbehoefte overwegend voorzien in uitbreiding van het stedelijk gebied ten zuiden van de provinciale weg. Hierbij wordt weliswaar uitgegaan van 1500 woningen, maar gezien eerdere ervaringen met Zenderpark en vanwege de grote regionale druk gelooft natuurlijk niemand dat het daartoe beperkt blijft. Gezien deze omvang en de regionaal werkende woningmarkt spreken we dus in feite over een regionale woningbouwlocatie. In

tegenstelling tot een kleinschalige, vooral lokaal toegesneden ontwikkeling, zal bij het afwegen van een geschikte regionale locatieontwikkeling nadrukkelijk uitgegaan moeten worden van het opnamevermogen van een gebied. Gebieden met grote kwaliteiten worden ontzien en gebieden met ruimte in de verkeersontsluitingsstructuur juist zoveel mogelijk benut. Vooral locaties met nabijheid van hoogwaardig openbaar vervoer hebben extra potentie voor verstedelijking.

De afweging voor een dergelijke locatie moet op regionaal niveau plaatsvinden, waarbij naast het zoveel mogelijk ontzien van gebiedskwaliteit goede vervoersverbindingen voor alle verkeerswijzen met de centrale stad Utrecht cruciaal zijn.

Het mag duidelijk zijn, dat het zuiden van IJsselstein hierin zeer slecht scoort. Niet voor niets wordt dit gebied in de provinciale omgevingsvisie überhaupt niet genoemd voor mogelijke regionale woningbouw, maar wel gebieden in en aan de rand van de stad Utrecht. Vanuit de regionale optiek dicht de provincie dit gebied juist groen-blauwe functies toe als onderdeel van de Ringpark Utrecht. Eventueel toch noodzakelijk uitbreiding zou gezocht moeten worden in relatief kleinschalige locatie(s) in en/of aansluitend op de huidige kern, waarbij tevens beter kan worden aangesloten op de echt lokale woningbehoefte. Zie ook hierna onder 3.

2. Windenergie

In een nadere verkenning zijn nagenoeg alle potentiële zoekgebieden komen te vervallen. Ook het open gebied rond de Stuivenbergweg wordt voor de plaatsing van grote windturbines vanwege de landschapseffecten ongeschikt geacht. Het is echter een illusie te denken, dat zeer grote windturbines landschappelijk überhaupt inpasbaar zijn. Maar grootschalige openheid zou daarentegen wél meer “tegenwicht” kunnen bieden dan kleinschalige groen- en bebouwingsstructuren. Voorts zouden hindereffecten prima te vermijden zijn. Nabij de linten en de kern worden geen mogelijkheden gezien. Een verklaring ontbreekt, maar waarschijnlijk vanwege mogelijke hinder.

Het is dan ook volstrekt onbegrijpelijk dat de zuidoostelijke zone langs de A2 wél als potentieel kansrijk wordt gezien voor de plaatsing van zeer grote windturbines. Ook hier is immers sprake van een waardevol, naar mijn mening waardevoller, landschap. Terwijl voorts ook hier meerdere verspreide woningen staan en op ca 350 m’ afstand aan de andere zijde van de A2 nota bene de woonwijk Hoog Zandveld ligt. Alsof hier geen effecten zouden optreden door specifieke geluidhinder en slagschaduw.

De noodzaak om in te zetten op duurzame energie staat buiten kijf. Maar dit noodzaakt nog niet tot overhaaste, onzorgvuldige en onomkeerbare ontwikkelingen, die funest zijn voor landschap, erfgoed en leefbaarheid. Mede gelet op landelijke discussies over de toe te passen milieunormen en de overall groeiende maatschappelijke weerstand - is het onbegrijpelijk dat in de omgevingsvisie niet duidelijk wordt gesteld, dat de ruimte in de gemeente te beperkt is voor een goede inpassing van windturbines. En dat de gemeente op zoek gaat naar een manier om een evenredige bijdrage te leveren in de ontwikkeling en toepassing van duurzame energiebronnen. Als dit ook via windenergie moet, dan zou (financiële) steun overwogen kunnen worden bij de ontwikkeling van locaties elders, die deze schadelijke effecten niet kennen.

3. Auto-ontsluiting

De voorgestelde aanleg van een nieuwe provinciale wegverbinding naar de A2-aansluiting Nieuwegein-Zuid zal het stroomdal van de Kromme IJssel doorkruisen en daarmee de kwaliteiten in hun onderlinge samenhang grotendeels teniet doen en is daarmee onaanvaardbaar.

In eerste instantie zou extra zorgvuldig onderzocht moeten worden of zo’n verbinding wel nodig is. De huidige auto-ontsluitingsstructuur van IJsselstein heeft zijn beperkingen en kende – mede vanwege het autoverkeer uit het achterland van Lopikerwaard en verder – tot voor kort

afwikkelingsproblemen. Gezien de huidige transitie naar vermindering van het woon-werkverkeer, vanwege een verwachte blijvende toename van thuiswerken, valt geenszins uit te sluiten dat deze problemen tot aanvaardbare omvang zullen afnemen. Zoals ook de provincie Utrecht in haar Omgevingsvisie verkiest zou juist stedelijke ontwikkeling moeten plaatsvinden op die plekken waar nog infraruimte aanwezig is. En voorts zwaar ingezet moeten worden op ontsluiting met OV en fiets. Voor IJsselstein betekent dit een beperking van het gewenste bouwprogramma, waarbij wordt uitgegaan van het zoveel mogelijk bedienen van de echte, lokale behoefte. (In dat opzicht is het toch al vreemd, dat de door de CBS voor IJsselstein verwachte krimp in de woningbehoefte niet meer aan de orde zou zijn).

Voor een bescheiden programma met daarbij het zoveel mogelijk benutten van bestaande voorzieningen en OV zou extra onderzocht moeten worden of locatie(s) in binnenstedelijk gebied en aan vooral ook westzijde hiervoor geen beter alternatief vormen. Hiermee zou ook veel beter worden aangesloten bij de behoeften van senioren, waarbij door de bijkomende verhuisbeweging woningen in de bestaande kern beschikbaar komen.

Als er dan toch nog noodzaak overblijft om de ontsluitingscapaciteit richting A2 te vergroten, dan zou onderzocht moeten worden hoe de bestaande aansluitingen nog beter kunnen worden benut, zonder daarvoor zo'n verwoestende ingreep nodig te hebben. Nog meer creativiteit en innovatie zijn daarbij wellicht nodig, zoals bijvoorbeeld doortrekking van de huidige N210 naar de A2 in combinatie met een extra lange in-/uitvoegstrook langs de A2 naar Nieuwegein-Zuid. Mogelijk dat hiervoor samen met andere belanghebbende gemeenten wel extra overtuigingskracht nodig is richting Rijkswaterstaat.

Met vriendelijke groet,

Indiener 3.

BIJLAGE 1

Zienswijze [REDACTED] – Een andere kijk op de visie – 28 juli 2021

Betreft: *Ontwerp Omgevingsvisie IJsselstein - Behoud én ontwikkeling* | Mei 2021 | **OOIJ21**

(I)

VNG *De omgevingsvisie is een integrale visie met strategische hoofdkeuzen van beleid voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn.*

OOIJ21 - omgevingsvisie = kaders; routekaart; (geeft) richting; uitnodiging (om bij te dragen, te komen met); is flexibel, geen harnas; is niet af (na vaststelling); raamwerk; groeimodel; koers uitzetten; dynamisch actieplan; 'altijd vers'; integrale koers; kapstok (*kapstok voor het toekomstig beleid en initiatieven*);

Het eerste wat beklijft na het lezen van OOIJ21, is verwarring over de vraag wat volgens de gemeente een 'visie' is en wat zij verstaat onder 'lange termijn'. De terminologie in de tekst zelf schept die verwarring. 'Flexibel', bijvoorbeeld, kan ik niet rijmen met 'strategische hoofdkeuzen' en 'dynamisch' niet met lange termijn.

Het tweede wat mij opvalt, is dat in OOIJ21 een hoofdstuk is opgenomen dat *"laat zien hoe we de omgevingsvisie toepassen"*, t.w. hoofdstuk 5.

Hoofdstuk 5 schetst een concrete uitvoering en leest feitelijk als een voorschot op het Omgevingsplan. De gemeente spreekt hier voor haar beurt. Zij laat zien dat zij toch liefst zélf het initiatief neemt en wil bepalen in welke richting IJsselstein in het buitengebied gaat uitbreiden.

Operationalisering (van een visie) hoort volgens mij thuis in het *Omgevingsplan* - *In het omgevingsplan worden regels gesteld over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving.*

Hoofdstuk 5, kortom, is misplaatst in OOIJ21 en dient dan ook te worden geschrapt.

(II)

Als het gaat over de lange termijn, dan kan de gemeente een voorbeeld nemen aan een reactie van VIHIJ, opmerking nr. 62, waarin o.a. staat: *Met de ontwikkeling van Rijnenburg en het toerisme vanuit Utrecht en Veldhuizen is het aannemelijk dat er een vergroting van het wegennet en openbaar vervoer vanaf de noordzijde naar IJsselstein zal komen.*

Kijk, VIHIJ toont hier oog te hebben voor de lange termijn, t.w. 2030 en verder, precies wat een visie verlangt. Echter, de reactie van een ambtenaar gemeente IJsselstein wuift deze opmerking weg met o.m. het argument dat de keuze al gemaakt is en dat mobiliteit zwaar weegt.

Exit "samen eigenaar zijn", exit "uitnodiging" om bij te dragen, exit "gezamenlijke verantwoordelijkheid".

(III)

Een afweging tussen woningbouw, enerzijds, en belangrijke onderwerpen als landschap en natuur, mobiliteit en energie, anderzijds, is noodzakelijk. Niemand zal dat ontkennen. Maar wees eerlijk en laat duidelijk uitkomen dat woningbouw op gespannen voet staat met, onder meer, behoud van natuur en groen.

Het is namelijk opmerkelijk dat OOIJ21 natuur en groen vaak op de voorgrond plaatst, de lezer raakt in eerste instantie ontroerd door zoveel bijval voor groen en natuur. Maar meent de gemeente dat ook? Nou, nee. De bijval blijkt een aaneenschakeling van vrijblijvende groene voornemens.

Door – na een vrome loftuiting - te alluderen op veranderingen, komen de werkelijke plannen aan het licht, plannen die natuur en groen allerm minst koesteren. Telkens een voorbehoud, telkens een slag om de arm: *Bij ontwikkelingen wordt waar mogelijk aangesloten op de belijning van het landschap ...* Waar mogelijk.

Woorden als behouden (52 x), verbeteren (17 x), verbetering (7 x), versterken (28 x), versterking (7 x) behelzen beloftes die voor velerlei uitleg vatbaar zijn, niet concreet. Dat doet het ergste vrezen.¹ Juist deze woordkeus wekt bij mij argwaan. Het ligt er zo wel érg dik bovenop dat e.e.a. ten koste zal gaan van, jawel, natuur en groen. De gemeente heeft zich onlangs al lelijk in de kaart laten kijken met de verkenning om te gaan bouwen in het gebied van de Randdijkse bosjes.²

Bestaande natuur, ecologisch waardevolle natuur zoals in de Randdijkse bosjes, om zeep helpen? Het kan gewoon in IJsselstein, want de gemeente heeft zich ingedekt.

De aandachtige lezer kan de Januskop van de gemeente niet ontgaan:

OOIJ21 Blz. 24 - *Sommige groenstructuren binnen de gemeente zijn van hoge ecologische kwaliteit, met de natuurwaardekaart is dit inzichtelijk gemaakt. Deze kaart brengt op hoofdlijnen de ecologische structuur van de stad in beeld brengt en wordt de komende jaren ingezet als beleid om de ecologische structuur te behouden en nieuwe ecologisch waarden tot stand te brengen.*

en

Atlas blz. 11 Beleidsuitspraak: *Als er in de stad meer gebouwd wordt, houden we rekening met het groene karakter van het stedelijke gebied. (Nota Natuurwaardekaart, Beleidsplan Duurzaamheid).*

Maar ook de geloofwaardigheid van uitspraken over ‘een goede fysieke leefomgeving’ staat onder druk.

OOIJ21 blz. 34 : *Wij vinden een goed milieu een wezenlijk onderdeel van een goede fysieke leefomgeving. Daarom hechten wij grote waarde aan een goede bodemkwaliteit, weinig geluidhinder, een goede luchtkwaliteit, weinig geurhinder, een hoge externe veiligheid en weinig lichthinder. Dit komt ook de woonkwaliteit en de recreatie ten goede.*

Weer zo’n fraaie formulering, waarbij ik natuurlijk moet toegeven dat het raar zou zijn als de gemeente deze zaken anders zou beoordelen. Niettemin, in de nabije toekomst zullen veel inwoners – vooral in de omgeving van de Randdijkse bosjes - de gemeente graag herinneren aan het belang van een goed milieu.

(IV)

Een oplossing aankaarten voor een probleem dat niet bestaat

De introductie (blz. 50-51) van een ‘harde scheiding’...

"Momenteel is er een harde scheiding tussen stad en land in IJsselstein. Door ontwikkelingen aan de rand van de stad komen we tegemoet aan het doel om de overgang tussen stad en land te verbeteren. Het groen wordt aantrekkelijk en goed bereikbaar gemaakt, ook voor overige bewoners van IJsselstein."

Kijk aan, *verbeteren*, daar is het woord weer. De gemeente verschaft zich hier een alibi om in te grijpen in buitengebied Zuid, een landschap van hoge kwaliteit, een landschap dat alleen maar verliest aan schoonheid wanneer daar veranderingen worden doorgevoerd die – onvermijdelijk – het open karakter van het groene landschap aantasten.

De ‘harde scheiding’ heeft mij verbaasd. Woonachtig in IJsselstein sinds 1976 meen ik de wijde omtrek van de stad erg goed te kennen. Fietsend en wandelend valt er veel te genieten, maar de ‘harde scheiding’ was mij eerlijk gezegd nooit opgevallen. Uiteraard, de snelwegen vormen een harde scheiding met de stedelijke bebouwing, maar stad en land?³

Voeg daarbij een foefje met een ‘doel’ dat uit de lucht gegrepen is. Tegemoet komen aan ..? Hoezo? Wie heeft dát nou weer bedacht? ⁴

Laat ik uit dit fragment nog een loze bewering aanhalen: *Het groen wordt aantrekkelijk en goed bereikbaar gemaakt, ook voor overige bewoners van IJsselstein.*

Mijn hemel, wat is er dan mis met de aantrekkelijkheid en bereikbaarheid van het groen? Wie zijn die ‘overige’ bewoners eigenlijk?

En, komaan, nog maar een: *Dit biedt kansen om natuur en recreatieve voorzieningen toe te voegen en de ruimtelijke relatie met de Lek te versterken.* Wat mag dat wel wezen, een ‘ruimtelijke relatie’? Ooit iemand ontmoet die, al wandelend of fietsend, op zoek was naar een ‘ruimtelijke relatie’ met de Lek? ⁵

(V)

Baronie

In een lange termijnvisie op de stedelijke ontwikkeling ligt het m.i. veeleer voor de hand om uit te breiden in westelijke richting en aan te sluiten bij de Lopikerwaard en de *Regionale Omgevingsagenda Lopikerwaard 2040*.⁶ IJsselstein, toegangspoort tot het Groene Hart, immers. Maar behalve landschappelijke waarden zijn hier evidente historische waarden in het geding. Duik nog maar eens in de geschiedenis van de Baronie.

Voor de gemeente echter zijn mobiliteit en het uitbreiden van openbaar vervoer de belangrijkste drijfveer om een bouwlocatie in het buitengebied Zuid te kiezen, ingefluisterd o.a. door de plannen van MRU. Of dat leidt tot aantasting of teloorgang van de landschappelijke waarden, is voor de gemeente van ondergeschikt belang.

Waardevol: een reactie van de Provincie Utrecht laat zich lezen als een waarschuwing: “dat wordt nog een hele opgave”.⁷

(VI)

Bedenkingen

Samen met collega’s van Groen Platform IJsselstein ben ik de afgelopen jaren enkele keren betrokken geweest bij diverse verkenningen en besprekingen die te maken hebben met de Omgevingsvisie, welbeschouwd een vingeroefening in de geest van de Omgevingswet. Verder heb ik meegewerkt aan een enquête van DUO over de Omgevingsvisie (een onderzoek dat ik niet als representatief kan beschouwen. 569 inwoners deden mee – een respons van slechts 40 %).

Mijn ervaringen tijdens deze voorbereiding stemmen mij somber over het democratisch gehalte van de Omgevingswet. De overheid blaast hoog van de toren met o.m. de ruimte die burgers voortaan wordt geboden om zelf initiatieven te nemen, met *samen eigenaar zijn* en weet ik wat meer.

Op de bijeenkomsten die ik heb bijgewoond, werd ik gewaar dat er bij de deelnemers een informatieachterstand is. Ik zou zeggen, per definitie is er een informatieachterstand en dat zal zo blijven ook. Het is immers onmogelijk om, ter zake van het onderwerp, kennis te hebben genomen van provinciale, regionale, lokale onderzoeken, kadernota’s, beleidsplannen, structuurplannen, rapporten, visies, tafels, Atlas, zgn. ambitiedocumenten en nog zo het e.e.a.

De overheid heeft altijd een (kennis)voorsprong en zij niet alleen. Ook politieke partijen met hun agenda’s, bedrijven, belangengroepen, lobbyisten, mondige inwoners en activisten staan vooraan. Op het speelveld van overleg en debat bestaan informatievoorsprong en -achterstand. Een ongelijke inbreng.

Wat is meepraten waard wanneer in een breder verband al keuzes zijn gemaakt? Metropool Regio Utrecht heeft de gemeente en de regio ingefluisterd: *Ontsluiting vanuit Lopikerwaard en A2 ter hoogte van IJsselstein en Nieuwegein-zuid in samenwerking met Vaartsche Rijn en "Ijsselpark"*. Wat heeft IJsselstein dan nog te kiezen? Wat hebben inwoners van IJsselstein te kiezen?

Als het proces wat ik heb meegemaakt een voorafschaduw is van de Omgevingswet, dan is het gedaan met rechtmatigheid. De Omgevingswet wekt een overheid tot leven die niet langer transparant is, vrees ik. Het kwadrantenmodel - OOIJ21 blz.10 - maakte dit voor mij duidelijk. Objectief en transparant, zorgvuldig en duidelijk, wettelijke basis – ja, de rechtmatige overheid acht ik democratisch en betrouwbaar, de responsieve overheid begeeft zich op een glibberig pad.

(VII)

Nog enkele opmerkingen, vragen en aanbevelingen

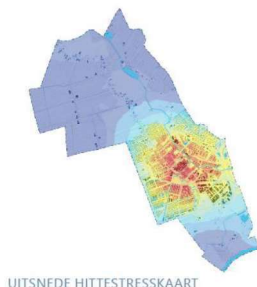
Keuze bouwlocatie buitengebied

- Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden komt in het verhaal voor als het gaat over water en klimaat en over dijkverzwaring. Waar m.i. ook de aandacht naar dient uit te gaan, is het bodemtype of de ondergrond van de mogelijke locaties in relatie tot het waterniveau en -beheer in het Groene Hart. Als bodemdaling, maar ook verdroging, gepareerd moeten worden, wat zijn dan de gevolgen op lokaal niveau?
- De gemeente moet onder ogen zien - en benoemen - dat landbouwbedrijven niet kunnen (blijven) groeien. De plaats van landbouw en veeteelt in het landelijk gebied (in samenhang met het waterbeheer en biodiversiteit) staat landelijk volop in discussie en dient dus ook lokaal aandacht te krijgen. Uitbreiding van agrarisch areaal of van intensieve veeteelt ligt niet voor de hand, eerder het tegendeel. Zie ook de reactie Provincie Utrecht, nr. 10 Vraagtekens derhalve bij de uitspraak op blz. 33: *We bieden ruimte voor de doorontwikkeling en verduurzaming van grootschalige landbouw in de Lopikerwaard*. Dit onderwerp verdient opnieuw een discussie.

Ambitie tonen

Bij ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met klimaatadaptatie en (duurzame) energiebehoefte. Te denken valt aan het tegengaan van hittestress en het inrichten van buffers voor wateropvang.

OOIJ21 is summier wat dit onderwerp betreft. Wat heeft de gemeente voor ogen op de lange termijn?

Mijn voorstel is in te zetten op méér bomen in de stedelijke omgeving, op vergroenen van de binnenstad en op gedragsverandering (met name mobiliteit).

Bomenbestand is achter gebleven bij de groei van de bevolking sinds, pakweg , 1970.

Geef een niveau aan dat moet worden nagestreefd.

Bijvoorbeeld: nu ca. 16.000 bomen op 34.000 inwoners, in 2024 17.000 bomen, in 2030 20.000 bomen.

Verander de versteende hofjes in de binnenstad in – deels - groene oases die bijdragen aan verkoeling en waar het aangenaam is om te vertoeven.

Idem de parkeerterreinen nabij woningen elders in de stad waar de ‘omvorming’ heeft huisgehouden.

Het belang van groen wordt onderkend, het blijft echter bij lippendienst.

Toon ambitie en blijf niet hangen in goedbedoelde gemeenplaatsen.⁸

Economische ontwikkelingen

De maakindustrie en de sector dienstverlening bieden veel werkplekken in de gemeente.

Dienstverlening? Dat is nieuw voor mij. Bronvermelding stel ik op prijs.

Helder schrijven a.u.b.

Een voorbeeld (slechts).

Ik begrijp hier werkelijk geen jota van - blz. 18 : Om gezond leven in een stedelijke regio voor iedereen op een goede manier te laten landen in het ruimtelijke perspectief voor de regio worden ruimtelijke principes meegegeven die zorgen dat de ruimtelijke inrichting bijdraagt aan een goede gezondheid.

Input onderzoek verricht door DUO

Gaat uit van onjuist inwoneraantal van IJsselstein (zie fragment) – wat vragen oproept over de nauwkeurigheid van het onderzoek. DUO berekent betrouwbaarheid terwijl respons niet representatief is – dat heeft geen zin heeft, lijkt mij.

Onderzoek Omgevingsvisie

DUO
WAAST RESEARCH

Nauwkeurigheid van de resultaten

Als gevolg van non-respons heeft niet de gehele populatie (i.e. alle inwoners) aan het onderzoek deelgenomen. Hierdoor moet er bij de interpretatie van de resultaten rekening worden gehouden met nauwkeurigheidsmarges. De nauwkeurigheid van de resultaten wordt aangegeven met nauwkeurigheidsmarges die worden bepaald door:

1. Het aantal inwoners van de gemeente (circa 44.000 inwoners ouder dan 18 jaar).
2. De netto-respons (569 inwoners die de vragenlijst hebben ingevuld).
3. Het gevonden percentage (de uitkomst).
4. Het betrouwbaarheidsniveau (in dit geval wordt een betrouwbaarheidsniveau van 95% aangehouden, wat inhoudt dat er een kans van 95% is dat de resultaten uit het onderzoek correct zijn).

(VIII)

Tot slot

IJsselstein, onderdeel van de Lopikerwaard en het Groene Hart. *Deze regio straalt met het open landschap rust uit.* Vooral zo houden a.u.b.

(IX)

Aanbeveling: doe inspiratie op

Neem kennis van een andere kijk op de publieke ruimte en op mobiliteit : *Het recht van de snelste*
<https://decorrespondent.nl/hetrechtvandesnelste>

¹ Deze schrijfstijl herinnert mij sterk aan de “Omvorming Openbare Ruimte” en de ravage die nog maar kort geleden door dit project is aangericht:

IJsselstein heeft een groene uitstraling en die willen we graag voor onze stad behouden. Om dit te realiseren hebben we, mede op basis van het beschikbare budget, keuzes gemaakt. Dit betekent dat we het onderhoud en beheer aan het openbaar groen op een andere wijze aansturen én delen van het openbaar groen opnieuw inrichten (bijvoorbeeld het opnieuw beplanten van heestervakken met heesters die minder onderhoud vragen; heesters vervangen door gras en het verwijderen van bomen). Het project is in 2016 afgerond.

Deze passage is een fraai voorbeeld van misleidend redeneren of zand in de ogen strooien van de lezer. Beginnen met beweren dat groen belangrijk is, dat groen vooral behouden moet blijven en vervolgens de beweringen ondermijnen door eufemistisch taalgebruik (*anders aansturen* – lees: goedkoper) en onverbloemd taalgebruik (groen deels opheffen).

² Een uiterst kwalijke ontwikkeling die in een ander kader zal worden bestreden. Zie ook Kwaliteit leefomgeving - checken : <https://www.atlasleefomgeving.nl/>

³ Tegelijk heb ik gespeurd naar ‘groene wiggen’. De omschrijving in OOIJ21 is aandoenlijk en schromelijk overdreven. *Aan de buitenzijde van deze ring zijn woonwijken en een bedrijventerrein gelegen, met daartussenin groene wiggen. Hierdoor wordt het groen de stad in getrokken.*

Afkomstig uit Amsterdam, ben ik bekend met “Groen tot in het hart van de stad” en de zogeheten groene scheggen die stoelen op een visie op stadsontwikkeling: *“De Groene Scheggen zijn grote aaneengesloten groengebieden die vanuit het buitengebied, zoals het Gooi en de Kennemerduinen diep de stad in steken. Voorbeelden zijn de Amstel-, Amsterdamse Bos-, Bretten- en Diemerscheg.”*

Het schaalverschil met de zogenaamde ‘groene wiggen’ in IJsselstein zal u niet ontgaan.

⁴ Voorbeeld van een harde scheiding tussen stad en land. Foto uit FD 01.07.2021 blz. 3

⁵ Eerder is het noodzakelijk om – samen met de aangrenzende gemeentes - de toegang tot de oevers van de Lek te bewaken. Annexatie door commerciële bedrijvigheid verstoort de vrije toegang tot de rivier. Hoever gaat deze uitbreiding door? Of zijn dit soms de recreatieve voorzieningen die de gemeente voor ogen heeft?

⁶ Reactie HKIJ nr. 99 onderschrijf ik van harte.

⁷ Reactie Provincie Utrecht nr. 7 – “dat wordt nog een hele opgave”

Het gebied IJsselpark is een gebied met veel cultuurhistorische waarden en kwaliteiten. Het is een hele oude blokverkaveling (ouder dan de naast gelegen strokenverkaveling) en hier speelt de geschiedenis van de afdamming van de Hollandse IJssel bij Klaphek. En er is de smalle Lekdijk en de relatie met de Lek en de uiterwaarden. Woningbouw is wellicht mogelijk, maar het is van belang dat ze hier de bestaande structuur handhaven en respecteren en als uitgangspunt en inspiratiebron nemen voor de verdere ontwikkelingen. Het is de vraag of het voorgestelde zware programma haalbaar is in dit gebied. De driehoek van de Hogebeezendijk staat als dichtbebouwd gebied gepland (prioriteit wonen). Deze driehoek valt onder ons beleid van het Agrarisch cultuurlandschap. Van belang is dat daar de verkavelingsstructuur en het karakter van het gebied leidend is. Daarbij is dit gebied onderdeel van het Nozema-terrein. Dit is een beschermd rijksmonument (ligt net in de naastgelegen gemeente Lopik), waarbij ook rekening gehouden moet worden met de omgeving van het monument. In dit geval speelt hier de belangrijke geschiedenis van het zendstation wat zijn bestaan dankt aan de aanwezigheid van de zendmasten. De restanten van deze masten zijn nog aanwezig in het gebied (ook in deze driehoek). Hier dient dus rekening mee gehouden te worden bij de planvorming. Verder staat hier een provinciale ontsluitingsweg in gepland in de plannen. Ook hiervoor geldt dat daarbij de cultuurhistorische waarden in het gebied (niet alleen het landschap met de verkavelingsstructuur, waterlopen, relatie met de Lek en de Hollandse IJssel, maar ook de daarin aanwezige monumenten en hun relatie met de omgeving) rekening gehouden moet worden. In de schetsen en plannen voor dit gebied die getoond worden in het omgevingsplan blijkt nog onvoldoende wat ze als ambitie in de tekst schrijven en is nog onvoldoende rekening gehouden met de aanwezige waarden. Dat wordt nog een hele opgave.

⁸ **OUIJ21 – Groen blz. 35**

Groen heeft meervoudige voordelen. Dat wil zeggen het verbetert de luchtkwaliteit, verbruikt CO2, zorgt voor hitteductie en helpt bij het vasthouden van hevige neerslag, biedt ruimte voor bewegen, versterkt de ecologie en heeft een positief effect op de geestelijke gesteldheid van mensen. Tot slot is dit alles ook nog eens in euro's te vertalen. Het leidt namelijk tot reductie van zorgkosten, stijging van de vastgoedwaarde en het vergroot de aantrekkelijkheid voor bezoekers en bedrijven. Oftewel, vergroening van onze omgeving (is) van groot belang.

Atlas * 8 Natuur en Groen : *We hebben als doel gesteld om de groene gebieden te verbeteren of te versterken en meer op elkaar aan te laten sluiten, waardoor de verschillende groenstructuren meer één geheel vormen. De biodiversiteit in de bestaande groene gebieden zal verhoogd worden. Als er in de stad meer gebouwd wordt, houden we rekening met het groene karakter van het stedelijke gebied. (Nota Natuurwaardekaart, Beleidsplan Duurzaamheid Gemeente IJsselstein).*